

#4994

8770

ประวัติอักษรไทย

ของ

ทองสืบ ศุภะมาร์ค

อาจารย์คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

พิมพ์แจก

ในการฉาบหนังสือพิมพ์

ท่าน นาโค พุทธงกูโร ภิกขุ (ทองอยู่ พุฒพัฒน์)

ณ เมรุวัดทองนพคุณ นครหลวงกรุงเทพธนบุรี

วันอังคารที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๕

๒๐๑
แกสาคต

๒ หนา	๒ บรรทัด	๐ ๒ คำผิด	๐ คำถูก
[๓๗]	๕	๒๕๓๕	๒๕๓๕
”	๖	๓๖ ป	๓๕ ป
๗	๘	รูปรม บ	รูปดม บ
”	๑๕	ดินแดน	แดนหิน
๕๓	๓๓	พพน	พทท
๕๕	๓๒	พ ค	ช ค
๕๗	๓๕	โยลล	ไทลล
๕๙	๓๗	เด็น	เด็น
๖๖	๔	พยาปาโท	พยาปาโท
๘๐	๓๐	ช ค	ช ค

คำนำ

คณะเจ้าภาพจะทำการมาบ้นกิจศพท่าน นาโค พุทฺธงุ-
กุโร ภิกขุ (ทองอยู่ พนมพัฒน์) ในวสันตเดือนนี้ ต้องการ
พิมพ์หนังสือเกี่ยวกับชีวิตของท่านผู้มรณะ เป็นธรรมทานตั้ง
เรื่องหนังสือชีวิตในเบื้องตนของท่านเป็นครู ในตอนกลางเป็น
นักการเมือง ในตอนปลายเป็นภิกขุในพระพุทธศาสนา ถ้า
จะพิมพ์เรื่องเกี่ยวกับการศึกษา การเมือง หรือการศาสนา
อย่างใดอย่างหนึ่ง จะเป็นการสมควร และเห็นว่าเรื่องเกี่ยวกับ
การศึกษาจะเหมาะสมกว่าเรื่องอื่น จึงเลือกพิมพ์ประวัติ-
อักษรไทยนี้ เข้าใจว่าถ้าท่านทราบด้วยญาณวิถีทางใดทาง
หนึ่งก็คงอนุโมทนา ล้วนท่านผู้รับไปอ่าน ก็คงได้ความรู้บาง
ไม่มากก็นอย

ขอบุญราศีทบรวรดาเจ้าภาพได้บำเพญมาแต่ต้นจนถึง
วสันต และขออหิศักดิ์ที่เกิดจากกรรมวิยาทานน จึงเป็นผล
สำเร็จแก่ท่าน นาโค พุทฺธงุกุโร ภิกขุ (ทองอยู่ พนมพัฒน์)
ในลัมปรายภาพ ตามคติอริยสัจสามารถทุกประการ เทอญ.

คณะเจ้าภาพ

กรุงเทพธนบุรี

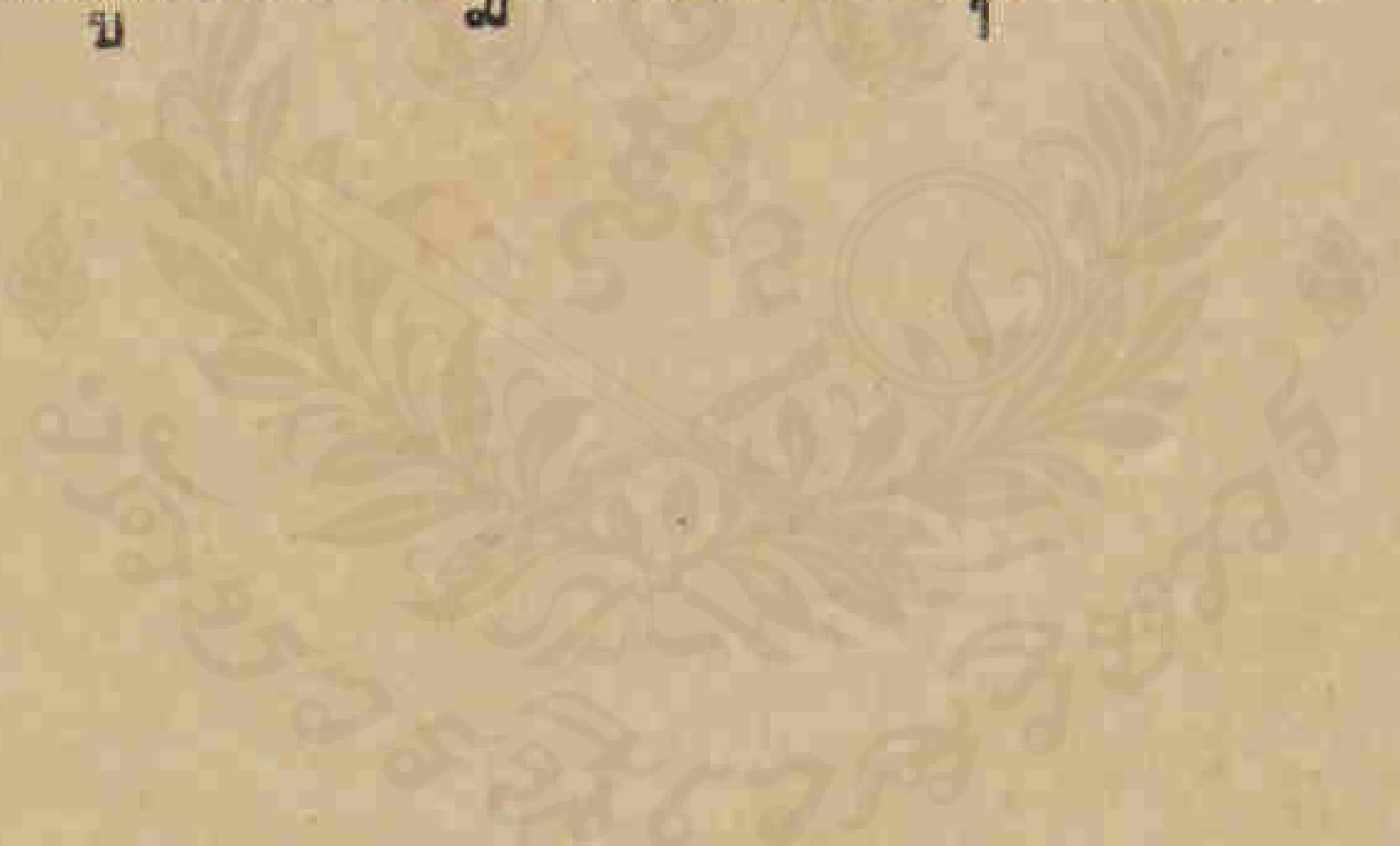
๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕

ท่าน นาค พุทองกูโร ฤกษ์

(ทองอยู่ พนมพั่น)

อดีตผู้แทนราษฎรจังหวัดธนบุรีคนแรก

ภาพที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๔๔๒

บริเวณ ๓ พฤษภาคม ๒๕๑๔

ประวัติสังเขป

ท่าน นาค พุททงกูโร ภิกขุ (ทองอยู่ พนมพัฒน์)
เกิดวันอาทิตย์ที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๔๔๒ ที่บ้านหลังวัดอมรินทร์
อำเภอบางกอกน้อย จังหวัดธนบุรี เป็นบุตรคนเดียวของขุน-
อินทราวาส (พ่วง พนมพัฒน์) ข้าราชการกระทรวงกลาโหม
กับนางอินทราวาส (ลำอาง พนมพัฒน์)

ในปีปฐมวัยศึกษาวชิราวุฒิมัธยม ๘ แล้ว เข้า
ศึกษาวิชามัธยมที่พาดงกรณมหาวิทยาลัย สำเร็จออก
รับราชการเป็นครู ครบสุดท้ายเป็นครูที่โรงเรียนมัธยมวัดบวร
นิเวศวิหาร กรุงเทพฯ

ใน พ.ศ. ๒๔๗๖ ทางราชการได้ประกาศให้เด็กตั้ง
ต้นมาชกสภาย์แทนราษฎรครั้งแรก ครูทองอยู่ พนมพัฒน์ ได้
ออกสมัครรับเลือกตั้ง ได้เป็น ส.ส. จังหวัดธนบุรี เมื่อวันที่
๑๔ พฤศจิกายน ๒๔๗๖ เมื่อครบ ๔ ปีแล้ว ส.ส. ทองอยู่
พนมพัฒน์ ได้สมัครรับเลือกตั้งอีกครั้ง ได้เป็น ส.ส. จังหวัด
ธนบุรี ครั้งที่ ๒

ต.ต. ทองอยู่ พนมพนัน ได้เด่นอรุณชาติให้สร้าง
 อนุสาวรีย์พระเจ้าตากสินมหาราช ไว้ที่วงเวียนใหญ่ จังหวัด
 ชนบุรี เมื่อรัฐบาลเห็นชอบด้วยแล้ว ได้ตั้งให้ท่านเป็นกรรม
 การสร้างพระบรมรูปด้วยคนหนึ่ง

ในตอนปลายชีวิต ท่านไม่เคยมีบุตรภรรยาตลอดมา
 เลย ท่านกตัญญูต่อบ้านเรือนอกบวชในพระพุทธรักษาดีนา เมื่อ
 พ.ศ. ๒๕๐๐ ณ วัดทองธรรมชาติ จังหวัดชลบุรี มีนามฉายา
 ว่า “นาโค พุทฺธงฺกุโร ภิกขุ” ปฏิบัติธรรมวินัยอย่างเคร่ง
 ครัดตลอดมา ๑๔ พรรษา

ท่านเริ่มอาพาธด้วยโรคไตได้ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๓ ด้รับ
 การรักษาที่เตาชนบาง แดงกาเรบชนอก จังหวัดมณฑลภา
 เมอวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๓๔ คำนวณอายุได้ ๗๒ ปี กับ
 ๗ เดือน

ไว้อาลัย

แต่

คุณครูพระทองอยู่ พนมพัตน์

ข้าพเจ้ากับคุณครูทองอยู่ พนมพัตน์ เหมรู้จักกันเป็น
ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๖ ซึ่งขณะนั้นข้าพเจ้าทำงานอยู่กับ
บริษัทไฟฟ้าสยามคอร์ปอเรชัน จำกัด และเพิ่งได้รบแต่งตั้ง
เป็นผู้แทนตำบลศาลเจ้าอาเภอยอด อำเภอคลองลาน จังหวัด
ธนบุรี ใหม่ๆ ขณะนั้นข้าพเจ้ามีอายุ ๒๓ ปีเศษ และยังเป็น
ชายโสด เย็นวันหนึ่งหลังจากข้าพเจ้าเลิกงานแล้ว คุณครู
ทองอยู่ได้ไปพบข้าพเจ้าที่หน้าบริษัทฯ ข้าพเจ้ายังจำได้ชัดเจน
ว่าวันนั้นคุณครูทองอยู่แต่งตัวในเครื่องแบบรองผู้กำกับลูกเสือ
โท สังกัดโรงเรียนมัธยมวัดบวรนิเวศ เมื่อได้แนะนำตัวแล้ว
คุณครูทองอยู่ได้ขอร้องข้าพเจ้าเพื่อพุดในธุรกิจส่วนตัว ข้าพเจ้า
ได้เชิญคุณครูทองอยู่ไปนั่งยงร้านจำหน่ายเครื่องนม ซึ่งตั้งอยู่
ตรงข้ามกับที่ทำงานของข้าพเจ้า คุณครูทองอยู่ได้เริ่มกล่าวว่
ท่านได้มาตามคำแนะนำของท่านเจ้าคุณประมวดีวิชาพลอดิต

อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านส้มเต๋จเจ้าพระยา ฯ ซึ่งเป็นอาจารย์
ใหญ่ของข้าพเจ้า เพื่อขอคะแนนเสียงในการลงบัตรเลือกตั้ง
ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี โดยที่ท่านเป็นคนหนึ่งที่ตั้งใจจะ
สมัครอย่างแน่นอน ข้าพเจ้าฟังคุณครูทองอยู่พูดอยู่นานเห็นว่า
คุณครูทองอยู่เป็นบุคคลที่พูดจริงทำจริง ยังกวามนตตลอดระยะเวลา
เวลาที่ถูกเอียงกนกกับข้าพเจ้า คุณครูทองอยู่ไม่เคยปรึกษา
ให้ร้ายใคร ไม่เคยตำหนิตติเตียนผู้ใด ไม่เคยทับถมหรือแค้น
กรียดบเกลียดกมลที่จะสมัครด้วยกัน ข้าพเจ้ามีความจงรักภักดี
ต่อท่านเจ้าคุณประมุขทั่วชาวพลเหมือนหนึ่งพ่อบังเกิดเกล้า
ของข้าพเจ้าเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว เมื่อพ่อแนะนำมาว่าใครคิด
ทำไมคนอย่างข้าพเจ้าจะไม่สนับสนุน ข้าพเจ้ารับปากคุณครู
ทองอยู่โดยทันที ว่าข้าพเจ้าจะเลือกท่าน และจะเป็นผู้
สนับสนุนท่าน ทั้งจะช่วยดวงเตนตติดต่อกับบรรดาท่านผู้แทน
ตำบลในจังหวัดชลบุรีทั้งหมด โดยจะเคยรู้จักหรือไม่เคยรู้จัก
ก็ตาม คุณครูทองอยู่ดีใจมาก และบังเอิญในวันรุ่งขึ้นเป็น
วันหยุดงานของบริษัท ๒ วัน ข้าพเจ้าจึงนัดคุณครูทองอยู่
ออกหาเลี้ยงยังอำเภอต่าง ๆ ข้าพเจ้าเป็นคนชอบเที่ยวและมี
เพื่อนฝูงมาก การพาคุณครูทองอยู่ไปพบปะกับท่านผู้แทน

ตำบลในอำเภอต่าง ๆ จึงไม่ยากนัก ในการออกหาเลี้ยง
 ครองนบนชาพเจ้าเพิ่งรู้จักคำว่า " เหล่า " เป็นครั้งแรกในชีวิต
 ชาพเจ้าไม่เคยรู้คำว่า " เหล่า " นมนมมรดชาติเป็นอย่างไร " ก็
 เพิ่งมารู้จักเป็นครั้งแรกในครั้งนั้น เฉพาะคุณครูทองอยู่นั้นเป็น
 อนันตเทพตนโตว่าท่านไม่เคยเจ็บเหล่าเป็นอนันต ท่านเคยบอก
 ท่านก้านนแปลก บุญคู่ช ก้านนท่าซาม อำเภอบางขุนเทียน
 ซึ่งท่านก้านนผู้เฒ่าได้รบเลอกตั้งเป็นผู้แทนตำบลท่าซามด้วยว่า
 " ถ้าท่านก้านนอยากให้ผมตายผมจะยอมตายเดี๋ยวนี้ แต่ขอ
 อย่าให้ผมกินเหล่าเลย ผมได้สำบานให้ไวกับพระแก้วมรกต
 แลวเมื่อตอนบวช " ฉะนั้นตลอดชีวิตของคุณครูทองอยู่
 คุณครูทองอยู่จึงไม่เคยเจ็บเหล่าเลยจนถึงวันมรณภาพ ชาพเจ้า
 แลวคุณครูทองอยู่ตระเวนหาเลี้ยงจากท่านผู้แทนตำบลจนทั่ว
 จังหวัดชนบุรี ซึ่งเมื่อประเมินผลแลวเป็นที่น่าพอใจยิ่ง
 เพราะมีท่านผู้แทนตำบลจำนวนมากเกินกว่าครึ่งหนึ่งให้การ
 สันับสนุนคุณครูทองอยู่ ต่อเมื่อใกล้วันเลอกตั้ง ได้มี
 การปราศรัยที่ โรงภาพยนตร์ ประชุมมหรศพ เซิงสะพานฝั่ง
 ชนบุรี (ต่อมาถูกลูกกระเบิดทำลาย เมื่อสงครามครั้ง

ที่ ๒) ข้าพเจ้าจำได้เท่าที่นึกออก ผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้ง
 เป็นผู้แทนราษฎรจังหวัดนครปฐมประมาณ ๑๐ กว่าท่าน อาทิเช่น
 คุณครูทองอยู่ พนมพัตน์ น.ท. พระรามด้ชัช พระมัญชุชาติ
 นายถ้อย เศรษฐ์บุตร หลวงพินิจวิเทศภัณฑ์ จำเริญผยองยัง
 พระยาดิชิตสุนทร น.ต. อนงค์ บุนนาค พระนายศรีเพ็ง (บุ
 นายพร บุนนาค อดีต ส.ส. สุพรรณบุรี) ผู้สมัครรับเลือก
 ได้ชนกต่างคำปราศรัยแต่ที่ท่านจนครบ นอกจากนั้นผู้สมัคร
 รายการยังเปิดโอกาสให้ผู้สนับสนุนได้ขึ้นไปกล่าวปราศรัย
 ได้ไม่เกิน ๕ นาที ข้าพเจ้าได้เป็นผู้กล่าวสนับสนุนคุณครู
 ทองอยู่เป็นคนแรก เมื่อจบแล้วมีท่านผู้หนึ่งได้ขออนุญาตขึ้นไป
 ไปกล่าวสนับสนุนคุณครูทองอยู่เป็นคนสุดท้าย ท่านผู้นั้นคือ
 หลวงสมัครนันทพล (บิดาของนายพร บุนนาค) สำหรับคุณครู
 ทองอยู่ได้รับความสนับสนุนเป็นอย่างมากในวันนั้น และต่อมา
 เมื่อถึงวันเลือกตั้ง ผลปรากฏผู้แทนตำบลในจังหวัดนครปฐมได้
 ลงคะแนนเสียงให้แก่คุณครูทองอยู่ถึง ๖๐% คุณครูทองอยู่
 ชนะอย่างลอยตาและเด็ดขาด จากฉันททางการได้ประกาศผล
 ว่าคุณครูทองอยู่ พนมพัตน์ ได้เป็นผู้แทนราษฎรจังหวัดนครปฐม
 แล้ว คุณครูทองอยู่ได้แต่งตั้งให้ข้าพเจ้าเป็นเลขานุการส่วน

ตัวและรักใคร่นบถขอชาวเจ้าตจนองชาย การเมืองเริ่มเกาะตัว
 ชาวเจ้าอย่างไม่วุ่ สักตงแต่ครงนน และในการต้มครผู้แทนต่อ
 มาเมื่อยบล์ภาครวงแรก ชาวเจ้ากได้สนับสนุนอกและคุณครู
 ทองอยุกโตเลือกตงเป็นผู้แทนราษฎรอก ภายหลังโตมการ
 สถาปนาเทศ์บาดนครธนบุรี ชาวเจ้าและคุณครูทองอยุกได้
 ต้มครรับเลือกตงเป็นสมาชิกเทศ์บาดนครธนบุรี การเมืองได้
 เร่งรัดและบยคนชาวเจ้าเซาทกท ในที่สุดชาวเจ้าตองดาออก
 จากบริษัทไฟฟ้าสยามคอร์ปอเรชัน จำกัด เขามารับตำแหน่ง
 เป็นเทศ์มนตรีร่วมคณะกับคุณครูทองอยุกเป็นนายกเทศ์-
 มนตรเมือ พ.ศ. ๒๔๗๔ เทศ์มนตรีชดนมมตด้วยกัน ๕ ท่าน คือ
 พระยาอรรณพรัต นายลิขิต ลาร์ตนอง นายเพทาย โชตินิขิต
 นายประจวบ สยามกาค และชาวเจ้า การเมืองเป็นดังทไม
 แน่นอน ใครมีบุญวาสนามีพวกมากก็ลากไป ในที่สุดคณะ
 เทศ์มนตรีชงม คุณครูทองอยุก เป็นนายก กฤกส์ตายตจเมือ
 พ.ศ. ๒๕๗๕

คุณครูทองอยุกเป็นนักประชาธิปไตยโดยแท้และเป็นนัก
 ต่อสู้ททรหดที่สุด เทาทจาไตทานไตต้มครผู้แทนราษฎรใน

จังหวัดธนบุรีถึง ๘ ครั้ง ในระยะหลังนครนครทองอยู่ตองเดี่ยว
 มารดาอันเป็นทรกและตองเดี่ยวบ้านหลังใหญ่อันเป็นของ
 ท่านทอาเภอบางกอกน้อย โดยถูกถูกระเบิดทำลายเมื่อสงคราม
 ครั้งที่ ๒ ในวาระสุดท้ายเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๘ ข้าพเจ้าได้รับ
 นครทองอยู่มาอยู่กับข้าพเจ้าที่บ้าน ซึ่งระยะนี้รู้สึกวาทาน
 เรมเจ็บป่วยกระเสาะกระแสะแถมมีความเศร้าโศกเสียใจหลาย
 อย่าง ในที่สุดเมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๔๘๘ ท่านได้ปรึกษากับ
 ข้าพเจ้าเป็นส่วนตัว โดยตั้งใจจะขอออกไปจนตลอดชีวิตเพื่อ
 อบรมวิชาต่าง ๆ ในชีวิตของท่านให้หมดไป ข้าพเจ้าฟังท่าน
 เล่าเรื่องของท่านในบั้นปลายแห่งการเมืองและมรสุมต่าง ๆ
 ที่ได้รับจากความไม่เป็นธรรมของสังคมแล้วถึงกับน้ำตาไหล
 ข้าพเจ้ารู้สึกความทุกข์ของท่านเป็นอย่างดี ข้าพเจ้าไม่เคยทอดทิ้ง
 ท่าน แม้แต่ถูกจับถูกฟ้องในคดีอาญาเกี่ยวกับการเปิดโฮ่วป่ารก
 และการอดขาดเพื่อประท้วงรัฐบาลสมัยจอมพล ป. ข้าพเจ้า
 ได้เป็นผู้วางหลักทรัพย์ประกันท่านที่ศาลอาญา และส่งเสียท่าน
 ทุกวิถีทาง แต่บัดนี้ท่านกำลังจะกล่าวลาข้าพเจ้าไปสู่ชีวิตใหม่
 คอชีวิตบรรพชิตอันเป็นชีวิตที่ถูกตองและแน่นอนของสัตว์โลก
 ข้าพเจ้าได้รับปากกับท่านทันทีและยอมรับเป็นผู้ชำระหนี้

ของท่านทั้งหมดเท่าที่มีอยู่แทนท่าน และยอมปวารณาตัวเป็น
 โยมอุปฐากตลอดชีวิตของท่านที่อยู่ในสมณเพศ ข้าพเจ้า
 ได้มอบเงินให้ท่านก่อนหนึ่ง ไปใช้จ่ายในเรื่องส่วนตัวของท่าน
 และได้ทำความตกลงกับเจ้าหนรายใหญ่ทศนครทองอยู่ใต้เป็น
 ผู้ค้าประกันบุคคลอื่นไว้ โดยขอผ่อนชำระเป็นรายเดือน เจ้าหน
 รายนี้คือ "จตุรภณทร" และข้าพเจ้าก็ได้ผ่อนชำระมาเป็นเวลา
 หลายปีจนเป็นทีเรียบร้อยก่อนที่ท่านจะมรณภาพ ข้าพเจ้าได้
 ปรึกษาหารือกับคุณเพทาย ไชตินุชิต ซึ่งเป็นศิษย์ที่ท่าน
 รักใคร่และวางใจยิ่งคนหนึ่ง ว่าท่านจะลาอุปถัมภ์ในวันขึ้น
 พ.ศ. ๒๕๐๐ ซึ่งคุณเพทาย ไชตินุชิต ก็ยินยอมเป็นผู้อุปถัมภ์
 ด้วย ในการอุปถัมภ์ครั้งนี้ท่านไม่ต้องการจะบอกใครให้รู้
 เพราะกลัวผู้อื่นจะเดียดรอน แต่เมื่อถึงวันอุปถัมภ์จริง ๆ
 ปราบกฐิณามณี ไปร่วมงานอย่างคับคั่ง ซึ่งกษัตริย์เป็นรองแปลก
 เรื่องหนึ่ง นับแต่อนทธานเจ้าผู้บรรพชิตท่านเคร่งครัดอย่าง
 ที่สุด อาหารกณนเพียงมือเดียว ตัดขาดไม่เกี่ยวข้องกับโลก
 ภายนอก ไม่นิยมคนราย ไม่สะสมหรือเบียดเบียนผู้ใดเลย
 ท่านผู้ใดที่เคยไปเยี่ยมท่านเมื่อท่านยังมีชีวิตอยู่ในร่มผ้ากา
 ล่าอพัตรแล้วจะรู้สึกปลื้มปิติเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ หากท่าน

ลอดถามพระภิกษุสงฆ์แห่งวัดทองธรรมชาติแถวท่าม จะได้รับรู้
 เรื่องราวต่าง ๆ ตกลงข้าพเจ้ามาก ข้าพเจ้าเป็นผู้ตั้งเตียบปัจจัย
 และอาหารตลอดระยะเวลาที่ชาติเคย เป็นเวลาถึง ๑๓ ปีเศษ
 จนเช่าถนนหนทางซึ่งเบบถนนที่ทานเคย ให้ลูกศิษย์มารับอาหารที่บ้าน
 ข้าพเจ้าเป็นประจำ แต่เด็กลูกศิษย์ท่านไม่มารับของเช่นเคยใน
 วันนั้น เมื่อข้าพเจ้ากลับมาบ้านตอนเย็นภรรยาของข้าพเจ้าบอก
 ว่าถนนท่าไม้เด็กของท่านไม่มารับอาหารและตั้งของให้ข้าพเจ้า
 ไปดูท่านทอด ความจริงแล้วถ้าลูกศิษย์ไม่มารับของที่บ้านวัน
 ไตรุงชนข้าพเจ้าจะต้องไปหาท่านทุกครั้ง บางที่ท่านก็เจ็บป่วย
 และกลัวหายไปได้ ข้าพเจ้ามาทำงานที่เทศบาลตอนเช้าก่อน
 ตั้งใจว่าตอนเที่ยงจะไปเยี่ยมท่าน พอได้รับโทรศัพท์จากใคร
 ก็ไม่ทราบว่าเป็น " พระทองอยู่ตายแล้ว " ข้าพเจ้าตกตะลึงแต่ยังไม่
 แน่ใจจึงรีบมาทอดทองธรรมชาติ เมื่อมาลงเห็นกุฎีบุดอยู่
 มีเด็กยืนอยู่หน้าประตู ๕ - ๕ คน ข้าพเจ้าถามเด็กว่าคุณครู
 ทองอยู่เป็นอะไร เด็กทนนไม่ยอมบอกข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจึงชวน
 ไปชนบนถนนหนทางเคยจำวัด " ประตูห้องของท่านได้กุญแจเปิด
 แล้ว " ข้าพเจ้าตวาดเด็กทันทีและให้รับไขกุญแจออก เด็ก

ทุกคนไม่ยอมพูด แต่ในที่สุดเจ้าเด็กวัดที่เคยไปรับอาหารของท่านเป็นประจำได้เดินร้องไห้ขึ้นมาและไขกุญแจออก ซ้ำพเจ้ารีบถลันเข้าไป แต่ทันใดนั้นซ้ำพเจ้าก็ปะทะกับ กลิ่นเหม็นอย่างแรง แทบจะเซออกจากห้อง ซ้ำพเจ้ามองเห็นภาพของคุณครูพระทองอยู่บนนอนอยู่บนเตียง มัจฉารวมโดยตลอด ซ้ำพเจ้าหกลใจเขาตงจรรวออกจากศิรัษะ อนิจจา! คุณครูทองอยู่บนบนทเคารพรกของซ้ำพเจ้ามาเป็นเวลาประมาณ ๕๐ ปี ได้สิ้นใจเสียแล้ว ยิ่งกว่านั้นแ่ตงว่าท่านได้สิ้นใจมาก่อน ๗ วัน จนลักษณะของศพช่นอดอย่างเห็นได้ชัด

ซ้ำพเจ้าได้ดำวาทะและใคร ๆ ที่อยู่ในบริเวณนั้นอย่างรุนแรง โดยให้เหตุผลว่าทำไมจึงไม่มีใครไปบอกซ้ำพเจ้าเลยทง ๆ ทก ๆ คนทนนกรจากซ้ำพเจ้าและเห็นซ้ำพเจ้ามาเยี่ยมเยียนอยู่เป็นนิจ ในที่สุดเด็กเด็กชงเคยรับใช้ท่านและเคยไปที่บ้านซ้ำพเจ้าทุกเดือนได้เบตเผยวว่า “ท่านอาจารย์ตั้งใจว่าถ้าท่านตนมแล้วอย่าได้บอกใครให้รู้เลย และห้ามเคลอนย้ายศพของท่านก่อนจะถึงกำหนด ๗ วัน และ.....” ชณะนั้นปรากฏว่ามีใครหลายคนกำลังนำหีบศพมาจะบรรจุศพท่าน

ข้าพเจ้าถามว่าใครเป็นเจ้าของภาพ ทุกคนนิ่ง ข้าพเจ้าได้ถามคน
ใกล้ชิดของท่านคนหนึ่งว่า จะจัดการอย่างไร เขาแจ้งว่า
คุณครูทองอยู่สงวามว่า หลังจากท่านมรณภาพแล้ว 7 วันให้
นำศพท่านไปสวด ๓ คืนแล้วจัดการเผาเลย ข้าพเจ้าให้ทุกคน
หยุดการกระทำและได้เข้าไปพบท่านเจ้าคุณสุวรรณ ฯ ท่าน
เจ้าอาวาสวัดทองธรรมชาติแล้วได้ถามท่าน ซึ่งท่านก็ไม่ทราบ
เหมือนกัน ในที่สุดข้าพเจ้าขอให้ท่านเป็นผู้จัดการศพ โดยมี
คณะศิษย์จะเป็นดำเนินงาน จนกระทั่งถึงวันประชุมเพลิง ซึ่ง
ท่านเจ้าคุณยกยินยอมและอนุโมทนา คณะศิษย์ได้บำเพ็ญการกุศล
ให้ท่านโดยสวดพระอภิธรรม ๗ คืน และจัดทำบุญ ๗ วันให้
ท่าน เสร็จแล้วได้สั่งให้เก็บศพไว้ทอดเพื่อบริการประชุมของ
บรรดาศิษย์ทั้งหลายต่อไป

ท่านทศเคารพริก ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา 40 ปี ข้าพเจ้า
และคุณครูทองอยู่ได้อุปการะซึ่งกันและกัน โดยตลอดมา ความ
ใกล้ชิดกันย่อมรู้จักกันดีซึ่งกันและกันดี ข้าพเจ้ายอมรับนับถือ
ว่าคุณครูทองอยู่ว่าเป็น " เด็กรุ่น " คนหนึ่งของเมืองไทย
ชีวิตของท่านที่ผจญต่อความทุกข์ร้อนยากจนทั้งหลายมาร่วม

๕๐ บินน ท่านไม่เคยย่อท้อหรือลาถอยแม่แต่ก้าวเดียว ไม่ว่าจะ
 ถึงไหนจะเป็นความทุกข์หรือความตาย ในครั้งหลังที่สุดท่าน
 ได้ถูกจับในข้อหาขบถ โดยประเทท้วงรัฐบาล จอมพล ป.
 ด้วยการไม่ยอมก้มกราบแม่แต่เมล็ดเดียว และในที่สุดได้ถูก
 พ้องในคดีอาญาที่ศาลอาญา ตลอดระยะนั้นข้าพเจ้าได้
 จงเดินและเป็นผู้วางหลักทรัพย์ประกันคุณครูทองอยู่เพื่อผู้
 ความ แต่ในที่สุดท่านก็หลุดพ้นจากข้อหามาได้ คุณครูทองอยู่
 เรมเจ็บตงแต่ครั้งนั้นเบนตนมาจนถึงจนมรณภาพ ถึงที่เราท่าน
 ยังมองเห็นอนุสรณ์ของท่านเมื่อครั้งท่านเป็นผู้แทนราษฎร
 จังหวัดชนบทคนแรกนั้นคือ "พระบรมรูปสมเด็จพระเจ้าตากสิน
 มหาราช" ซึ่งทรงมาตั้งระหง่านงาม อยู่ใ้ใจกลางของวงเวียน
 ใหญ่ฝั่งชนบททุกฉนวน ข้าพเจ้ายังอาศัยถึงท่านอยู่มรณาย แม่
 จะปลงตกว่ามนุษย์เราย่อมหนีความตายไปไม่พ้น ไม่ว่าจะไพร่
 ผู้ตมจนกจะตองตายทุกรูปนาม แต่ความมรณภาพของท่าน
 นั้นข้าพเจ้ายังตมไม่ได้ตลอดจนชวชวดตของข้าพเจ้า ท่านจาก
 พวกเราไปแล้วจากไปด้วยความดีทุกประการ ไม่มีสิ่งชวช
 บุคคลรุ่นหลังจะกล้าจดจำท่านได้ ข้าพเจ้าขอจงจงอนตั้ง

[๑๖]

คัดคัดสรรทั้งหลายในสากล โลกให้ดวงวิญญาณอันบริสุทธิ์ผุด
ผ่องของท่านจงลอยไปสู่ดวงสวรรค์ชั้นนิมาน และให้ดวง
วิญญาณนั้นจงเสวยสุขตามควรแก่วิถีในสัมปรายภพ เทอญ

พัชร์ หงษ์ทอง

ผู้อำนวยการทนายความดีติยธรรม

๓๒ ถนนบุญศิริ นครหลวงกรุงเทพธนบุรี

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕

ท่าน นาโค พุทฺธงฺกุโร ภิกฺขุ

(ทองอยู่ พนมพนัน)

ชีวตการเมืองและการศาสนา

ข้าพเจ้ารู้จักและติดต่อกับท่าน นาโค พุทฺธงฺกุโร ภิกฺขุ (ทองอยู่ พนมพนัน) ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๑๕ ในอดีตงานชีวิตของท่าน รวมเวลา ๓๖ ปี แบ่งเวลาติดต่อกัน เป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนแรก เมื่อท่านเป็น ส.ส. ประเภทที่ ๑ (จังหวัด ชนบุรี) สมัยที่ ๒ (๗ พฤศจิกายน ๒๔๘๐) พร้อมกับ ข้าพเจ้าได้เป็น ส.ส. ประเภทที่ ๑ (จังหวัดประจวบคีรีขันธ์) สมัยเดียวกัน ในเบื้องต้น เรารู้จักกันในฐานะเป็น ส.ส. ประเภท ๑ ด้วยกัน และเกิดบ้เคยกัน ต่อมาได้รับเลือกเป็น กรรมการการตรวจรายงานการประชุมประจำสภาร่วมกันตลอด สมัยจนถึงวันถูกยุบสภา (๑๑ กันยายน ๒๔๘๐) คณะ กรรมการการช้คดีต้องไปตรวจรายงานการประชุมทุกวัน (เว้น

จันอาทิตย์) ตลอดจนมัย ส่วนการนั่งประชุมในสภาแล้ว ท่าน
กับข้าพเจ้านั่งตักกัน (ทองอยู่ - ทองดี) เพราะมีระเบียบ
ให้นั่งตามลำดับอักษรของชื่อ ตั้งแต่ ก ถึง ฮ ฉะนั้น แม่จะ
เป็น ต.ต. อยู่ด้วยกันเพียง ๗ เดือน ก็นับว่าเราใกล้ชิดสนิท
สนมกันพอสมควร

ในด้านสภานพ ท่านเป็น ต.ต. ครั้งแรกสมัยที่ ๑ มาแล้ว
ถึง ๔ ปี จึงได้รับนับถือว่าเป็น ต.ต. รุ่นพี่ มีความรู้ระเบียบ
ข้อบังคับและการอภิปรายดีกว่ารุ่นน้อง ท่านมีอุดมคติว่า
ประชาธิปไตยนั้น ต้องเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ ต.ต.
ประเภทที่ ๑ เท่านั้นที่ เป็นผู้แทนของปวงชนชาวไทย ต.ต.
ประเภทที่ ๑ หรือสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ควบคุมรัฐบาลให้
บริหารราชการแผ่นดิน ไม่ใช่รัฐบาลเป็นผู้ควบคุม ต.ต. หรือ
สภาผู้แทนราษฎร แม้ในรัฐธรรมนูญจะระบุไว้ว่า ผู้แทน
ราษฎรต้องปฏิบัติหน้าที่ของตน โดยไม่อยู่ในอำนาจของผู้ใด
(หรือพรรคการเมืองใด ๆ) แต่ดูเหมือนท่านถูกผูกพันชีวิต
จิตใจไว้กับชาวชนบรอย่างแนบแน่น เช่นเมื่อรัฐบาลจะชก
ตอกสันตดอนทปากณาเจ้าพระยา ท่านกลัวว่าจะเป็นช่องทาง
ให้หน้าเค็มไหลเข้ามามาก อาจทำให้ต้นไม้ของชาวสวนตาย

ท่านอภิปรายโต้แย้งถึงกับกล่าวหาว่า “ข้าพเจ้าจะยอมตาย
 พร้อมกับพี่น้องชาวชนบท” แต่เมื่อตนไม่ตาย และชาว
 ชนบทไม่ยอมตายพร้อมกันกับท่าน ก็รอดตัวไป

เห็นจะทุกฝ่ายยอมรับกันว่าท่านเป็น ต.ต. สุภาพบุรุษ
 ไม่พยายามเอาเด่น ไม่อยากดัง ไม่พูดพาล่าม ไม่เป็นดาว-
 ฤกษ์ ไม่ทำงานนอกหน้าที่ ไม่ก้าวก้าวนอกอำนาจ ไม่ล้มตัว
 และไม่ล้มราษฎรที่เลือกตนขึ้นมา ทำตนให้เขาเชื่อถือและ
 เกรงใจ ฯลฯ

หนึ่งในทางสรีรศาสตร์ ท่านเป็นนายกสรีรศาสตร์คณะ
 รัฐธรรมนูญ สาขาชนบท ติดต่อกับข้าพเจ้าซึ่งเป็นเลขาธิการ
 สรีรศาสตร์ใหญ่ ๆ พระนคร ทำให้เห็นว่าท่านเป็นคนรักงาน
 รักหน้าที่ และทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมด้วยความซื่อสัตย์
 สุจริต

ตอนกลาง เมื่อยุบสภา (๑๑ กันยายน ๒๔๗๐) ทำให้
 ต.ต. ต้องแยกย้ายกันไปตามวิถีทางของตน แต่ท่านติดการ
 เมืองและทอดทิ้งประชาธิปไตยสมบูรณ์อย่างคมคายดาดก
 เคารพรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๔๗๕ (เว้นบทเฉพาะกาล)

โดยไม่เปลี่ยนแปลง เมื่อไม่มีโอกาสจะแสดงบทบาทในสภา
กำหนดมาเล่นการเมืองนอกสภาอยู่เกือบ ๒๐ ปี ส่วนข้าพเจ้า
ได้กลับเข้าสู่สภาอีก ๒ ครั้ง จนถูกรัฐประหาร (๑๖ กันยายน
๒๕๐๐) ฉะนั้น ในระหว่างที่เราจึงห่างเหินกันไปบ้าง เว้นแต่
ทางสมาคมและทางอนุบางอย่าง ยังไปมาหาสู่กันบางครั้ง

ตอนหลัง ท่านเกิดเบื่อหน่ายการเมือง จึงเสียด
สละอย่างเด็ดขาด เข้าอุปสมบทอุทิศชีวิตในพระพุทธศาสนา
จำศีลภาวนาอย่างเคร่งครัด อยู่วัดทองธรรมชาติตั้งแต่ พ.ศ.
๒๕๐๐ เป็นต้นมา ก่อนอุปสมบทได้มอบภาระบางอย่างให้
ข้าพเจ้าทำแทน ข้าพเจ้าจำเป็นต้องรับภาระถวายเป็นฐานะที่
เคยเป็นกัลยาณมิตรมาก่อนและเป็นทศพรพนธ์ตลอดมา เคย
เยี่ยมเยียน ในยามปกติและอาพาธเสมอมา เว้นแต่ครั้งสุดท้าย
ที่ทราบข่าวภายหลังมรณะไปถึง ๗ วัน

อนึ่ง มีข้อสังเกตว่าท่านเกิดฉันทศกตามนियมการ
ตั้งนามฉายา จะต้องชนตนด้วยตจออกษรทเป็นบริวาร คือ
อักษร “อ” แต่ท่านใช้นามฉายาว่า “นาโค พุทฺธกฺโขโร
ภิกขุ” แปลว่า “พระนาคะ (ผู้ประเสริฐ) หน่อเนื้อ

เชื่อใจ (ลูก) ของพระพุทธเจ้า ” จะหมายความว่าท่าน
ถวายตัวเป็นลูกของพระพุทธเจ้าหรืออย่างไรไม่ทราบ

จะอย่างไรก็ตาม ท่าน นาโค พุทธงกุโร ภิกขุ นั้น
นับว่าเป็นผู้ทำความดีไว้ใน โลกนี้ มีศีลธรรมมาตลอดชีวิต
เมื่อท่านมรณะแล้ว ก็ควรจะไปสู่สวรรค์ใน โลกหน้า ถ้า
สวรรค์ไม่เปิดประตูรับคนอย่างนั้นแล้ว ไม่เข้าสวรรค์ก็จะเป็น
เมืองร้าง

นิพพานปัจจุโย โหตุ อนาคเต ฯ

ทองสับ สู่พระมารด์

โลกีย์ กับ โลกุตระ

ของพระอาจารย์ทองอยู่

ผู้เขียนกับพระอาจารย์ทองอยู่ มีความใกล้ชิดสนิทสนมกันเป็นอย่างมาก ก่อนที่ท่านจะบวชเป็นพระภิกษุในพระบรมพุทธศาสดา เราได้เคยร่วมกันในทางการเมืองเกี่ยวกับการสมัครสมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นคณะเทศมนตรีนครชนบทร่วมกัน โดยในครั้งนั้นพระอาจารย์ทองอยู่เป็นนายกเทศมนตรีและผู้เขียนเป็นเทศมนตรีร่วมคณะอยู่ด้วย ในด้านชีวิตความเป็นอยู่ก็มีความใกล้ชิดสัมพันธ์กันมาก เป็นเวลาถึง ๕-๖ ปี ที่ผู้เขียนได้อยู่ร่วมบ้านร่วมชายคาเดียวกับพระอาจารย์ทองอยู่ โดยอยู่ร่วมกันที่บ้านของผู้เขียน ตรอกกรวดบดรี ถนนประชาธิปไตย ชนบท จนกระทั่งท่านออกบวชเป็นพระภิกษุสงฆ์ พระอาจารย์ทองอยู่นั้นก่อนจะเข้าธรรมภาควิชาเพื่อแหวกทางไปสู่โลกุตระตามเยี่ยงอย่างแห่งองค์พระศาสดานั่น ท่านได้ใช้ชีวิตของท่านตลอดเวลาเพื่อเป็นประโยชน์สุขของประชาชน ได้ต่อสู้ในวิถีทางการเมืองกับรัฐบาลที่ใช้อำนาจอันไม่ถูกต้องของกรรม

ดึงกับเปิดการประชุมสภาข้าราชการคณะกรรมการบริหารงานของ
 คณะรัฐบาลในครั้งนั้น พระอาจารย์ทองอยู่เป็นต้นบัญญัติ
 ของการเปิดชุมนุมข้าราชการของธนามหาดวง หรือที่เรียก
 กันว่า "ไฮต์ปาร์ค" บางครั้งในการต่อสู้ ในวิถีทางการเมือง
 ของท่านถึงกับทำให้ท่านต้องเสียสละในการบำเพ็ญทุกขกิริยา
 อดข้าวประท้วงรัฐบาลในการกระทำสิ่งที่ไม่ควร ไม่ถูกหลัก
 ถูกเกณฑ์ และได้เคยถูกจับกุมคุมขังโดยผู้มีอำนาจในครั้ง
 กระนั้น พร้อมด้วยถูกक्षัยถูกหาทรมความคัดเห็นต่อคดีของ
 ตนเองกัน แต่ในที่สุดด้วยความสัจจริงของท่านก็ถูกทางการปล่อย
 ตัวออกมาพร้อมทั้งพวกที่ถูกจับกุมร่วมกัน การทนจนชวาย
 ของพระอาจารย์ทองอยู่เกี่ยวกับความต้องการให้ประเทศชาติ
 และประชาชนได้รับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอย่าง
 แท้จริงนั้น ท่านได้ออกพูดตามท่าสาธารณะต่างๆ อยู่เป็นประจำ
 เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้วงการเมืองกรุงนนทบุรี (สมัยจอมพล
 ป. พิบูลสงครามเป็นนายกรัฐมนตรี) และที่สุดก็กลายเป็นการ
 เกิดปฏิวัติยึดอำนาจรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงครามโดยจอม
 พลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ หลังจากการปฏิวัติยึดอำนาจกันแล้ว พระ-
 อาจารย์ทองอยู่ได้ปรารภว่าเบื่อหน่ายในทางการเมือง เพราะ
 สู้ไปอย่างไรก็เอาชนะอำนาจไม่ได้ ความดำริในทางโลก

ของท่านเป็นหนทางต้นเตี้ยแล้ว ท่านจึงตัดต้นใจหันเข้าสู่
 โลกุตระดำเนินรอยตามองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตั้ระลึกได้ดี
 ในทางโลกทั้งต้นทั้งปวง ออกบวชเป็นพระภิกษุตั้งสมเ็น
 พระบวรพุทธศาสน์ อพยพออกจากชนชาติ อำเภอกุดองสถาน
 จังหวัดธนบุรี ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมาและไม่ยอมสึกจนถึงแก่
 มรณภาพ

ในขณะที่เป็นตั้งสมเ็นนั้น ท่านได้มั่นในการปฏิบัติธรรม
 อย่างเคร่งครัด หวังสำเร็จในทางโลกุตระในเมื่อล้มเหลว
 ในทางโลกซึ่งท่านได้ปลงศกและตั้งระแล้วทุกประการ การ
 บำเพ็ญเพียรอยู่ในเพศสมณะของท่านอยู่ได้หลายพรรษา ท่าน
 เป็นภิกษุที่ต้นโตษ อติ ๆ อยาก ๆ เพราะขาดแคลนภัตตาหาร
 ทงนเบนเพราะท่านมีอุปนิสัยที่ไม่มักมาก ในการเสัพรหรือฉันจัง-
 หน้อยด้วย มืออย่างไวกดนอย่างนน และถือเอกา คณนมือเดียว
 ค่อมอเพตอยุตตลอดมา กุฎที่อยู่อาจารย์กปลอยให้เป็นไปตาม
 ธรรมเนียมเดิมไป ด้วยเครองตักการบูชาขององค์พระปฏิมากร
 เบนเรื่องแปดกทัพเกยวของกับทางโลกอย่างแน่นหนากับตั้งระ
 หลุดจากโลกย์ มาสู่โลกุตระได้อย่างหนามอเบนหงมออย่าง
 พระอาจารย์ทองอยุณ ซึ่งผู้เขียนเห็นมนอยเดิมท

ในการมรณภาพของท่านเป็นไปตามวัฏฏะ ความหม่น
 ของชีวิต แตกเป็นทลายตายและอาศัยของบรรดาศิษยานุศิษย์
 ญาติพี่น้อง และผู้ทศพรพนมบดอกกับท่านมาต่างได้ช่วยกันจัด
 ทำอภิกกรรมจัดงานศพของท่านให้เป็นไปตามประเพณี เป็นที่
 เรียบร้อย เมื่อถึงวาระจัดการฌาปนกิจร่างอันไร้วิญญาณ
 ซึ่งได้จากโลกนี้ไปด้วยดี บรรดาญาติพี่น้องศิษยานุศิษย์ และ
 บรรดาท่านทศพรพนมบดอกกับพระอาจารย์ทองอยู่ ทั้ง
 พระภิกษุสงฆ์และฆราวาสก็ได้ร่วมจิตร่วมใจกันประกอบพิธี
 ฌาปนกิจศพของท่านครบถ้วน ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
 เช่นกัน

ขออานุภาพของพระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า และพระสงฆ์
 เจ้า ตลอดจนบุญบารมการบำเพ็ญเพียรของพระอาจารย์
 ทองอยู่เอง คงได้บันดาลให้วิญญาณของพระอาจารย์
 ทองอยู่ได้ไปสู่สุคติ ยังดัมปราภพด้วยเถิด

เพทาย โชตินันต์ ถ.บ.

อดีตผู้แทนราษฎรจังหวัดธนบุรี

อดีตนายกเทศมนตรีนครธนบุรี

คำไว้อาลัยแด่

พระทองอยู่ พนมพัตน์

นักการเมืองผู้ซื่อสัตย์ต่อแผ่นดินไทย

หลวงอา สุดทึ่งและอาลัยยิ่ง

ข้าพเจ้าตองนำดวงใจไปเป็นเจ้าภาพสวดอภิธรรมศพ

พระทองอยู่ พนมพัตน์ หรือหลวงอาซึ่งอดีตเคยเป็นนักการเมือง

ตองอย่างทมกคามซื่อสัตย์ต่อชาติ บ้านเมือง ต่อประชาชน

และ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นผู้ทลววยความจงรักภักดีต่อองค์

พระประมุขของชาติเหนือชวต

ท่านเป็น ส.ส. คนแรกของจังหวัดชลบุรี ส้มยตงแต่การ

เลือกตงจากผู้แทนตำบล และตอมาจนถงการเลือกตงจาก

ประชาชน (ส้มยทเป็นประชาธิปไตยโดยแท้จริง ปราศจาก

การเลือกตงทไซอทธิพลและอำนาจเงินตรา อันจัดว่าเป็นไบจ

ดำในการเลือกตง) ท่านเคยดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี

เทศบาลชลบุรี เคยเป็นสมาชิกสภาเทศบาลและสภาจังหวัด

หลายสมัย รักชีวิตการเมืองและระบอบประชาธิปไตยเป็นชีวิต
จิตใจ การต่อสู้ในทางการเมืองของท่าน ส.ส. ทองอยู่ ฯ ใช้
ัจฉธรรมสู้มาทุกยุคทุกสมัย พูดจริง ทำจริง ไม่เคยททรยศและ
หันหลังให้ประชาชนเลย ในชีวิตนักการเมืองของท่าน

ครั้งหนึ่ง ในสมัยรัฐบาลท่านเศรษฐบุรุษ พณ ฯ เจ้าคุณ
พหลพลพยุหเสนา (พจน์ พหลโยธิน) เป็นนายกรัฐมนตรี
รัฐบาลในสมัยนั้น มีนโยบายที่จะขุดลอกสันดอนที่ปากน้ำสมุทร
ปราการ แต่ ส.ส. ทองอยู่ พนมพตมน์ ได้คัดค้านอย่างขมขื่นหัว
ขันทน ท่านให้เหตุผลว่าถ้าขุดลอกสันดอน แล้วในทางยุทธ
ศาสตร์จะเป็นภัยต่อประเทศและในทางเศรษฐกิจ ท่านกล่าวน่า
เค็มจะไหลเข้ามาทำลายเรือก่สวนไร่นา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
สวนผลไม้ เช่น ส้ม ทุเรียน ฯลฯ ประชาชนได้รับความเดือด
ร้อนในการทำมาหากินอย่างหนัก ท่านต้องการรักษาสถ
ประโยชน์ของประชาชนชาวชนบทของท่านไว้เหนือสิ่งอื่นใด
เมื่อความคิดเห็นและอุดมการณ์ของท่านเป็นเช่นนั้น ท่าน
ประกาศเอาชีวิตท่านเป็นเดิมพันเพื่อต่อสู้กับรัฐบาล ท่านได้
พูดกับรัฐบาลว่าท่านจะขอยอมตายเพื่อต่อสู้ ในหน้าที่ของ ส.ส.

จึงประชาชนเลื่อมมาเพื่อรักษามตประโยชน์ของพวกเขา พวก
นายกรัฐมนตรีท่านเจ้าคุณพหลฯ รัฐมนตรีทองอยู่ฯ คือว่าเป็น
คนมีสติจรรยา พุดคำไหนเป็นคำนั้น พุดด้วยความบริสุทธิ์ใจ
จึงไม่ถือโทษโกรธเคืองคำคัดค้านของท่าน

ท่าน ส.ส. ทองอยู่ฯ เป็นคนมีก้น้อย ไม่มีห้อง และเป็น
ส.ส. คนเดียวที่รักษาพรหมจรรย์มาโดยตลอด ไม่เคยมีลูกมีเมีย
และไม่เคยแต่งงานผู้หญิงเลย ท่านเคยสร้างโรงเรียนพัฒน
วิทยาเก็บค่าเล่าเรียนลูกที่ลด โดยเฉพาะสำหรับคนยากคนจน
ก้นบ้นน ให้เรียนฟรี ชายล้มบดทเป็นมรดกตกทอดมาจน
หมดสิ้นเพื่อตั้งโรงเรียนการศึกษาของเยาวชน แต่โรงเรียนต้อง
ขาดทุนเต็มอ ไม่สามารถจะตั้งอยู่ได้จึงต้องเลิกตั้งกิจการไป
ฐานะของท่านก็ยากจนลงเรื่อย ๆ ในที่สุดก็ต้องอาศัยอยู่กับ
คุณแพทชาย ไซตุนุชิต เป็นเวลานานตลอดชีวิตในทางการเมือง
ของท่าน ชาวเขาออกดาวด้วยความภาคภูมิใจว่า ท่านเป็น
ผาขาวที่บริสุทธิ์จริง ๆ ในระบอบประชาธิปไตยสมควรเป็น
ตัวอย่างที่ดีสำหรับนักการเมืองรุ่นหลัง ๆ ที่จะสมัครเข้ามา
เป็นคนของประชาชน ในยามที่บ้านเมืองต้องการนักการเมืองที่
ซื่อสัตย์ต่อแผ่นดินแล้ว ขอเพียงให้ได้อย่างอดีต ส.ส. ทองอยู่

โด้ถัก 50 เปอรเซนต์กักตมไป ที่ซาฟเจ้าฟุดเซ่นนมโต
 เหมานักการเมืองทวไปทงหมด คนทต ซอด้คยตอแผนตนกยง
 มอกมาก แต่คนทเบ่นกาฝัก ในองการเมืองเพอหวงเหยียบ
 บ่าเหยียบไหล่ของประชาชนกาวชนมาแ่ลวงหาประ โยชน์นักควร
 พังด้งวรไว้ เพราะด้งซารของมนุษย์ไมมีอะไรแน่นอน จะ
 ตารงคองยักแต่ความตทจะเป็นเกยรตประวัตของตัวเอง และ
 เบ่นตวออย่างแกคนรุ่นหลังเทานน

คุณพักตร์ หงษ์ทอง ขอใ้หมเขียนลงหลดองอาทองอยู่ ๆ
 เพยงหน้ากระตาศเดี่ยว แต่เมอพุดถงคนตเซ่น อตต ถ.ถ.
 ทองอยู่ ๆ แลว ผมเขียนจบได้ยากจรง ๆ ประวัตทล้าคณยง
 ซอง อตต ถ.ถ. ทองอยู่ ๆ ที่ได้กระทำไว้และเบ่นอนุด้รณทคน
 ไทยทงชาติจะตมเลี่ยมได้ กคช พระบรมราชานุ้รณองค
 อนุสาวรยของพระเจ้ากรุงชนบรมหาราช พระองคณุมพระมหา
 กรุณาชคณลนพนต่อชาติไทยอย่างหาทล้ตมิได้ และเป็นท
 ล้กการบฐาของคนไทยทงชาติซงตงตระหง่านอยู่ ณ บริเวณ
 วงเวียนใหญ่ ชนบุรี บัจจุบันน ประชาชนทวไปโดยเฉพา
 อย่างยงชาอชนบรมรุดว่า เพราะแรงกตญูญกตเวทของ อตต
 ถ.ถ. ทองอยู่ ๆ เบ่นผู้ริเริ่มช้กชวณคนไทยทงชาติให้รวมกัน

บริจาคเงินช่วยกันสร้างถนนและได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล
จนสัมฤทธิ์ผลถึงที่สุดตระหง่านอยู่ตลอดไปชั่วฟ้าดินสลาย

ข้าพเจ้าเขียนถึง ท่าน ส.ส. ทองอยู่ ๆ ผู้ซื่อสัตย์ผู้
อาจเอื้อมที่จะต้านกว่า เป็นเพื่อนกับท่านในวถทางการเมือง
ถึงแม้ว่าจะได้เคยร่วมเบ็นต์มาชิกเทศ์บาด สมาชิกสภาจังหวัด
มาด้วยกัน และรวมกันบุกเบิกความเป็นประชาธิปไตยในทาง
การเมืองมาด้วยกัน (คือการเบ็ดพูดไฮปาร์คครั้งแรกกลาง
ท้องสนามหลวง) และเคยคิดห้องชงเพราะการเมืองมาด้วยกัน
ก็ตาม แต่หลวงอาทองอยู่ ๆ เป็นเพื่อนกับพ่อของข้าพเจ้า
(หลวงสักรินทร์ทพ) และดำเนินการเมืองรวมมากับ คุณได้
ปานกบุตร และ ชนธ์มาหารหิตคดี ซึ่งในขณะนั้นข้าพเจ้า
กำลังเรียนหนังสืออยู่ อายุเพียง ๑๖ - ๑๗ ปีเท่านั้น นอกจาก
เป็นเพื่อนกับพ่อของข้าพเจ้าแล้ว หลวงอาทองอยู่ ๆ ยังเป็น
บรมครูของข้าพเจ้าในทางการเมืองตลอดมา โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งถึงที่ข้าพเจ้าได้จากท่านก็คือ ความซื่อสัตย์ เป็นตัว
ของตัวเอง และยืนหยัดอยู่ในอุดมคติอุดมการณ์ที่ตั้งใจไว้
ท่านเคยสอนไว้ว่า "จงยอมรับในสิ่งที่ถูกต้อง ไร้แพ้ ไร้ชนะ แต่
จงยืนหยัดและต่อสู้ธรรมเพื่อยุติความทุกข์ของแ่ดมอ ถ้า
เราจักจะเป็นนักการเมืองที่ดี และเป็นคนของประชาชน"

ข้าพเจ้าขอเทอดทูนและเรียกท่านว่า "ท่านนักการเมือง
 ตงฉินผู้ยิ่งใหญ่" ท่านจากเราไปแล้ว ท่านมรณะในขณะที่
 ท่านเป็นพระสังฆ ผู้แทนต่อแทนเผยแพร่พระธรรมคำสั่งสอนของ
 องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้เป็น ทศาวุฑฒิกการะของชาวพุทธ
 ทวีโลก ท่านสละแต่เพียง โศกขมาตลอดชีวิต มีเพียงผา
 กาดำพุดหอมวางนอนบรรดาศักดิ์ของของท่านไปเพียงผผเดียว
 เท่านั้น จุดมุ่งที่ท่านเคยปรารถนาก่อนจะจากไปก็คือ ถึงซึ่ง
 พระนิพพานเท่านั้น และข้าพเจ้าเชื่อว่า ตงฉินญาณอนันบรรดาศ
 ศักดิ์ของของท่านจะต้องไปถึงจุดหมายที่ปรารถนา คือ นิพพาน
 เป็นแน่พแนม.

รูป ชีวติ มุขานัน นามโคตตัม น ชีวติ

๘๘
 พร บุนนาค

อดีต ส.ส. สุพรรณบุรี

อดีต สมาชิกสภาเทศบาลนครบุรี

อดีต สมาชิกสภาจังหวัดนครบุรี

คำชี้แจง

ตามประวัติศาสตร์รับรองต้องกันว่า อักษร
พินเขียนเป็นต้นตระกูลของอักษรทั้งปวงที่ใช้อยู่ใน
ปัจจุบัน เว้นแต่ตระกูลอักษรอื่น ชาวพินเขียนใน
ดินแดนทางตะวันออกของเมดิเตอร์เรเนียนประดิษฐ์ขึ้น
ใช้ แล้วแพร่หลายเข้าไปในยุโรป มีกรีกเป็นต้น และ
แพร่หลายเข้ามาในเอเชีย มีอินเดียเป็นต้น ตั้งแต่
ก่อนพุทธกาล เมื่ออักษรนั้นกลายเป็นอักษรอินเดีย
ต่าง ๆ แล้วจึงแพร่หลายต่อมายังดินแดนทางตะวันออก
เฉียงใต้ มีสุวรรณภูมิ คือแหลมทองเป็นต้น ภายหลัง
พุทธกาล

ในทन्มนบัญญัติว่า ชาติไทยประดิษฐ์อักษรชนใช้เอง
หรือจำลองแบบมาจากอักษรอื่น คือจากอักษรอินเดีย หรือ
จากอักษรอื่นใด เมื่อไร ถ้าจะตอบปัญหา ก็ต้องอาศัย
หลักฐานทางภูมิศาสตร์ การเมือง การค้า และศิลาจารึก
หรืออักษรเปรียบเทียบ

ข้าพเจ้าได้ค้นคว้าเรื่องนจากหลักฐานดังกล่าว ทั้งใน
 ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๘ เป็นต้นมา
 จนถึงบัดนี้ (พ.ศ. ๒๕๑๒) จึงคิดว่าถ้าจะประมวลหลักฐาน
 ที่พบเห็นมากกว่า ๕๐ ปีนั้น เขียนขึ้นเป็นเล่มโดยสังเขป ก็คง
 จะช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวแล้ว และอำนวยความสะดวก
 ทางอักษรศาสตร์และโบราณคดีได้บ้าง อย่างน้อยบรรดา
 นักศึกษาและผู้สนใจเรื่องนี้จะได้พบหลักฐานต่าง ๆ ที่มอยู่ใน
 หนังสือเล่มนี้

ข้าพเจ้าตั้งใจจะเขียนประวัติอักษรไทย โดยปราศจาก
 อคติใด ๆ จึงอาศัยแต่หลักฐานและเหตุผล ไม่อ้างถึงมติ
 และวมติของนักปราชญ์ราชบัณฑิตทั้งหลาย นอกจาก
 พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
 พระองค์เดียวเท่านั้น

อักษรจารึกบางหลักก็ ขาดความบางตอนในศิลาจารึก
 และในเอกสารอื่นก็ ทหาพเจ้าอาจมาได้ในหนังสือเล่มนี้ ก็เพียง
 เพื่อเป็นตัวอย่างเท่านั้น นักศึกษาและผู้สนใจต้องการจะรู้เห็น
 ให้กว้างขวาง อาจจะไปตรวจศิลาจารึกตามหลักที่บอกเลขไว้
 และหนังสือประชุมศิลาจารึกหรือหนังสือหอสมุดแห่งชาติ

ประวัติอักษรไทยนี้ เขียนตามหลักฐานที่พบเห็นใน
 ขณะนี้ ถ้าต่อไปในภายหน้า นักศึกษาได้พบเห็นหลักฐาน
 อื่นอีก ก็ควรเขียนแก้ไขเพิ่มเติมหรือแก้ไขเป็นอย่างอื่น เพื่อ
 ให้หนังสือประวัติอักษรไทยที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

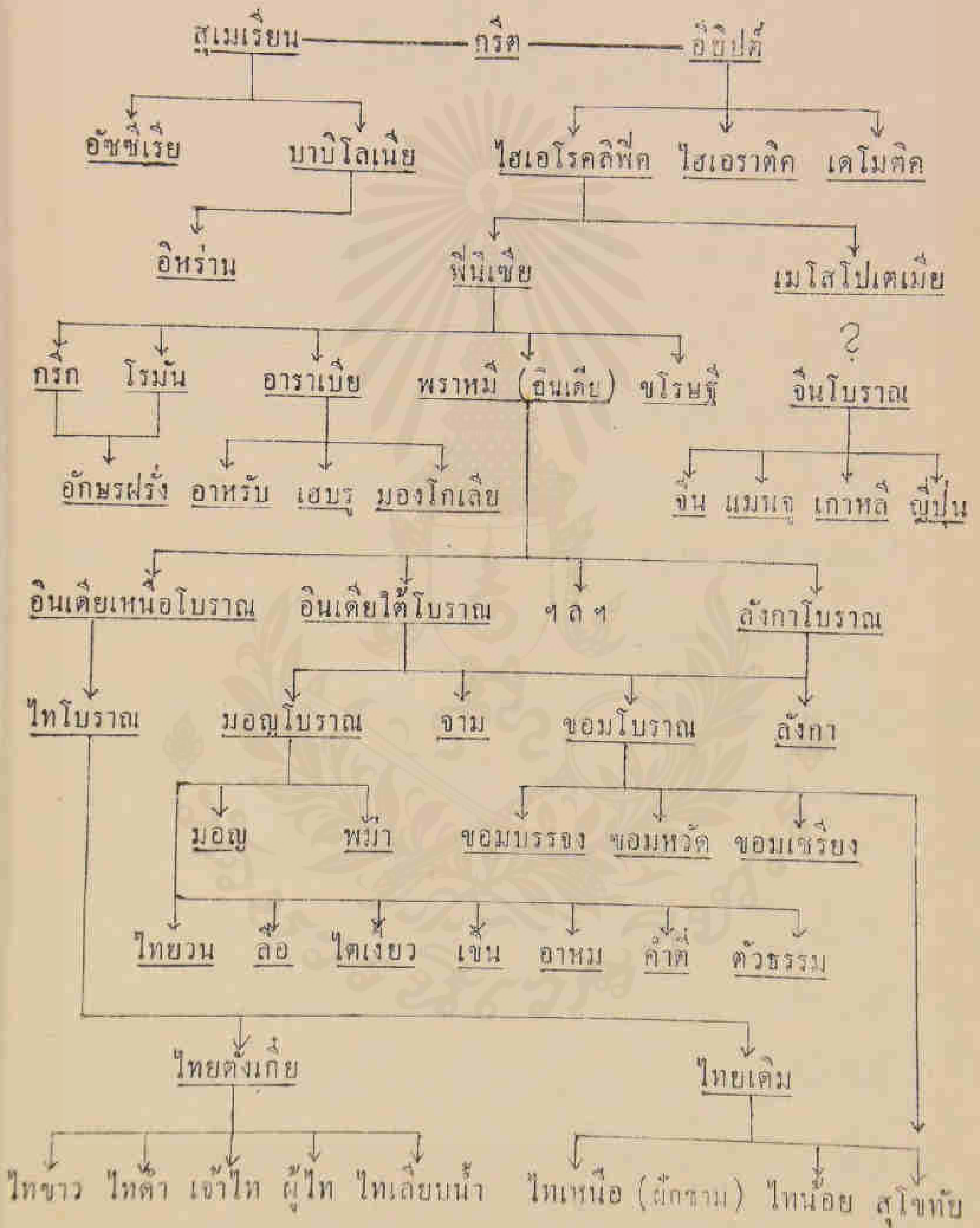
ในการเขียนประวัติอักษรไทยนี้ ข้าพเจ้าได้อาศัยความ
 อนุเคราะห์เป็นอันมากจาก นายประสาร บุญประคอง เจ้าหน้า
 ที่ผู้อำนวยการจารึกของหอสมุดแห่งชาติ และอาจารย์สอนวิชา
 การอ่านจารึก ในมหาวิทาลัยคีรีดากร จึงขอขอบพระคุณ
 ไว้ในทรวงยศ ถ้าจะมีผิดพลาดขาดเกินประการใด ก็หวังว่าจะ
 ได้รบบอกภัยจากท่านผู้ โดยทั่วกัน.

ทองสับ ศุภะมารดี

๖๕ ถนนบ้านตระนาว พระนคร

๑๓ เมษายน ๒๕๑๒

อักษรสมัย

ประวัติอักษรไทย

ข้อความเบื้องต้น

มนุษยชาติรู้จักใช้อักษรแทนคำพูดมาช้านาน คนไม่รู้ว่าอักษรนั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร เมื่อไร จึงเดาเดากันต่อมาว่า เทพเจ้าของตนเป็นผู้คิดสร้างให้ เช่นชาวอียิปต์เดาว่า เทพเจ้ากินนรชอทอท เป็นผู้คิดให้ ชาวอินเดียอ้างว่าพระพรหม เป็นผู้สร้างให้ ส่วนชาวจีนออกความเห็นต่าง—เขียนเป็นผู้ประดิษฐ์ขึ้นจากภาพบนฟ้าและบนดิน ดึงนบนดิน ฉะนั้นเมื่อจะเขียนประวัติอักษรไทย จึงต้องกล่าวถึงประวัติอักษรก่อนเป็นต้นมา โดยสังเขป

นักประวัติศาสตร์ ได้พบรูปสัตว์และรูปคนทเขียนด้วยดินและยางไม้ที่ผนังถ้ำอันเป็นที่อยู่อาศัยของมนุษย์โบราณ เมื่อหลายพันหลายหมื่นมาแล้ว แต่คงว่ามนุษย์เรารู้จักขีดเขียนมาแต่ดึกดำบรรพ์ แต่เพิ่งรู้จักเขียนเครื่องหมายหรือรูปแทนคำพูดเมื่อประมาณ ๖๐๐๐ ปีมาแล้ว การขีดเขียนที่

ควรนับว่าเป็นลายลักษณ์อักษรนั้น จัดเป็น ๕ ชั้น ตามลำดับ
ดังนี้

๑. อักษรรูปภาพ คือเขียนเครื่องหมายเป็นอักษร
เช่นอักษรรูปเดิมของพวกตุ้มเวียน และเขียนรูปเหมือนเป็น
อักษร เช่นอักษรไฮเอโรกลิฟของพวกอียิปต์ หรืออักษร
ซึ่งเขียนของพวกจีน เป็นต้น ซึ่งพบว่าใช้มาก่อนพุทธศักราช
ประมาณ ๓๕๐๐ ปี

๒. อักษรลายลักษณ์ คือเขียนรูปแสดงอาการกิริยา
หรือความหมายของรูปภาพเหล่านั้น คืออาการเดิน วิ่ง
แข็งแรง หงุดหงิด หรือสูงต่ำ เป็นต้น เช่นอักษรไฮเอโร-
กลิฟของพวกอียิปต์ และอักษรราชหรือสัญลักษณ์ของจีน เป็นต้น

๓. อักษรพยางค์ คือเขียนเครื่องหมายหรือรูปภาพ
ตัวเดียวบ้าง หลายตัวบ้าง เป็นเครื่องหมายความหมายแห่ง
คำนั้น ๆ เช่นอักษรลายลักษณ์แสดงความหมายกำกับอักษร
ก-ข ของพวกอียิปต์ และอักษรคะตะคะนะหรือฮิระคะนะของ
ญี่ปุ่น เป็นต้น

๕. อักษร ก - ข คือเขียนรูปภาพหรือเครื่องหมาย
เป็นต้น ๆ ตามแม่เดี่ยว สำหรับผลัดกัน ให้อ่านออกเดี่ยวเป็น
เดี่ยวหนึ่งหรือค่างหนึ่ง เช่นอักษรรูปเดิมของพวกอิหร่านโบราณ
และอักษร ไฮเอ โรคลีฟิค (แบบ ก - ข) ของพวกอียิปต์
หรืออักษรพินเซียน อันเป็นอักษร ก - ข ล้วน ซึ่งพวก
พินเซียนคิดขึ้นไว้ เมื่อก่อนพุทธศักราชประมาณ ๘๕๐ ปี
อักษรบางอย่างดังกล่าวนั้น มีประวัติโดยย่อดังต่อไปนี้

๑. อักษรสุเมเรียน

พวกสุเมเรียนเป็นเผ่าเดิมติดเหนือ เดิมเป็นพวกเร่ร่อน
อยู่ทางตะวันออกกลาง ภายหลังได้อพยพเข้าไปอยู่ในแถบ
เมโสโปเตเมีย ปรากฏว่าพวกสุเมเรียนเป็นผู้ประดิษฐ์อักษร
ขึ้นใช้ก่อน โดยวิธีเอาไม้หรือเหล็กกลมกดลงบนแผ่นดินเหนียว
จนเป็นลายลักษณะ แล้วตากให้แห้งหรือเผาให้ตั้งเป็นอิฐ
เรียกตามอาการที่ทาหรือเครื่องขีดว่า "อักษรรูปเดิม" นัก
โบราณคดีพบอักษรรูปเดิมของพวกสุเมเรียนที่มีความหมาย
ต่างกัน ๕๓๗ ตัว

ต่อมา แม้ประเทศอื่นในบริเวณนี้ ก็นำเอาอักษรรูปเดิม
ไปใช้เหมือนกัน เช่นพระเจ้าฮัมมูราบี แห่งประเทศบาบิโลเนีย
ก็ให้จารึกประมวลกฎหมายเบอนอนมากด้วยอักษรนี้ เมื่อก่อน
พุทธศักราช ประมาณ ๑๓๐๐ ปี และพระเจ้าอัสซัวร์ แห่ง
ประเทศอัสซีเรีย ก็ให้จารึกเรื่องราวต่าง ๆ ไว้ด้วยอักษร
ซึ่งค้นพบในหลุมดินเผาประมาณ ๒๒,๐๐๐ แห่ง

ต่อมา อักษรรูปเดิมได้เปลี่ยนแปลงมา มีรูปทรงสวย
งามขึ้น แต่ภายหลัง เมื่ออาณาจักรบาบิโลเนียและอัสซีเรีย
เสื่อมอำนาจลง พวกพ่อค้าประชาชน ข้าราชการและนักบวช
ก็เลิกใช้อักษรนี้ไปตามลำดับ แต่ยังมีใช้อยู่บ้างประปราย
ประชาชนได้เลิกใช้ภาษาบาบิโลเนียและเลิกใช้อักษรรูปเดิม
โดยสิ้นเชิง เมื่อ พ.ศ. ๕๐

ครูโรงเรียนมัธยมชาวเยอรมันชื่อ ยี. เอฟ. โคเรเตเฟนด์
ได้พยายามอ่านออกบ้าง และเริ่มวางหลักในการอ่านไว้เป็น
คนแรก เมื่อ พ.ศ. ๒๓๔๕ ต่อมา เซอร์ เฮนรี ช. รอดินตัน
จึงอ่านได้โดยตลอด และวางรากฐานในการอ่านไว้ เมื่อ
พ.ศ. ๒๓๘๘ โดยวิธีอ่านอักษรรูปเดิมของอัสซีเรีย บาบิโลเนีย
และสุเมเวีย ย้อนขึ้นไปตามลำดับ

๒. อักษรอียิปต์

พวกอียิปต์เป็นเผ่าอารยัน ในตระกูลอินโด-ยูโรเปียน ในตะวันออกกลางพวกหนึ่ง เป็นชาติทรงเรื่องที่สุดมาแต่โบราณ ก่อนพุทธศักราชประมาณ ๕๐๐๐ ปีขึ้นไป มีโบราณสถาน โบราณวัตถุ และอักษรจารึกแสดงประวัติศาสตร์และวิทยาการอยู่เป็นอันมาก

อักษรจารึกของพวกอียิปต์นั้นมีมาก่อนพุทธศักราช ๓๕๐๐ ปีเหมือนกัน แต่คงไม่ได้เอาอย่างอักษรรูปธรรมของพวกอียิปต์ เพราะรูปร่างลักษณะไม่เหมือนกันเลย อักษรอียิปต์นั้นมี ๓ ชนิด คือ

๑. อักษรไฮเอโรกลีฟ (ก.พ. ๓๕๐๐) เขียนเป็นรูปภาพของคน สัตว์ สิ่งของ และวัตถุธรรมชาติ เป็นลายลักษณะและพยางค์ ตลอดจนอักษร ก-ข ประปนกัน มักจารึกที่ผนังเทวสถาน เสาหิน ดินเผา หีบศพ และทงศพ เป็นต้น

๒. อักษรไฮเอราติก (ก.พ. ๓๐๐๐) เป็นตัวเขียนหรือตัวหวัดของอักษรไฮเอโรกลีฟ มักเขียนบนแผ่นกระดาษ ป่าบิรุส

๓. อักษรเดโมติก (ก.พ. ๑๕๐ - ๒๕๐) เป็นอักษร
 ที่เขียนหวัดต่อมาจากอักษรไฮเอราติกคอกอย่างหนึ่ง สำหรับ
 ใช้เขียนกรีกทั่วไป ที่ใช้จารึกก็มีบ้าง

อักษรไฮเอโรกลีฟที่ศาสตราจารย์ เซเร นับว่าเก่าที่สุด
 ก่อนพุทธศักราช ๓๕๐๐ ปี อักษรไฮเอราติกที่เขียนบนแผ่น
 กระดาษที่เรียกว่า "ปรีสต์ปาปรัส" มีอายุก่อนพุทธศักราช
 ๒๐๐๐ ปี ส่วนอักษรเดโมติก เพิ่งพบที่ไซก่อนพุทธศักราช
 ๑๕๐-๒๕๐ ปี ดังกล่าวแล้ว และพบที่ไซต่อมาถึง พ.ศ. ๑๐๑๙

นายทหารฝรั่งเค็สซอ ร.ท. บุสาร์ต ได้พบศิลาจารึกที่
 ตำบลโรเส็ตตา ใกล้ปากแม่น้ำไนล์ แห่งอียิปต์ เมื่อ พ.ศ.
 ๒๓๔๒ ศิลาจารึกแผ่นนี้ เป็นภาษาคอปติก (อียิปต์โบราณ)
 มีข้อความกล่าวถึงพระเจ้าปโตเลมีและพระนางคลีโอพัตรา
 จารึกด้วยอักษรไฮเอโรกลีฟ อักษรเดโมติก และอักษรกรีก
 โบราณ เมื่อ พ.ศ. ๓๔๗

ด็อกเตอร์ ทอมมัส ยัง นายสัตวแพทย์ เดอส์ซาซี และ
 นายอะเกอรวบลัด รวมนักอ่านออก เมื่อ พ.ศ. ๒๓๕๒ ต่อ
 จากนั้น นายซัง ฟรังซัว ซัมปอดดิสของ จึงอ่านได้โดยตลอด
 เมื่อ พ.ศ. ๒๓๖๕ และเขียนแบบเรียนอักษรอียิปต์ไว้แทนขึ้นมา

อักษรอียิปต์นั้น เริ่มต้นด้วยอักษรรูปภาพและอักษร
 ลายลักษณะก่อน ต่อมาจึงใช้อักษรพยางค์และอักษร ก-ข เช่น
 คีตาจาร์กโรเส็ดตา (พ.ศ. ๓๔๗) แม้ในจารึกนั้น จะเขียน
 รูปภาพและลายลักษณะ บนต้นเสียงแห่งตัวอักษรแล้ว เช่นรูป
 ดึงโตหมอบ (ตะเม็ด) เท่ากับ ด เป็นต้น ก็ยังตัดแทรก
 ด้วยอักษรรูปภาพและอักษรลายลักษณะ ไม่ได้แยกเป็นต่างหาก
 จากกันเหมือนอักษรพินเซีย

อักษรอียิปต์นั้น ถ้าเขียนทีละตัว มักเขียนจากข้างบน
 ลงมา ถ้าเขียนทีละหน้า มักเขียนจากซ้ายไปขวาและจาก
 ขวามาซ้ายย้อนกลับสลับกัน ถ้าเขียนทีละหน้ากระดาษปาบิรุต์
 มักเขียนจากขวาไปหาซ้าย แต่ในภายหลังจึงนิยมเขียนจาก
 ซ้ายไปขวา

พวกกรีกได้นำเอาอักษรพินเซียเขียนไปใช้แพร่หลายแล้ว
 ตั้งแต่ก่อนพุทธกาล แต่ในราวพุทธศตวรรษที่ ๗-๘ เมื่อเขียน
 ภาษาคอปติก (ภาษาอียิปต์โบราณ) ยังนำเอาอักษร
 เดโมติก ๖ ตัวไปผสมกับอักษรของตนในการเขียนภาษานั้น
 ด้วย ภายหลังพุทธศตวรรษที่ ๑๑ เป็นต้นมา จึงไม่ปรากฏ

ว่าการใช้อักษรอียิปต์เหล่านี้ ในที่สุดก็ไม่มีใครอ่านได้
จนถึง พ.ศ. ๒๓๖๕ ดังกล่าวแล้ว

รูปร่างอักษรอียิปต์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ น่าจะกลายมา
จากอักษรเตมิตคของอียิปต์นั่นเอง แต่กลายกันมาด้วยเหตุ
มาจากอักษรอามารามาเนียน ซึ่งเป็นสำเนาหนึ่งของอักษรฟินเซียน
เหมือนกัน และเรียกว่า "อักษรอาหรับ"

อักษรอาหรับนั้น นิยมใช้อยู่ในประเทศที่ตกอยู่ภายใต้
อิทธิพลทางการเมืองของอาหรับหรือทางศาสนาอิสลาม เช่น
เตอร์ก อียิปต์ ซูดาน ซาอุดีอาระเบีย จอร์แดน อินโดเนเซีย
และมาเลเซีย เป็นต้น แต่ภายหลังกลับเลิกใช้เสียก็มี เช่น
เตอร์ก อินโดเนเซียและมาเลเซีย เป็นต้น ถึงอย่างไรก็ดี
อักษรอาหรับก็ยังเป็นทนนิยมของผู้นับถือศาสนาอิสลามโดยมาก
เพราะคัมภีร์อัลกุรอานของศาสนาอิสลาม เป็นภาษาและอักษร
อาหรับ

๓. อักษรฟินเซียน

พวกคะนาอันเป็นเผ่าเต็มตคเหนือ ตั้งภูมิลำเนาอยู่ทาง
ตะวันออกของทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ

ประเทศอิสราเอลในเวลา เป็นนักเดินเรือทลดาตามารด
 ประกอบการค้าขาย โดยทางเรือกับบ้านเมืองชายทะเล เช่น
 ประเทศกรีซ และเกาะกรต เป็นต้น โดยเหตุที่พวกคะนาอันชอบ
 ได้เล็ดแดง พวกกรกจึงเรียกว่า "พินเซียน" ฉะนั้นชาว
 ต่างประเทศจึงพลอยเรียกพวกคะนาอันว่า "พินเซียน" ต่อมา

พวกพินเซียนเป็นเผ่าเดิมที่คเหนือเหมือนพวกดัเมเรียน
 เคยเป็นเมืองชนของอียิปต์ บาบิโลเนีย และอัสต์เรีย เห็น
 จะเคยใช้อักษรรูปเดิมของบาบิโลเบียและอัสต์เรีย หรืออักษร
 ไฮเอโรกลีฟิคและอักษรไฮเอราติกของอียิปต์มาก่อน แต่เมื่อ
 ตอนประดิษฐ์อักษรชนไฮใหม่ขึ้น คงจะใช้อักษรอียิปต์มาก
 กว่าอักษรอื่น

พวกพินเซียนเป็นนักเดินเรือไปซื้อขายสินค้าต่างบ้าน
 ต่างเมือง ได้ประดับพบเห็นสิ่งต่าง ๆ จึงทำให้ได้ความรู้
 กว้างขวาง มีความคิดก้าวหน้า การจตุรายข้อสินค้าด้วย
 อักษรเดิมหรืออักษรไฮเอโรกลีฟิคและอักษรไฮเอราติก คงไม่
 สะดวก เพราะอักษรเหล่านี้มนมจนวนมากและเขียนยาก จึงคิด
 อักษรชนใหม่ เมื่อก่อนพุทธศักราช ประมาณ ๘๕๐ ปี

ในเบื้องต้น พวกพินเซียนได้นำเอารูปอักษรไฮเอราติก
มาใช้เป็นตัวอักษร และใช้ต้นเดี่ยวของรูปอักษรนั้น ๆ เช่น
อะเลฟ (จั่ว) เป็น อ กัฟ (มือ) เป็น ก ตะเลด (ประตู)
เป็น ด เบด (นก) เป็น บ นัน (น้ำ) เป็น น เม็ม (นก
เค้าแมง) เป็น ม โร (ปาก) เป็น ร ตะเมต (สิงโต)
เป็น ต เป็นต้น

อักษรพินเซียน ๒๒ ตัว แบ่งเป็นพยัญชนะ ๑๕ ตัว
คือ ก ข ค จ ช ด ถ ต น บ ป ม ย ร ล อ ค์ ล์ ห
และสระ ๓ ตัว คือ อะ อี อู ในจำนวนอักษรเหล่านี้ มี
บางคนกล่าวว่า พวกพินเซียนคิดพยัญชนะชนก่อน พวกกรีก
ช่วยคิดสระเพิ่มชนภายหลัง แต่จะอย่างไรก็ตาม เป็นที่รับรอง
กันทั่วไปว่า อักษร ๒๒ ตัวนี้ เป็นอักษรพินเซียน แม้การ
ใช้ตัวสะกดที่ใช้กันต่อมาจนถึงทุกวันนี้ ก็เป็นแบบของอักษร
พินเซียนทั้งสิ้น

อักษรพินเซียน เป็นแบบที่เรียนง่าย ใช้สะดวกกว่า
อักษรรูปกลมและอักษรไฮเอโรกลิฟที่ใช้ร่วมกันในเวลานั้น แม้

พวกเดมิติกและพวกอินโด-ยูโรเปียนก็นิยมใช้ตาม เมื่อพวก
 ฟินีเซียนเดินทางไปค้าขายถึงบ้านโดเมืองโด ก็แนะนำให้
 ชาวบ้านนั้นเมืองนั้นใช้อักษรแบบนั้น มพวกกรีกเป็นต้นที่รับ
 อักษรนั้นไปใช้แล้วช่วยตกแต่งและเผยแพร่ต่อไปอีกด้วย อักษร
 แบบนั้นจึงแพร่หลายไปทั่วโลกทราบถึงทุกวันนี้

๔. อักษรอินเดีย

อินเดียเป็นประเทศกว้างใหญ่ไพศาล ชาวอินเดียจึงมี
 หลายเผ่าหลายภาษา ชาวพนมเมืองเดิมมีผดดำ เรียกรวมกัน
 ว่า "ทมิฬ" หรือ "ทระวิฑ" ส่วนพวกอินโด-อารยัน
 ทอพยพจากตะวันตกเข้ามาใหม่ ก่อนพุทธศักราช ประมาณ
 ๑๐๐๐-๒๐๐๐ ปี เรียกว่า "อารยัน" ภาษาทมิฬและ
 ภาษาอารยันที่พูดเฉพาะท้องถิ่น เรียกว่า "ภาษาปราคฤต"
 ส่วนภาษาอารยันที่ปรับปรุงขึ้นใช้เป็นภาษากลาง หรือภาษา
 ราชการ เรียกว่า "ภาษาสันสกฤต"

อินเดียมีอักษรใช้ ๒ รุ่น คือ รุ่นแรกเป็นอักษรรูปภาพ
 หรือลายตักษณ ที่พวกทมิฬเคยใช้มาเมื่อก่อนพุทธศักราช
 ประมาณ ๒๕๐๐ ปี และรุ่นที่สอง เป็นอักษร ก-ข ที่พวก

อารยณ์รับมาหรือไปเรียนมาจากพวกพินเซียส หรือจากพวก
อนทไซอักษรณ เมื่อก่อนพุทธศักราช ประมาณ ๓๐๐-๒๐๐ ปี
เวลาน อักษรจารึกในอินเดียและปากีสถานมีอยู่ ๓ ชนิด คือ

๑. อักษรจารึกหะร็ปปา ที่ตำบลมอนต์โกเมอร์ ใน
บังจาบ (ปากีสถาน) และอักษรจารึกที่โมเห็นใจตาโร
ที่ตำบลลากรณะ ในสินธุ เป็นอักษรรูปภาพและตายดักษณ
ไม่ทราบว่าเป็นอักษรอะไร ถูกเลิกใช้มาช้านานแล้ว จึงไม่มี
ผู้ได้อ่านได้จนบัดนี้

ในบริเวณนี้ มีศิลปกรรมอินโด-ตุเมเรียนอยู่เป็น
อันมาก มีอายุก่อนพุทธศักราช ประมาณ ๒๕๐๐ ปี ฉะนั้น
อักษร น่าจะได้แนวความคิดมาจากอักษรตุเมเรียน หรือ
จากอักษรอียิปต์ ในยุคเดียวกันก็ได้ เกิดจากการประดิษฐ์ของ
พวกทมิฬเองก็ได้

๒. อักษรอินเดียรุ่นที่สอง เรียกว่าอักษรพราหม มี
จารึกเก่าที่สุดในต้นพุทธศักราชไม่เกิน ๓๐๐ ปี คืออักษร
จารึกที่พระบรมมหารัชมณฑลของพระพุทธเจ้า ฝังอยู่
ใต้เนินดินอันเป็นสัญลักษณ์ ที่ตำบลปีปวาระ ใกล้กรุงกบิลพัสดุ์

เก้าโกฏิประเทศเนปาล ชดพบเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๑ ต่อมาก็ม
 อักษรพราหมทจารกอยุทธำห็นและแผ่นหินเป็นอันมาก ใน
 ประเทศอินเดีย ปากีสถาน และเนปาล ในรัชกาลของพระเจ้า
 อโศก (พ.ศ. ๒๗๑-๓๑๑)

อักษรจารึกเหล่านี้ คล้ายกับอักษรพินเขียนเกือบทุกตัว
 เว้นแต่บางตัว เช่น ต กับ ป เขียนกลับกัน ทกลับตัวเองก็มี
 เช่น อ และ ค แต่เพราะอักษรพินเขียนมีเพียง ๒๒ ตัว ไม่
 พอใช้เขียนภาษาล้านสักฤต ซึ่งเป็นภาษากดางของอินเดีย
 ฉะนั้น ชาวอินเดียจึงต้องประดิษฐ์พยัญชนะเพิ่มจนออก ๑๕ ตัว
 คือ ข ง ฉ ฌ ญ ฐ ฑ ฒ ณ ฑ ษ ฌ และ พ
 กับพยัญชนะพิเศษ คือ นคคหิต (°) อีกตัวหนึ่ง เพิ่มสระ อา
 อี อู ๓ ตัว และผลัดม อ + อี เป็น เอ อ + อู เป็น โอ
 อ + เอ เป็น ไอ อ + โอ เป็น เอา ภายหลังเขียนรูปสระผลัดม
 เอาเป็นคยอเดียวกันบ้าง ส่วนการใช้ตัวสะกดกต การเขียน
 จากซ้ายไปขวากต คงใช้ตามแบบอักษรพินเขียนทั้งต้น

การที่พวกพราหมณตงขออักษรแบบนเดียใหม่ว่า
 “อักษรพราหม” นน หมายความว่า “อักษรพระพรหม”
 หรือ “อักษรของพระเจ้า”

๓. อักษรขโรษฐี เป็นอักษรอินเดียออกชนิดหนึ่ง ซึ่ง
 ใช้อยู่ในอินเดียเหนือและเอเชียกลาง เช่นคัลจารึกดีทชาปุระ
 เป็นต้น ซึ่งพระเจ้าอโศกให้จารึกไว้ด้วยภาษาปราคฤต ใน
 ระหว่างรัชกาลของพระองค์

อักษรขโรษฐีนั้นมีรูปร่างคล้ายกับอักษรพราหฺมีและ
 อักษรฟินเซียน แต่เขียนจากขวาไปซ้าย เช่นเดียวกับ
 อักษรกรีกโบราณแบบหนึ่ง อักษรขโรษฐีที่ใช้อยู่ใน
 อินเดียเหนือนั้น คงจะสืบเนื่องมาจากอาณาจักรบักเตรียและ
 เตอรกิสถาน ปราคฤตว่ามีใช้แพร่หลายต่อมาจนถึงรัชสมัยของ
 พระเจ้ากนิษกะ แห่งราชวงศ์กุษาณะ ประมาณพุทธศตวรรษ
 ที่ ๗-๘ ภายหลังจากนั้น อักษรขโรษฐีก็สาบสูญไปจาก
 อินเดีย ก่อนพุทธศตวรรษที่ ๑๐

อักษรพราหฺมีได้ผิดแปลกแตกต่างกันไป ตามกาลเวลา
 บ้าง ตามสถานที่ใช้บ้าง ตามลายมือของผู้เขียนบ้าง แม้
 อักษรพราหฺมีที่จารึกในรัชกาลของพระเจ้าอโศก ก็ยังต่างกัน
 ตามดินที่ใช้และลายมือที่เขียนจารึก ภายหลังรัชกาลพระเจ้า

อโศก คือตั้งแต่ พ.ศ. ๓๑๓ เป็นต้นมา รัฐต่างๆ ใน
 จักรวรรดิของพระเจ้าอโศก ก็แยกออกตั้งเป็นเอกราช ชาติ
 ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อักษรพราหมณ์นกกกลายเป็น
 อักษรอินเดียเหนือ อักษรอินเดียตะวันออก อักษรอินเดียกลาง
 และอักษรอินเดียใต้ ภายหลังก็กลายเป็นอักษร เทวนาครี
 และอักษรครันละ (กฤนถ) นอกจากนี้จะกลายเป็นอักษรต่างๆ
 ดังกล่าวแล้ว ยังกลายเป็นอักษรประจำถิ่น เช่นอักษร
 กุชราตและอักษรบัตตจะเป็นต้น และเป็นอักษรประจำเผ่า เช่น
 อักษรฮินดูและอักษรคัมภีร์เป็นต้น ถึงแม้ว่าอักษรอินเดียจะมี
 หลายอย่างก็ตาม แต่กึ่งนิยมพิมพ์และเขียนคัมภีร์ภาษา
 ดั้งเดิมด้วยอักษรเทวนาครีมาจนถึงทุกวันนี้

อักษรพราหมณ์ก็กลายเป็นอักษรอินเดียต่างๆ ดัง
 กล่าวแล้วนั้น บางตัวก็หายไป ๕ - ๖ อย่าง บางตัวก็หายไป
 ไปถึง ๑๐ อย่าง ตั้งแต่ต้นพุทธศตวรรษมาถึงพุทธศตวรรษ
 ที่ ๑๔ - ๑๕ การเขียนสระโดยมาก เขียน ๑ ติดกับเส้นบน
 ของพยัญชนะข้างขวา เขียนสระ ๒ ติดกับเส้นบนของ

พยัญชนะข้างซ้าย และเขียน ติดกับเส้นใต้ของพยัญชนะ
 ข้างขวา วิชาเขียนสระต่อมาโดยมาก ต่างจากวิชาเขียนสระ
 อักษรพราหมณ์ เช่นวิชาเขียน + ใ เป็น ไ และ + ำ เป็น ไ
 เป็นต้น ส่วนพยัญชนะผสมให้ออกเสียงกตาหรือตัวสะกด ก
 มักเขียนเส้นหลังของตัวหน้าหรือตัดเส้นหน้าของตัวหลัง บวก
 เข้าเป็นตัวเดียวกัน ถ้าเป็นตัวสะกดปลายคำก็ใช้ไม้ทนต์ทฆาต
 เรียกว่า "หลังสระ" ไว้ใต้ตัวนั้น ส่วนตำแหน่งสระที่เขียนบน
 กต่างกันเช่นอักษรเทวนาครี เขียน ใ แ (ใ) ไว้ข้างบน
 ข้างหน้า ำ ข้างหลัง ำ ข้างล่าง เป็นต้น

เมื่อชาวอินเดียออกจากบ้านเมืองของตนไปอยู่ที่อื่น
 ก็นำเอาอักษรที่ ใช้ อยู่ในบ้านเมืองของตนไป ใช้ และสอนคน
 พนมเมืองนั้น ๆ ด้วย เพราะฉะนั้นอักษรอินเดียจึงกลายเป็น
 อักษรลังกา อักษรมอญ อักษรเขมร อักษรจาม และ
 อักษรไทย เป็นต้น

๕. อักษรลังกา

ลังกาเป็นเกาะอยู่ใกล้ติดต่อกับอินเดีย คิงมีอักษร
 ใช้มาแต่ต้นพุทธศัตวรรษที่ ๓ ก่อนพุทธศัตวรรษที่ ๓ เมื่อพระ

มหินทเถระ พระราชโอรสของพระเจ้าอโศก พร้อมด้วย
 คณะเดินทางไปประกาศพุทธศาสนาที่เกาะลังกา ประมาณ
 พ.ศ. ๒๕๗ คงนามภรรยาพุทธศาสนาที่จาริกด้วยอักษรพราหมณ์
 เข้าไปด้วย ไม่น่าก่น้อย ถ้าตั้งกายังไม่มีอักษร ใช้มาก่อน
 ก็คงมีชนในกรุงน

ในประวัติศาสตร์รับรองกันทั่วไปว่า พระเถระชาว
 ลังกาได้ทำตั้งกายนาครังที่ ๕ และจาริกพระพุทธวจนะไว้เป็น
 ลายลักษณ์อักษรเป็นครั้งแรก ในพุทธศตวรรษที่ ๕ แด่ตั้งว่า
 ลังกามีอักษร ใช้แล้ว และคงเป็นอักษรพราหมณ์เช่นเดียวกับ
 อินเดีย

แต่อักษรลังกาเปลี่ยนแปลงมาโดยลำดับกิด แต่ท
 ปรากฏในศิลาจารึกต่าง ๆ เช่น อักษรจารึกทถาเวสต์ส์ครีและ
 รัตคละ ในพุทธศตวรรษที่ ๖ ตลอดจนมาถึงอักษรจารึกที่
 ทักษิณนูปะ แห่งทโอบติสส์ละ ในพุทธศตวรรษที่ ๑๓ ก็ยังคง
 ใช้อักษรพราหมณ์อยู่ ต่อจากนั้นมาจึงเริ่มเปลี่ยนแปลงไปตาม
 อักษรพดทางการเมืองและวัฒนธรรมต่างประเทศ เช่น อักษร
 จารึกทตวรรษและกัจจเวติ ในพุทธศตวรรษที่ ๑๕ อักษร ข ค ช

มีรูปร่างคล้ายกับอักษรอินเดียได้ และคล้ายกับอักษรไทยสมัย
สุโขทัย ภายหลังจึงเปลี่ยนแปลงมาเป็นอักษรปัจจุบัน

อักษรดังกล่าวมีรูปทรงกลมคล้ายกับอักษรครีณะ
หรืออักษรอินเดียได้ ส่วนวิธีเขียนตัวสระกต ใช้วิธีเขียนบวกล
เส้นหลังของตัวสระกตเข้ากับเส้นหน้าของตัวหลังให้ติดกันคล้าย
กับวิธีเขียนเทวนาครี ไม่เขียนช่องในตัวเหมือนอักษรครีณะ
(คฤนถ์)

อักษรดังกล่าวปัจจุบัน รูปสระ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ๑๒
อักษรไทย มอญ พม่า และเขมร ส่วนพยัญชนะ คือ จ ช ด ฎ
ก็คล้ายกับอักษรไทยกลาง แต่ บ ย ห คล้ายกับอักษรไทย
เหนือ มอญ พม่า และเขมร เขียนผสม ๑ + ๑ เป็น โ เหมือน
อักษรธรรม มอญ พม่า และเขมร ส่วน แ อ่านเป็น โ เหมือน
อักษรเทวนาครี

แม้ว่าอักษรดังกล่าวข้างต้นคล้ายกับอักษรอื่นในแหลมทอง
หรืออักษรในแหลมทองบางตัวคล้ายกับอักษรดังกล่าว ย่อม
แสดงว่าอักษรดังกล่าวและอักษรเหล่านี้คล้ายมาจากอักษรอินเดีย
ด้วยกัน ไม่ใช่อักษรดังกล่าวสืบเนื่องมาจากอักษรเหล่านี้ หรือ
อักษรเหล่านี้สืบเนื่องมาจากอักษรดังกล่าว

๖. อักษรในตะวันออกเฉียงใต้

ดินแดนทางตะวันออกเฉียงใต้ เป็นแหลมยื่นออกมาจากผืนแผ่นดินใหญ่ ระหว่างอินเดียบกับจีน ปรากฏว่ามีมนุษย์อยู่มาช้านานแล้ว โดยเฉพาะในประเทศไทย นักโบราณคดีได้ขุดพบกระดูกคนโบราณที่บ้านเก่า จังหวัดกาญจนบุรี กว่า ๕๐ ศัฟ ปรากฏตามหลักพิกัดทางวิทยาคาสตร์ว่ามีอายุระหว่าง ๓๕๗๖ ปี ถึง ๓๘๘๖ ปี และขุดพบขวานสำริด กำไลสำริด ในหลุมฝังศพของคนโบราณที่บ้านเล็งนกทา ตำบลบ้านโคก อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น ก็ปรากฏตามหลักพิกัดทางวิทยาคาสตร์ว่ามีอายุระหว่าง ๔๐๗๕ ปี ถึง ๔๔๗๕ ปี แต่ยังไม่พบเครื่องหมายหรือรูปภาพที่แสดงเป็นลายลักษณ์อักษรแทนคำพูดเลย

ในอินเดียเกิดวิกฤตการณ์หลายครั้งที่ทำให้คนอพยพจากเหนือลงมาได้ เช่นเมื่อพวกอารยันบุกรุกเข้ามา ก่อนพุทธศักราช ๑๐๐๐ - ๒๐๐๐ ปี และอพยพจากอินเดียได้ออกมาสู่สุวรรณภูมิหรือสุวรรณทวีป เมื่อพระเจ้าอโศกยกกองทัพมาโจมตีแคว้นกิงคัก (โอริสสา) ในอินเดียใต้ถึง ๘ ปี ระหว่าง

พ.ศ. ๒๗๔ ถึง พ.ศ. ๒๗๓ ในประวัติศาสตร์ชวากถาวโร
 ล้อตคตองตองกันว่า ชาวอินเดียได้อพยพเข้าไปอยู่ในเกาะนั้น
 หลายครั้งหลายหน คราวละหลายพันบ้าง หลายหมื่นบ้าง
 นอกจากนั้นนักโบราณคดียังพบ โบราณวัตถุ ของอินเดียหลาย
 อย่างในตะวันออกเฉียงใต้

อักษรจารึกซึ่งนับว่าเก่าที่สุดที่พบในแถบนี้ คืออักษร
 จารึกอกแอ่ว ในกัมพูชาตอนใต้ เป็นอักษรอินเดียโตทไซ้อยู่
 ในราวพุทธศตวรรษที่ ๕ ต่อมาก็มจารึกโเว-คาญ ของเขมวงค์
 พระเจ้าศรุมาระ แห่งฟูนานที่เวียดนามกลาง ราวพุทธศตวรรษ
 ที่ ๕ ส่วนอักษรจารึกอื่นนอกจากนี้ คืออักษรจารึกในสมัย
 พระเจ้าภททวรมันและพระเจ้าคณวรมัน แห่งจัมปาสัก อักษร
 จารึกที่ปราสาทหิน ในสมัยพระเจ้าภททวรมัน พระเจ้าอสูณ-
 วรมัน และพระเจ้าชยวรมัน แห่งกัมพูชาศักดิ์ อักษรจารึก
 สันโตเหนือ ที่ฮาร์กันโนพมากัด อักษรจารึกยปะทโกโต ใน
 สมัยพระเจ้ามุดวรมัน แห่งบอนไฮตะวันออกเฉียงใต้ อักษรจารึก
 ซี-อะรุตัน และจารึกตุคะ ในสมัยพระเจ้าปุณนวรมัน แห่งชวา
 ตะวันตก และอักษรจารึกคังคาลในชวากลางศักดิ์ อักษรจารึก

ที่เกิดกันบูกิต และอักษรจารึก ไทกประหรืออักษรจารึก
 ตะลั้งคูโว ในลัมาตรากิต อักษรจารึกที่เกาะของมหานาวิก
 พุทธคุปตะ ในมาเดเซียกิต อักษรจารึก "เย ชมมา" ที่
 พระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม และอักษรจารึกที่ศาลสูง
 จังหวัดลพบุรี หรืออักษรจารึกที่ถาเขางู จังหวัดราชบุรี ใน
 ประเทศไทยกิต หรือท่อนอกกิต ล้วนเป็นอักษรต่างๆ ที่ใช้
 อยู่ในอินเดียได้ ในสมัยราชวงศ์กัทัมพะและราชวงศ์ปัลลวะ
 หรืออักษรที่กลายมาจากอักษรพิน ซึ่งจารึกชนภายหลังพุทธ
 ศัตวรรษที่ ๑๐ เกือบทั้งสิ้น

อักษรจารึกเหล่านี้ แม้อักษรในสมัยเดียวกันก็มรูปร่าง
 ผิดเพี้ยนกันบ้าง เพราะอักษรเหล่านี้มาจากต่างถิ่นหรือ
 เพราะลายมือของผู้จารึกต่างกัน ภายหลังอักษรเหล่านี้จึง
 กลายมาเป็นอักษรขอมโบราณบ้าง เป็นอักษรเขมรหรือขอม
 โบราณบ้าง เป็นอักษรจามแล้วสูญลงไปพร้อมกับประเทศ
 ชาติบ้าง เป็นอักษรชวาและมาลายูหรือฟิลิปปินส์แล้วถูก
 เลิกใช้ไปพร้อมกับพุทธศาสนาบ้าง ส่วนอักษรไทยจกกดาวถึง
 ช่างหน้าอกถ้วนหนึ่ง

อักษรอนเดียนน นอกจากจะมีรูปต่างกันตามถิ่นเดิม
แล้ว แม้การออกเสียงก็ต่างกันด้วย คือชาวอนเดียนอ่านอักษร
ออกเสียงต่างกันตามท้องถิ่น เช่นดวงดาว ชาวมคธออกเสียง
ว่า “ดารา” ชาวสุวเณระออกเสียงว่า “ดารา” และสระ “อะ”
ชาวอินเดียนเหนือออกเสียง “อะ” ชาวอินเดียนใต้ออกเสียง “โอะ”
เป็นต้น ฉะนั้นไทย มอญ เขมร ฯลฯ แม้เป็นศิษย์ของชาว
อนเดียนเหมือนกัน ก็ออกเสียงต่างกันตามแบบครูที่มาจาก
ต่างถิ่นกัน เช่นคำว่า “เดวดา” ไทยออกเสียงว่า “เทวดา”
เขมรออกเสียงว่า “เดวดา” และคำว่า “นิบบานะ” ไทย
ออกเสียงว่า “นิพพาน” มอญออกเสียงว่า “นิปปาน” เขมร
ออกเสียงว่า “นิบเปียน” เป็นต้น หรือแม่คำบาดเดิม เช่น
คำว่า “กัลดา ชมมา” ไทยออกเสียงอย่างนั้น มอญออกเสียง
ว่า “เกาส์เดย ชอมมา” เขมรออกเสียงว่า “กัลดา ชอมเมย”
เป็นต้น

๗. อักษรมอญ

พดกมอญเป็นเชื้อชาติมอญ — เขมรตะวันตก เคยเป็น
ใหญ่อยู่ในอาณาจักรฟูกามโบราณ มีพรมแดนทางเหนือจรด

อาณาจักรน่านเจ้า ทางตะวันตกจรดอ่าวเบงกอล ทางตะวันออก
 ครอบคลุมแคว้นฉานนาและดั้นแมนาเจ้าพระยา นักประวัติ-
 ศาสตร์บางคนกล่าวว่า แม่ชอส์ถานทบางแห่งในฉานนาก็เป็น
 ภาษามอญ เช่นคำว่า "เซตาง" ก็มาจากคำว่า "ฮู่ตาง"
 (ฮัน) ซึ่งเป็นชื่อของภูเขาทมดลักษณะเหมือนชนคัว และคำ
 ว่า "ตอยต" อันเป็นชื่อของภูเขาดิน ก็มาจากคำว่า "ติ"
 (ดิน) ซึ่งมอญออกเสียงว่า "ตอย"

เมื่อว่าโดยภูมิศาสตร์ อาณาจักรพุกามของมอญ ตั้ง
 อยู่ใกล้กับอินเดียนั้น น่าจะได้อักษรอินเดียนั้นมาใช้ก่อน
 ประเทศอื่นในแถบนี้ แต่นักโบราณคดีพบศิลาจารึกภาษามอญ
 เขียนด้วยอักษรอินเดียนั้นหรืออักษรมอญโบราณตอนต้น ไม่
 ก่อนพุทธศตวรรษที่ ๑๑ เช่นอักษรจารึก (หลักที่ ๑๘) ที่
 ศาตตัง จังหวัดตลพบุรี ราว พ.ศ. ๑๐๕๐ คือกลางพุทธศตวรรษ
 ที่ ๑๑ เท่านั้น

อักษรอินเดียนั้นมอญนำมาใช้นั้น ภายหลังถูกตัดเส้น
 ทรวดทรงบนอักษรบางตัวออกเหลือแต่ตัวเปล่าเป็นอักษรรูป
 กดมบ้อม กลายเป็นอักษรมอญโบราณ และกลายต่อมาเป็น
 อักษรมอญและอักษรพม่าในปัจจุบัน

อักษรมอญโบราณนั้น มักจารึกภาษาบาลีและ
 สันสกฤตคาถา “เย ชุมมา” อยู่ในทิวไป เช่นที่จังหวัด
 นครปฐมและทลานนา เป็นต้น แต่อักษรมอญจารึกทลานนา
 บางแห่ง ใช้ตัวสะกดคล้ายแทนไม้หันอากาศตามแบบศิลา
 จารึกของพ่อขุนรามคำแหงและศิลาจารึกของพระยาภักุไทยก็มี

อักษรมอญโบราณโดยมาก คล้ายกับอักษรไทยเหนือ
 ที่ใช้อยู่ในล้านนา สิบสองพันนาและเวียงตุง เป็นต้น ส่วนอักษร
 มอญปัจจุบันที่ใช้อยู่ในประเทศไทย ต่างจากอักษรมอญที่
 ใช้อยู่ในพม่า ๓ - ๔ ตัว แต่แบบเขียนภาษามอญที่พมพ ใน
 ประเทศพม่า เวदानน พมพด้วยอักษรพม่าทางต้น

๔. อักษรเขมร (ขอม)

เขมรเป็นเชื้อชาติมอญ - เขมรตะวันออก พวกรเขมร
 ที่อยู่ในทราวสูง (สุรินทร์ - บุรัมย์ - ศรีสะเกษ) เรียกกัน
 ว่า “เขมรสูง” ส่วนพวกรเขมรที่อยู่ในทราวต่ำตอนล่างลงไป
 จดทะเล (เดี่ยวราบ - พระตะบอง - พนมเปญ ฯลฯ) เรียก
 กันว่า “เขมรต่ำ” ออกเสียงตามภาษาเขมรว่า “เขมรุกรอม”

เมื่อพวกเขมรอาศัยติดกับทะเล จึงเป็นช่องทางให้ชาวต่างประเทศมีชวาและมาลายูเป็นต้นไปมาได้โดยสะดวก

ในประวัติศาสตร์เขมรกล่าวถึง เมื่อพุทธศตวรรษที่ ๗ เมืองเขมรมีนางพญาชื่อโล้มา (ลิวี่) ถูกล้าวกหัวหน้าชาวเขาเป็นผู้ปกครอง แต่ถูกนักเมธิญไฮคชาวอินเดีย ชื่อ โกณฑัญญะ นำกองโจรลงเรือผ่านเกาะชวามาปล้นเมือง เมื่อรบชนะแล้วได้นางพญาโล้มา (ลิวี่) เป็นมเหสี ตั้งราชธานีอยู่ที่โคกชดอกใต้บรมมบรรตต่อมาราว ๓๐๐ - ๕๐๐ ปี ในจดหมายเหตุจีนเรียกกษัตริย์วงศ์นี้ตามแบบฉบับของจีน ด้วยคำชนตน (ตามภาษาแต้จิ๋ว) ว่า "ฮ้วน" บาง เรียก (ตามภาษาแคะ) ว่า "ฝาน" บาง แปลว่า "คนป่า" เหมือนกัน นับว่ากษัตริย์วงศ์นี้เป็นประมุขวงศ์ของเขมร

ในต้นพุทธศตวรรษที่ ๑๑ มีขุนพลชาวอินเดียได้คนหนิง ชื่อ โกณฑัญญะเหมือนกันได้ยกกองทัพเรือผ่านเกาะชวา มาโจมตีเมืองเขมรอกกรุงหนิง เมื่อรบชนะแล้วจึงตั้งตนเป็นกษัตริย์ใน พ.ศ. ๑๐๒๑ - ๑๐๕๗ ใช้พระนามว่า "โกณฑัญญชยวรมัน" การที่เขาคาทายชวาว่า "วรมัน" นั้น กเพอ

ให้เหมือนกับพระนามของกษัตริย์ในอินเดียดี ในเกาะชวา
และในจัมปา กษัตริย์เขมรราชวงศ์จรมันน์ สืบราชสันตติ
กันมาอีกหลายร้อยปี นับเป็นราชวงศ์จรมันน์ หรือราชวงศ์
อินเดียดี

เมื่อชาวอินเดียดีได้มาเป็นกษัตริย์เขมร ชาวอินเดียดี
และชวาจึงเข้ามาอยู่ในเมืองเขมรและนำเอาอักษรอินเดียดีมา
ใช้ในอาณาจักรเขมรด้วย ฉะนั้นอักษรจารึกทองแดงชกาลของ
พระเจ้าจรมันน์ ราว พ.ศ. ๑๑๕๐ เป็นต้นมา จึงเป็นอักษร
อินเดียดีเหมือนกับที่ใช้อยู่ในสมัยราชวงศ์กัมปะ (พุทธ
ศตวรรษที่ ๓๐ - ๑๑) และสมัยราชวงศ์บัลลวะ (พุทธศตวรรษ
ที่ ๑๒ - ๑๓) ในอินเดียดี

ในสมัยเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน พวกอินเดียดีคงเข้า
มาอยู่ทั่วไปในตะวันออกเฉียงใต้ ฉะนั้นอักษรอินเดียดีที่
จารึกอยู่ในอาณาจักรศรีวิชัย (ชวา - สุมาตรา) จัมปา พุกาม
และทวารวดีจึงคล้ายกับอักษรจารึกในอาณาจักรเขมร แต่
คงรับมาจากอินเดียดีโดยตรง ไม่ได้ถ่ายทอดมาจากเขมรอีก
ต่อหนึ่ง

ต่อมาในราว พุทธศตวรรษที่ ๑๕ - ๑๖ พวกรวมได้
 ดัดแปลงอักษรอินเดียให้ด้อยงามยิ่งขึ้น เช่นแก้รูปทรงให้มัน
 แก่เส้นขีดข้างบนที่เขมรเรียกว่า "สก" (สม) ให้เป็นม้วน
 คด้ายทรงผมของเขมรในเวลานั้น จนกลายเป็นอักษรเขมร
 โบราณ เช่นอักษรจารึกที่ปราสาทพระขรรค์ในนครพนม และที่
 ปราสาทหินพนมเขาพระวิหาร เป็นต้น

ตัวอักษรอย่างนี้ พวกรวมเป็นผู้คิดแก้ไขจน
 ดังกดาดแล้ว พวกรวมจึงเรียกตามภาษาเขมรว่า "อักษร
 เขมรกรอม" แปลว่า "อักษรเขมรดำ" แต่เพราะไทยลาว
 มักออกเสียง "กร" เป็น "ข" เช่น "สังกรานต์" เป็น
 "สังขานต์" "นกกเรียต" เป็น "นกกเขียน" "กราบไหว้"
 เป็น "ซาบไหว้" หรือ "กระหม่อม" เป็น "ขม่อม" "กรด"
 เป็น "ขด" และ "กรอบ" เป็น "ขอบ" เป็นต้น ฉะนั้น
 จึงออกเสียงคำว่า "อักษรเขมรกรอม" เป็น "อักษรเขมร
 ขอม" และเรียกเพียงปลายคำว่า "อักษรขอม"

ในทำนองเดียวกัน คำว่า "เขมรกรอม" ซึ่งหมายถึง
 ภาษเขมรดำ จึงกลายเป็น "เขมรขอม" และเรียกเพียงปลาย
 คำว่า "ขอม" หรือ "พวกรวม" ต่อมาจนถึงทุกวันนี้

พวกเขมรได้จารึกภาษาบาลี สันต์กฤต และเขมรด้วย
อักษรขอมไว้ที่ปราสาทหินโบราณ เช่นที่ปราสาทพระชนใน
นครธม จังหวัดเสียมราฐ ที่ปราสาทหินบนเขาพระวิหาร
พรมแดนจังหวัดศรีสะเกษ ที่ปราสาทหินพิมาย จังหวัด
นครราชสีมา และที่ศาลาจารึกวัดกกกกรม ทอรัญประเทศ
จังหวัดปราจีนบุรี เป็นต้น

อักษรขอมนั้นมีสระ ๒ ชุด คือสระลอย สำหรับใช้
คำพ้องอย่าง ๑ สระผสมสำหรับใช้กับพยัญชนะอย่าง ๑ แต่
มอญเขียนและผสมต่างจากสระไทย เช่น ๐ อ่านว่า แ และ
๐+๐ อ่านว่า โ หรือ ๐+ย อ่านว่า ๐+ย สระพยัญชนะก็มี ๒ ชุด
เหมือนกัน คือตัวพยัญชนะสำหรับใช้ออกเสียงทั่วไปอย่าง ๑
ตัวหรือเชิงพยัญชนะ สำหรับใช้เขียนได้ตัวสะกดเป็นตัวออก
เสียงหรือเป็นการ์นต้อย่าง ๑ ตัวหรือเชิงอักษรขอมนี้ ความ
จริงก็เป็นตัวขอมมาจากอักษรอินเดียโบราณแบบหนึ่งนั่นเอง

อักษรขอมโบราณได้เปลี่ยนแปลงต่อมาตามลำดับจน
ถึงบัดนี้ มีใช้อยู่ ๕ แบบ คือ อักษรขอมบรรจง ๑ อักษร
ขอมหวัด ๑ อักษรขอมยอ ๑ อักษรขอมเขรียง ๑ อักษรขอม
เหล่านมรูปร่างและวิธีใช้ต่างกันโดยสังเขป ดังนี้

๑. อักษรขอมบรรจง เขียนทรงกลม หักมุมเป็นเหลี่ยม
 ชัดเส้นผมเป็นหยักถี่ (หนามเตย) สำหรับใช้จาร จารึก
 และเขียนภาษาบาลีสันสกฤตและภาษาพื้นเมือง อักษรขอม
 บรรจงนี้ ใช้จารลงบนใบลานได้ดีกว่าอักษรขอมหวัดและอักษร
 ไทย ฉะนั้นพวกไทยจึงจารคัมภีร์ค้ำถ่านภาษาบาลีและคัมภีร์
 เทศน์ภาษาไทยด้วยอักษรขอมบรรจง แต่อักษรขอมมีสระ
 พยัญชนะไม่พอใช้ในการเขียนภาษาไทย จึงต้องแก้ไขเพิ่มเติม
 ขึ้น คือเพิ่มสระ เอีย เออ เบนต้น และเพิ่มพยัญชนะ ฝ ฟ ซ ฮ
 เป็นต้น และใช้วรรณยุกต์ตามแบบไทยด้วย

การเขียนภาษาไทยด้วยอักษรขอมนั้น ปรากฏว่าเพิ่ง
 มีใช้ในสมัยกลางแห่งสุโขทัยเช่นศิลาจารึก (หลักที่ ๕ / ๑-๓)
 เรื่องพระสังฆราชคณะอนาถวาสตั้งพระมงคลวิลาสมหาเถระเป็น
 เจ้าอาวาสวัดกัลยาณอนาราม เมื่อ พ.ศ. ๑๙๔๙ เป็นต้น ไม่
 ปรากฏว่ามิใช่ก่อนหน้านั้น ส่วนคัมภีร์เทศน์ใบลานภาษาไทยนั้น
 จารด้วยอักษรขอมบรรจงตลอดมา

เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๗ ท่านเจ้าคุณพระศาสนโสภณ
 (จตุตศโต แจ่ม) วัดมกุฏกษัตริยาราม เป็นผู้ริเริ่มพิมพ์
 คัมภีร์เทศน์ภาษาไทยด้วยอักษรไทย และมอบให้โรงพิมพ์ไท

จัดพิมพ์ได้แล้ว การจารคัมภีร์เทศน์ภาษาไทยด้วยอักษรขอม
จึงไม่มีแต่นั้นมา

๒. อักษรขอมหวัด เขียนทรงสูง เส้นตรง ขัดเส้นผม
ข้างบนเหยียดยาว สำหรับใช้เขียนบนกระดาษ ที่ใช้จารก็มี
น้อย ไม่ใช้จารบนใบลาน ส่วนที่ใช้เขียนภาษาไทยก็ใช้วิธี
ผสมสระ เพิ่มพยัญชนะ และใช้วรรณยุกต์เหมือนอักษรขอม
บรรจง

อนึ่ง อักษรขอมหวัดนี้ มีพยัญชนะที่คล้ายกับอักษรไทย
๓ ตัว คือ ข คล้ายกับ ช แห่งอักษรไทยกลาง และอักษรผู้ไท
มณฑลแห่งอื่น ในเวียดนามเหนือ อักษร ๓๓ คล้ายกับ ๓๓ แห่ง
อักษรไทยกลาง อักษรไทยวนในลานนา และอักษรไทลื้อ
ในน่านเจ้า (ยูนนาน) แห่งจีนใต้ อักษร ร เหมือนกับอักษร
ไทยปัจจุบัน แต่ต่างกับ ร แห่งอักษรสุโขทัย นอกจากนั้นแล้ว
อักษรขอมหวัดก็ต่างจากอักษรไทยทั้งสิ้น

๓. อักษรขอมย่อ เขียนคล้ายกับอักษรขอมบรรจง
แต่ย่อเหตยมให้เพร็ดพรงยงชน สำหรับใช้เขียนขอหรือเขียน
หนังสือสำหรับจดบนกระดาษ เช่นสมุดข่อย และต้องเขียน

ด้วยปากกาจึงย่อเหลี่ยมได้ รูปทรงไม่ต่างจากอักษรขอม
บรรจงมากนัก

๕. อักษรขอมเขรยง ซึ่งเขมรเรียกว่า "อักษรเขรยง"
มีรูปทรงดัดเหลี่ยมดัดคล้ายอักษรขอมหวัดและอักษรไทยปัจจุบัน
แต่รูปพยัญชนะแปลกจากอักษรขอมอื่น ๔ ตัว คือ ก ฦ ก ฦ น พ
ใช้อักษร อ เป็นที่แทนสระลอยในบางคำ เช่น อิม อุม เป็นต้น
ส่วนเสียง อ ที่เขียนอย่างคั่นดัง เช่น ล้ออาด กุโรอบ เป็นต้น
ใช้ อ เป็นที่แทนเหมือนอักษรไทย เพิ่มสระ อ อ ฦ นอก ๒ ตัว
ใช้ไม้หน่ออากาศ ไม้ทนต์ฆาต และไม้จตุวา ที่บางคำ ตาม
แบบอักษรไทยบ้าง

อักษรเขรยงนี้โดยนว่าสมเด็จพระสุคนธาธิบดี (บุญญา-
ดีโต ปาน) สมเด็จพระสังฆราช วัดบhumวดี กรุงเทพมหานคร
เป็นผู้ประดิษฐ์ขึ้นใหม่ ราว พ.ศ. ๒๔๓๐ ในรัชกาลของสมเด็จพระนโรดม
สำหรับใช้พิมพ์และเขียนภาษาเขมร ตัวพิมพ์ใช้
เส้นผมหยักคั่นเหมือนอักษรขอมบรรจง ส่วนตัวเขียนใช้เส้น
ผมเหยียดยาวเหมือนอักษรขอมหวัด

อักษรขอมทั้งหมดนี้ ไม่ใช่ ค ฆ ฌ ฬ ถ้าเขียนคำเขมร
 ทั่วไป แม้คำนั้นจะมาจาก ค ฆ ในภาษาดั้งเดิมก็ใช้ ฌ
 แทนทั้งสิ้น ถ้าเขียนภาษาดั้งเดิมโดยตรง จึงใช้ ค ฆ ถ้า
 เขียนภาษาต่างประเทศที่ออกเสียง ฌ ฬ ก็ใช้ หุ ฌ ฬ แทนเป็น
 เสียงหน แต่บางคำก็ออกเสียง “อ” เช่นคำว่า “เจ้าพา”
 เขียน “เจ้าหา” อ่านว่า “เจ้าเวีย” ดังนี้เป็นต้น

อนึ่ง นอกจากอักษรขอม ๔ แบบนี้แล้ว ยังมีอักษร
 พิเศษอีก ๓ อย่าง เรียกว่าเสียงขอม ๑ เสียงพราหมณ์ ๑
 เสียงกฤต ๑ เป็นแบบอักษรผสม คืออักษรขอมผสมกับ
 อักษรอินเดียต่าง ๆ ดูเหมือนเป็นแบบที่คิดขึ้นใช้ในประเทศ
 ไทย ไม่ปรากฏว่ามีใช้ในท้องถิ่น และไม่ได้ถือเป็นแบบแผน
 ทั่วไป

๙. อักษรไทย

ไทยเป็นเชื้อชาติไทยโบราณ มีภูมิลำเนาอยู่ทางตะวันออก
 ออกเฉียงใต้ ณ บริเวณลุ่มแม่น้ำเหลืองและแม่น้ำแยงซีในจีน
 ได้ ตงมาถึงลุ่มแม่น้ำแดงในเวียดนามเหนือ ลุ่มแม่น้ำโขง
 ระหว่างไทย - ลาว ลุ่มแม่น้ำคง (สาละวิน) ในสหรัญไทย

แห่งพม่า ถ้าเข้าไปทางทิศตะวันตก ถึงดุ่มแม่น้ำพรหมบุตรใน
รัฐอัสสัม (อาหเมียว) ของอินเดีย และตลอดดินแดนประเทศไทย
ไทย ตั้งแต่กรุงดกตาบรรพจนลงทุกถนน

โดยเฉพาะในแคว้นทองกิง กงมิชาวอินเดียผู้หนึ่งชื่อ
เข้ามาตั้งภูมิลำเนาอยู่นานแล้ว เมื่อพระโอรสเถระกับพระ
อุตรเถระ ผู้เป็นสมเด็จพระเจ้า ในความอุปถัมภ์ของพระเจ้า
อโศกออกจากกรุงปาฏลิบุตรมาประกาศพุทธศาสนา เมื่อก่อน
พ.ศ. ๓๐๐ ชาวพมามีผู้เลื่อมใสในพุทธศาสนา ก็มักจะได้อ
รับคัมภีร์พุทธศาสนาไว้ศึกษาเล่าเรียนบ้าง แต่คงลำบากไป
หมดแล้ว

อักษรจารึกเก่าที่สุดซึ่งพบในประเทศไทยนี้ เป็นอักษร
อินเดียใต้ ที่ใช้กันอยู่ในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๑ - ๑๒ ตาม
ทุกแถวแล้วในตอนทวารวดีอักษรขอมและอักษรขอม เช่น
อักษรจารึก (หลักที่ ๑๘) ที่ศาลสูง จังหวัดลพบุรี ราว
พ.ศ. ๑๐๕๐ อักษรจารึก (หลักที่ ๓๗) ที่จังหวัดจันทบุรี
พ.ศ. ๑๑๘๒ และอักษรจารึก (หลักที่ ๒๗) ที่วัดมเหยงคณ์
จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นต้น

อักษรจารึกต่อมา ราวพุทธศตวรรษที่ ๑๔ - ๑๗ โดย
 มากเป็นอักษรขอมโบราณ เช่นอักษรจารึก (หลักที่ ๒๓)
 ทอดเต้มาเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. ๑๓๑๘ อักษร
 อักษรจารึก (หลักที่ ๓๘) ที่จังหวัดจันทบุรี พ.ศ. ๑๔๓๒
 อักษรจารึก (หลักที่ ๑๘) ที่ศาลสูง จังหวัดลพบุรี พ.ศ. ๑๕๖๘
 และอักษรจารึก (หลักที่ ๔๑) ที่เขาพนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์
 ราว พ.ศ. ๑๖๖๐ เป็นต้น

อักษรจารึกต่อมาอีก ราวพุทธศตวรรษที่ ๑๘ - ๑๙
 โดยมากเป็นอักษร ขอมบรรจงจารึกภาษาบาลีสันสกฤตและ
 ภาษาเขมร ตั้งแต่ พ.ศ. ๑๘๓๕ - ๑๘๓๖ เป็นต้นมา จึงมี
 อักษรจารึกภาษาไทยด้วยอักษรไทย (หลักที่ ๑) และขลุ่ย
 ล้วนการจารึกภาษาไทยด้วยอักษรขอม เช่นศิลาจารึก (หลัก
 ที่ ๘/๑-๓) พ.ศ. ๑๘๔๘ และอักษรจารึก (หลักที่ ๑๓)
 พ.ศ. ๒๐๘๒ เป็นต้นน เป็นเรื่องราวของพระ และเพงมชน
 ภายหลังการจารึกภาษาไทยด้วยอักษรไทย (หลักที่ ๑) ถึง
 ๑๑๓ ปี คือมีชนเมือกรุงสุโขทัยตกอยู่ในปกครองของกรุงศรี
 อโยธยาแล้ว

(๑) อักษรไทยน่านเจ้า

การจารึกภาษาไทยด้วยอักษรไทยสมัยสุโขทัยนั้น ในที่
อื่นนอกจากกรุงสุโขทัยก็มี เช่นอักษรจารึกแผ่นทองคำทวด
ศรีอมงคำ อำเภอพะเยา จังหวัดเชียงราย พ.ศ. ๒๐๐๕ ที่
วัดมหาธาตุ จังหวัดเพชรบูรณ์ ราว พ.ศ. ๑๙๒๖ และศิลา
จารึกที่เชียงตุง เป็นต้น

โดยที่พวกไทยอยู่กระจัดกระจายกัน ในดินแดนอันกว้าง
ใหญ่ไพศาล ขาดการไปมาติดต่อกันและกัน จึงใช้อักษรต่าง
กัน ไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเหมือนชาติอนาชาตินั้น เวลาน
ไทยในต่างถิ่นต่างประเทศมีอักษรใช้ต่างกันกว่า ๓๐ อย่าง ซึ่ง
จักกล่าวถึงข้างหน้า

ไทยหลายพวกหลายเผ่าตั้งภูมิลำเนาอยู่ในดินแดนจีน
ตอนใต้ ระหว่างอาณาจักรจีน อินเดีย ทิเบต และพุกาม
ก่อนพุทธศักราชไม่น้อยกว่า ๓๗ ศตวรรษ ภายหลังรวมกัน
เข้าเป็นอาณาจักรใหญ่ เรียกว่า “เมืองแกน” บาง
“น่านเจ้า” บาง “ฮายลาว” บาง ซ่อนอกบาง

ในบรรดาเพื่อนบ้านของไทยนั้น ปรากฏว่าจีนมีอักษร
รูปภาพใช้มาก่อนพุทธศักราชไม่น้อยกว่า ๒๓๐๐ ปี อินเดีย

ในสมัยตกต่ำบรรพ กษัตริย์ใช้มาก่อนพุทธศักราช ประมาณ
 ๒๕๐๐ ปี และเมื่ออินเดียรับเอาอักษรพินอินมาใช้ กษัตริย์
 พุทธศักราช ดังทกล่าวแล้วในตอนทวารวดีอักษรอินเดีย ส่วน
 ไทยซึ่งเป็นชาติใหญ่อยู่ระหว่างชาติทั้งสองนั้น กษัตริย์จะมอักษ
 อย่างใดอย่างหนึ่งใช้บ้าง แต่ไม่ปรากฏหลักฐานอื่นใด นอก
 จากรูปร่างอักษรไทย ซึ่งแสดงว่าสืบเนื่องมาจากอักษรอินเดีย
 เห็นโบราณ ในต้นพุทธศตวรรษ

โดยปกติแล้ว อักษรมักจะตามคำสอนมา คนที่นับถือ
 คำสอนใด มักนำเอาอักษรในคัมภีร์คำสอนนั้นมาเขียนภาษา
 ของตนด้วย เช่นชาวมาเดเชียและชาวอินโดเนเซีย เมื่อยัง
 นับถือพุทธศาสนาอยู่ ก็ใช้อักษรอินเดีย แต่ภายหลังเมื่อหัน
 ไปนับถือศาสนาอิสลาม กษัตริย์ก็นำเอาอักษรอาหรับ ในคัมภีร์
 อุดกรฮานมาเขียนภาษาของตนแทนอักษรเดิม เมื่อไม่นานมา
 นี้เองพวกบาทหลวงได้เขียนคำสอนศาสนาคริสต์ นิกายโรมัน
 คาทอลิกสำหรับสอนพวกญวนด้วยอักษรโรมัน เรียกตาม
 ภาษาญวนว่า "อักษรกวกหงอ" เมื่อญวนนับถือศาสนา
 คริสต์ นิกายโรมันคาทอลิกแล้ว จึงนำเอาอักษรพินอินมาเขียน

ข้อความทั่วไปในภาษาของตนด้วย ในที่สุดอักษรกวกหงอก
ก็ลายมาเป็นอักษรประจำชาติแทนอักษรเดิม

มีหลักฐานหลายอย่างยืนยันว่าไทยนานเจ้านน นบถอ
พุทธศาสนามาแต่พุทธศตวรรษที่ 3 จึงทำให้เห็นว่าไทยนานเจ้า
นนคงเดาเรียนเขียนอ่านอักษรอินเดีย ในคัมภีร์พุทธศาสนาที่ตน
นบถอก่อน ภายหลังคงแก้ไขปรับปรุงอักษรนนเขียนภาษา
ของตนด้วย ตงแต่นั้นมา

ในประวัติคำศัพท์ยูนนาน (ประชุมพงศาวดาร ภาคที่
๗๗) กล่าวไว้ว่า จีนนบถอพุทธศาสนา เมื่อ พ.ศ. ๖๐๗ ใน
รัชกาลของพระเจ้ามณฑิ นกประวัติคำศัพท์ของจีนบางคนกล่าว
ว่า พวกหัวหน้าแคว้นไทยในนานเจ้า ได้นำพุทธศาสนาจาก
อินเดียเข้ามาชานาน ก่อนที่จะรู้จักกันในประเทศจีนเสียอีก

ข้อความในศิลาจารึกของพระเจ้าอโศกกล่าวว่า คราว
หนึ่ง พระเจ้าอโศกได้เสด็จจากกรุงปาฏลิบุตรไปประพาสต่าง
ถิ่น ๒๕๖ วัน แม้ในศิลาจารึกไม่ได้บอกว่าจะเสด็จไปไหน
เมื่อไร ก็พออนุมานได้ว่าเสด็จไปต่างประเทศ ภายหลัง
ตั้งคายนาควงศ์ ๓ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๕ - ๓๑๐

ในประวัติศาสตร์ยูนนาน มีข้อความสอดคล้องกับข้อความในศิลาจารึกของพระเจ้าอโศกที่ พระเจ้าอโศกแห่งมกชได้เสด็จจากกรุงปาฏลิบุตรมาถึงกรุงตาลี (ตาลีฟู) เมืองหลวงของน่านเจ้าครองหนง และมข้อความออกตอนหนงว่า เจ้าชายอายุ เซอพระองค์ของพระเจ้าอโศกได้มาอภิเษกสมรสกับเจ้าหญิงชวญเมือง (เกียนมุง) แห่งอาณาจักรยเจ้า (น่านเจ้า) ต่อมาได้เป็นกษัตริย์ปกครองน่านเจ้า สืบเชื้อสายต่อมาอีกหลายชั่วคน

ถ้าข้อความในประวัติศาสตร์ยูนนาน (น่านเจ้า) ที่กล่าวไว้ในนั้น เป็นความจริง ไทยน่านเจ้าก็คงได้เล่าเรียนคัมภีร์พุทธศาสนาด้วย ถ้าหัวหน้าแคว้นไทยเป็นผู้นำพุทธศาสนาเข้ามา ก็คงนำเข้ามาจากอินเดียเหนือ ซึ่งใช้ภาษาดั้งเดิมเป็นหลัก จารึกไว้ด้วยอักษรพราหมีหรืออักษรอินเดียเหนือโบราณ

ภาษาดั้งเดิมได้ซึมซาบเข้าไปสู่จิตใจของคนไทยพร้อมกับพุทธศาสนา ฉะนั้นไทยจึงนิยมใช้ภาษาดั้งเดิมทุกทเป็นข้อสำคัญทางพุทธศาสนาและค้ำธรรมเนียมทั่วไป เช่นคำว่า พระคำสดา พระรัตนตรัย พระไตรปิฎก พระธรรม-

ฉันทย์ กษัตริย์ บรุษ สัตว์ เป็นต้น ไม่นิยมใช้ภาษาบาลีว่า
 พระสัตถา พระรัตนตย์ พระเตปิฏก พระสัมมฉันทย์ ขัตติยะ
 ปุริส อิตถิ แม้จะใช้ภาษาบาลีบ้าง เช่น สัตถุญา สังฆาร
 ฉันทุญาน เป็นต้น ก็ไม่มากนัก

อนึ่ง การขอบรรพชาอุปสมบทในพระพุทธศาสนา ตาม
 แบบเก่าของไทยนั้น ผู้บวชจะต้องเปล่งคำถึงสรณะเป็นภาษา
 ดั้งเดิมว่า “พุทธมฺ สรณมฺ คจฺฉามิ ชมฺมมฺ สรณมฺ
 คจฺฉามิ สังฆมฺ สรณมฺ คจฺฉามิ ทฺติยมฺปิ.... ตติยมฺปิ....”
 ดังนั้ แต่ความจริงว่า “พุทธํ สรณํ คจฺฉามิ ชมฺมํ สรณํ คจฺฉามิ
 สังฆํ สรณํ คจฺฉามิ ฯลฯ เป็นภาษาบาลี

เมื่อไทยนำน้างานบถอพุทธศาสนาและเด้าเรียนเขียน
 อ่านคัมภรพุทธศาสนาแล้ว คงใช้อักษรนนเขียนภาษาไทยของ
 ตนด้วย ดังกถาดแล้ว ฉะนั้นอักษรไทยโดยมาก จึงมีรูปร่าง
 คล้ายอักษรอินเดียนั้นอ โบราณยิ่งกว่าอักษรอินเดียนั้น
 มอญโบราณหรืออักษรขอมโบราณเป็นต้น ไทยนำน้าเจ้าคง
 รับอักษรอินเดียนั้นอมาใช้ ราวพุทธศตวรรษที่ 3 ส่วนมอญ
 และเขมรรับอักษรอินเดียนั้นอมาใช้ ราวพุทธศตวรรษที่ ๑๐-๑๑

อักษรอนเดียนน

มเด็จพระมหากษัตริย์แห่งสยามและราช

เทินกับเสียงในภาษาไทยอยู่มาก

นอกจากพยัญชนะ

ดัดบับชอนย่งยากออกไม่บ่อย

ไทยจึงแก้ไขเพิ่มเติมและ

เปลี่ยนแปลงต่อมาโดยลำดับ ดังนี้

๑. คัดสระตอออกทั้งหมด เหลือไว้แต่ อ ตอเดียว

สำหรับใช้เป็นที่ให้ระอากัยเช่นเดียวกับพยัญชนะ

กับวชเขียนสระแห่งอักษรเดบจะของรเบต

สระเดิมเขากนเป็นเสียงสระในภาษาไทยบ้าง

บ้าง ให้พอใช้ในภาษาไทย

๒. คัดพยัญชนะยอที่ใช้เป็นเชิงหรือเขียนแทรกซ้อน

กับพยัญชนะทั้งหมด และเพิ่มพยัญชนะตามเสียงของไทยชน

ใหม่อีก ๗ ตัว คือ ฎ ค บ ผ ฟ ช ษ (ไม่นับ ฐ ต ที่ไทย

บางพวกเขียนแทน ฐ ค)

๓. แก้วชเขียนพยัญชนะให้เรียงตัวอยู่ในบรรทัดเดียว

กัน และปรับปรุงวชเขียนสระคอกให้เขียนสระที่เกิดจากคอไว้

ข้างหลัง ที่เกิดจากเพดานไว้ข้างบน ที่เกิดจากริมฝีปากไว้

ข้างล่าง และเขียนสระผลักรูปไว้ข้างหน้า - ข้างหลัง หรือ

ข้างหน้า - ข้างบน - ข้างหลัง

๕. อักษรเดิมไม่มีวรรณยุกต์ แต่ภาษาไทยกำหนด
 ความหมายด้วยเสียงสูงต่ำ เช่นคำว่า เต๋อ เต๋อ เต๋อ คำ คำ
 คำ กอ กอ กอ กอ กอ เป็นต้น จึงต้องประดิษฐ์วรรณยุกต์
 ขึ้นเป็นเครื่องหมาย ในเบื้องต้นมีเพียงเอก - โท ภายหลัง
 จึงเพิ่มตรี - จตุรฯ ขึ้นตามลำดับ

ไทยออกเสียงอักษรอินเดียไม่ตรงตามเสียงในภาษา
 บาลีต้นสังกัด คือออกเสียง ส (ซ) เป็น ฮ ออกเสียง ห (ฮ)
 เป็น ท และอักษรเดิมไม่มี ผ ฟ จึงต้องประดิษฐ์อักษรเพิ่มขึ้น
 ใหม่ต่างดาวแล้ว ก็การประดิษฐ์อักษรใหม่นั้น ได้อาศัย
 คำมูลที่ไทยออกเสียง ฐ ต บ ในภาษาต้นสังกัด เป็น ฐ ต
 บ ในภาษาปรากฤต จึงทำรูป ฐ-ฐ ต-ต บ-บ ให้
 คล้ายกัน และไทยออกเสียง ผ-ผ ฟ-ฟ ร-ร ให้คล้ายกัน
 ตามท้องถิ่น จึงทำรูป ผ-ผ ฟ-ฟ ร-ร ให้คล้ายกัน

ไม่มีฉ (โ) สำหรับใช้เขียนคำไทย ๒๐ คำนั้น เพื่อ
 ใช้แทนเสียง “เออ” ของพวกพจนนและผู้ไท และแทนเสียง
 “เอา” ของพวกเขมรเก่าดาวเดิม เช่น “ใจ” ผู้ออกไท
 ออกเสียง “เจอ” ดาวเดิมออกเสียง “เจา” เป็นต้น

ในประวัติศาสตร์กล่าวหาว่า อาณาจักรน่านเจ้าถูกจีน
 รุกรานมาตั้งแต่ พ.ศ. ๕๐๗ ถึง พ.ศ. ๑๗๗๗ รวมเวลา ๑๓๗๐ ปี
 เมื่อประเทศชาติและศาสนานุกถูกรุกรานและทำลายแล้ว เรียกว่า
 บ้านแตก ล้าแหกรชาติ ประชาชนไม่เป็นอันศึกษาเล่าเรียน
 ได้ละตวง แม้พวกไทยที่ยังอยู่ในดินแดนตอนใต้ของจีนเวลานั้น
 คงถือตัวว่าเป็นไทยและพูดภาษาไทย ก็ไม่มีโรงเรียนสอน
 หนังสือไทยแม้แต่แห่งเดียว เว้นแต่ไทยตอในสิบสองปันนา
 (ยูนนาน) เท่านั้น ยังมีศาสนามืดและมีอักษรใช้ ส่วนพวก
 ไทหน้า ไทตาย ไทหลวง ไท้อย ฯลฯ ในยูนนาน
 พวกไทจุ่ง ในกวางเจา ไทนุง ในกวางตุ้ง และไทห่วย
 ในเกาะไหหลำ ไม่มีศาสนา ไม่มีวัด และไม่มีอักษรใช้
 ส่วนพวกไทไท่ ในกวางตุ้ง มีอักษรใช้บ้าง

ไทยน่านเจ้าคงมีอักษรใช้มาตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๓
 ดังกล่าวแล้ว แต่เมื่อต้องอพยพไปอยู่ในสหรัฐไทยเดิมบ้าง
 เลยเข้าไปอยู่ในรัฐอัสสัม (อาหเมีย) บ้าง ลงมาอยู่ใน
 เวียดนามเหนือบ้าง ในประเทศลาวบ้าง ในประเทศไทยบ้าง
 ไม่มีการติดต่อกัน จึงทำให้อักษรต่างกัน

(๒) อักษรไทยเหนือ

พวกไทยที่อยู่ในดินแดนฝ่ายเหนือ คือ ลานนา มี
 เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง และเชียงราย เป็นต้น สหรัรัฐไทย
 เดิม มีเชียงตุง แด่นหัว สับอ และตองย เป็นต้น บางพวก
 เคยติดต่อกับพวกมอญ บางพวกเคยเข้าไปอยู่ในอาณาจักร
 มอญโบราณ ส่วนไทอาหมและไทคำต เป็นต้น ในรัฐ
 อัสสัม (อาหเมีย) ของอินเดีย ก็อพยพไปจากสหรัรัฐไทยเดิม
 และน่านเจ้า (ยูนนาน) เมื่อประมาณ พ.ศ. ๑๗๗๒ ไทย
 เหล่านี้เรียกตัวเองว่า “ไต” ไทลื้อในลุ่มล่องพันทนา แห่ง
 ยูนนาน ของจีนเล่า ก็อยู่ใกล้ชิดติดต่อกับพวกไทยในสหรัรัฐ
 ไทยเดิมและไทยในลานนา

อักษรไทยวนในลานนาก็ดี อักษรไทเขินใน
 สหรัรัฐไทยเดิมาก็ดี อักษรไทยใหญ่ในฝั่งตะวันตกของแม่น้ำคง
 (สาตวิน) ก็ดี อักษรโยลื้อในลุ่มล่องพันทนาก็ดี อักษรไท
 อาหมและไทคำต เป็นต้น ในรัฐอัสสัม (อาหเมีย) ก็ดี มี
 ทรงกลมคล้ายอักษรมอญโบราณ เฉพาะอักษรไทยวนและ
 อักษรไทลื้อนั้น เหมือนกันเกือบทุกตัว มีต่างกันแต่ดั่งระบางตัว
 เท่านั้น และมี ฝ-ฟ เหมือนอักษรไทยกลาง อักษรไทขาว
 - ไทดำ และอักษรทิเบต

โดยปรกติชาวตานนาใช้อักษรไทยจน แต่บางครั้ง
ก็ใช้อักษรแบบสุโขทัย เช่นอักษรจารึก (หลักที่ ๒๕) ทวัด
ประลำท จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๐๓๕ เป็นต้น บางครั้ง
ก็ใช้อักษรฝักขาม เช่นอักษรจารึกทวัดเชียงมั่น จังหวัด
เชียงใหม่ พ.ศ. ๒๑๒๔ และอักษรจารึก (หลักที่ ๒๗)
ทจังหวัดเชียงราย พ.ศ. ๒๑๕๗ เป็นต้น

เมื่อประมาณ ๕๐-๖๐ ปีมาน พจนมัตถ์ชนนารี เคย
ตั้งโรงพิมพ์อักษรไทยจนชนทจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อพิมพ์
หนังสือสอนศาสนาคริสต์ แต่ไม่มีผู้นิยม จึงเลิกพิมพ์เอง
บัดนี้ชาวตานนาคงใช้อักษรไทยกลางทั่วไป ไม่ได้ใช้อักษร
ไทยจนหรืออักษรฝักขามอีก ส่วนไทเขินในสหรัฐไทยเดิม
และไทลื้อในสิบสองพันนา คงใช้อักษรเดิมไม่เปลี่ยนแปลง

ไทยใหญ่ในฝั่งตะวันตกแม่น้ำคง (สาดวัน) มีอักษร
๓๒ ตัว เป็นสระ ๑๔ ตัว คือ อะ อา อิ อี อึ อื อู
อู เอ แอ ไอ ไอ ไอ เออ พยัญชนะ ๑๘ ตัว คือ ก
ข ง จ ช ญ ต ถ น ป ผ ม ย ร ล ว ห อ
ไม่มี ผ-ฟ น่าจะใช้ หุ แทนเสียงนี้ ส่วน ข ถ ผ ห

ออกเสียงเป็น ค ท พ ฮ และอักษรทั้งหมดผันได้ ๕ เสียง
 เหมือนอักษรกลาง แต่กดเสียงตรีเป็นท ๕ เสียงจตุราเป็น
 ท ๔ เช่น ก ก ก ก ก ค ค ค ค ค ง ง ง
 + ง + ง เป็นต้น เดิมไม่มีวรรณยุกต์ เพงคิดเครื่องหมาย

• : เป็นวรรณยุกต์ไวข้างหลังคานน ๆ เมื่อไม่นานมานี้
 การที่ไทยใหญ่พวกนคตพยัญชนะทมเดี่ยวช้อออกเดี่ยว
 นน ทำให้ออกขรน้อยลง เขาอธิบายว่าอักษรสูง กคออกขร
 กลางหรือออกขรต่ำทมเดี่ยวสูงตามเดี่ยววรรณยุกต์นนเอง เช่น
 ก ค ง ควรจะมีเดี่ยวอยู่ในระดับเดียวกัน ไม่ต้องมีอักษร
 สูงก็ได้

ในปัจจุบัน อักษรของไทยใหญ่พวกนี้ มีทรงดทรง
 โดดไปทางพม่า เพราะถูกอิทธิพลทางศาสนาและทางการเมือง
 ในพม่าครอบงำ คือด้องใช้หนังสือพุทธศาสนาที่พิมพ์ด้วย
 อักษรพม่า และไม่มีโรงเรียนสอนหนังสือหรือ โรงพิมพ์
 อักษรของตนเป็นหลักฐาน

อักษรไทยเหล่านี้ น่าจะดับเนื่องมาจากอักษรไทย
 โบราณ (น้ำนเจ้า) และอาจปะปนกับอักษรมอญโบราณ
 บ้างก็ได้ แต่คงไม่ได้กลายมาจากอักษรอื่น เช่นอักษรขอม
 โบราณเป็นต้น

(๓) อักษรไทยในตังเกีย

ไทยอพยพจากบ้านเจ้าตงมาตั้งภูมิลำเนาอยู่ในเวียต-
 นามเหนือ คือ ตังเกีย เห่งอัน ฮึงหัว และเตียนเบียนฟูเป็นต้น
 เป็นพวกเดียวกับไทยในกวางสี โกวเจา ยูนนาน และเล็ดฉวน
 เป็นต้น ยังพูดภาษาไทยประจำถิ่น เรียกตนเองว่า “ไท”
 และต่อท้ายด้วยถนทอยุ หรือลักษณะประจำพวกว่า ไทชาว
 ไทดำ ไทนายหรือไทตาย เจ้าไทและผู้ไทยเป็นต้น ใน
 ประวัติศาสตร์ยูนนานกล่าวว่ตังเกียเคยเป็นดินแดนส่วนหนึ่งใน
 อาณาจักรบ้านเจ้าโบราณ พวกไทยคงอยู่ปะปนกับพวกเหยอะ
 (ญวน) มาช้านานแล้ว ภายหลังเมื่อมเหตการณ์ให้ไทย
 ต้องอพยพลงมาทางใต้ จึงอพยพลงมาอยู่ร่วมกับไทยใน
 บริเวณนควย

เวลานไทยเหล่านี้ บางพวกยังมีอักษรใช้ เช่น ไท-
 ชาว ไทดำ เจ้าไท และผู้ไทเป็นต้น บางพวกไม่มีอักษร
 ใช้ เช่น ไทโ้ ไทนุง ไนตังเกีย และไทห่วย ในเกาะ
 ไทดำเป็นต้น พวกไทในญวนเหนืออยู่กระจัดกระจายกัน
 ไม่ได้ไปมาติดต่อกัน และมักอยู่ปะปนกับคนเผ่าอื่น เช่นจีน

ญวน ม่าน แมว เป็นต้น อักษรที่ใช้จึงแตกต่างกันไป ไม่มี
ระเบียบแบบนอนหงอนเดียวกัน

อักษรไทต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในญวนเห็นอนัน มี ๒๐-๒๕
ตัวเท่านั้น ไม่มี อ อู อู อู ๆ อม อน เหมือนกันหมด
และอักษรอนบางตัว คอพยัญชนะของไทขาว มี ๒๕ ตัว
ของไทดำ มี ๒๔ ตัว ของผู้ไท มี ๒๓ ตัว ของเจ้าไท
มี ๒๒ ตัว และของอักษรเดียบนาม ๒๐ ตัว การเรียงลำดับ
อักษรก็สลับสับสั่นกัน บางพวกเรียง บ ป พ ห น ฯลฯ
บางพวกเรียง บ ต ม ฮ อ ฯลฯ ส่วนสระก็มีใช้เพียง
๓๐-๓๕ ตัวเท่านั้น โดยมากเขียนไว้ข้างบน ข้างล่าง ข้าง
หน้า ข้างหลัง คล้ายวิธีเขียนสระอักษรไทย เว้นแต่บางพวก
บางเหล่าเท่านั้น

บรรดาอักษรไทยที่ใช้อยู่ในญวนเห็นอนัน แม้เลื่อมไทรม
มาก ก็ยังมีร่องรอยแต่คงว่าสับสนเนื่องมาจากอักษรไทยเดิมด้วย
กัน ถ้านำเอาอักษรไทยที่ใช้อยู่ในญวนเห็นอนันมาเปรียบเทียบ
กันแล้ว จะเห็นว่าอักษรไทยขาวใกล้เคียงกับอักษรไทดำ
ส่วนทมิฬและทรงต่างกันไปบ้าง ก็เกิดจากการใช้พ้อง
เขียนหวัดมากหรือน้อยเท่านั้น แต่อักษรเจ้าไทและอักษร

ผู้ไทหรืออักษรเดียบนา ในมณฑลเหงอน ต่างจากอักษร
 อื่นเป็นอันมาก เฉพาะพวกผู้ไท เมืองกุยเจ้า ในมณฑล
 เหงอน เขียนจากข้างบนลงมาข้างล่าง และจากข้างขวาไป
 ข้างซ้าย คล้ายอักษรจีน

พวกไทขาว ไทดำ และเจ้าไท เขียนสระ ะ ๗
 ใ ใ ใ ใ ใ ใ ใ เหมือนอักษรไทยกลาง
 ส่วนผู้ไทเขียนสระไว้ข้างใต้พยัญชนะเกือบหมด เว้นแต่สระ
 ใ ตัวเดียว ที่เขียนไว้บนพยัญชนะ ในอักษรของไทดำ
 ของผู้ไท และของอักษรเดียบนา มีสระ ใ ใ เหมือนสระ
 ไทยกลาง นอกจากนั้นมีสระ ใ ตัวเดียว และพยัญชนะใน
 อักษรของไทขาวและของไทดำ มี ฟ เหมือนอักษรไทย
 กลาง

จำนวนอักษรไทยที่ใช้อยู่ในญวนเหมือน คล้ายกับ
 แบบเรียนอักษรไทยโบราณแบบหนึ่ง เรียกว่า “ก-ฮ เด็ก”
 (ไม่มี ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ณ ศ ษ) และใกล้เคียงกับ
 อักษรไทยเหนือต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วในตอนที่ว่าด้วยอักษร
 ไทยเหนือ

พวกไทยในยุหนาน (น่านเจ้า) กิต พวกไทยใน
 เวียดนามเหนือ กิต ไม่ได้ติดต่อกับพวกมอญโบราณหรือพวก
 เขมรโบราณเลย เมื่อมอญใช้ จึงแสดงว่าอักษร
 ดั้งเดิมมาจากอักษรเดิมของตน ไม่ได้รับอักษร
 นมาจากพวกมอญและเขมรโบราณ หรือไทยสุโขทัย

(๔) อักษรไทยน้อย

ในประวัติศาสตร์เรียกพวกไทยที่อยู่ในเวียดนามเหนือ
 ในประเทศลาว และในประเทศไทยว่า “ไทยน้อย” เฉพาะ
 ไทยน้อยที่อยู่ในบริเวณ ๒ ผังแม่น้ำโขง ระหว่างประเทศ
 ลาวกับประเทศไทยทางตะวันออกเฉียงเหนือ มีอักษรใช้ ๒
 อย่าง คือ

๑. อักษรไทยน้อย หรือหนังสือไทยน้อย สำหรับ
 เขียนภาษาพื้นเมือง มีรูปร่างคล้ายอักษรไทย มีจำนวนสระ
 เท่ากัน ส่วนพยัญชนะมีเพียง ๒๗ ตัว คือ ก ข ค ง
 จ ฉ ช ญ ต ต ถ ท น บ ป ผ ฝ พ ฟ ม
 ย ร ล ว ห ฬ อ เขียนจากซ้ายไปขวา

๒. อักษรธรรม หรือหนังสือธรรม คืออักษรไทย
 ยวนของล้านนา ที่นำมาใช้เขียนภาษาบาลีสันสกฤตและ
 คัมภีรเทศน์ภาษาพื้นเมือง จึงเรียกเป็นพิเศษออกอย่างหนึ่งว่า
 “อักษรธรรม” หรือ “หนังสือธรรม” ดังกล่าวแล้ว

อักษรไทยน้อย มีวิธีเขียนต่างจากอักษรไทยกลาง
 หลายอย่าง จะนำมากล่าวเพียงบางอย่าง ดังต่อไปนี้

ก. ตัวกล่า โดยปรกติภาษาพูดไม่ออกเสียงกล่า ร
 ต เช่น แปร ปลา ก็ออกเสียงว่า แป ปา แต่เมื่อเขียน
 ก็เขียนเชิง ต อักษรขอม () ไว้ไว้ตัวนั้น ๆ ด้วย
 เว้นแต่เสียงกล่า ง เช่นคำว่า ความ แม้บางพวกจะอ่านว่า
 คความ ก็เขียนเรียงตัวแบบเดียวกับที่เขียนอักษรไทยกลาง

ข. ตัวสะกด เมื่อใช้ตัวสะกดในแม่ กง กน กม
 เกอว ก็ใช้ตัว ง น ม ว เหมือนการเขียนอักษรไทย
 กลาง ถ้าใช้ตัวสะกดในแม่ กต กบ เกอย ต้องใช้สะกด
 ด้วยอักษรพิเศษ คือ (ต อินเดียโบราณ) (เชิง ป
 อักษรขอม) และ (เชิง ย อักษรขอม) ไม่ใช่ ต บ ย
 ตามธรรมดา

ค. เครื่องหมายโค้งคว่ำ หรือหันอากาศคว่ำ ()
 สำหรับใช้บนพยัญชนะทมิฬสระกด ในคำว่า กก คต คบ คง
 คน คม และ เอา อัว ในคำว่า เขา ขว เป็นต้น

ฅ. ห-นำ ถ้าใช้ ห นำอักษร น ม ต้องเขียนเส้นหลัง
 ของ ห ติดกับเส้นหน้าของ น ม ถ้าใช้ ห นำ ย ต้องเขียนเส้น
 หลังของ ห ติดกับเส้นหน้าของเชิง ย (อักษรขอม) ถ้าใช้ ห
 นำ ร ต ต้องเขียนเชิง ต (อักษรขอม) ข้างใต้ ห

ง. อ-ตาม เช่น คอ คือ ในวิธีเขียนอักษรไทยกลาง
 นั้น ให้ใช้ขีดคคหิต ในคำว่า ออ และไม่ใช่ อ ตามในคำว่า ออ
 เช่น คี คี เว้นแต่สระผสม เช่น เออ จึงใช้ อ-ตาม

จ. สระ เอย ทมิฬสระกด เช่น เบียดเบียน ใช้เชิง ย
 (อักษรขอม) เหมือนวิธีเขียนในสมัยสุโขทัย เช่น บยค บยน
 การเขียนไม่หันอากาศ จรรณยกต์ ทณทฆาต และ
 ไม่ม้วน หรือไม้มตาย เช่นเดียวกับการเขียนอักษรไทยกลาง
 ทุกประการ

การเขียนอักษรไทยน้อย นิยมเขียนตามเสียง ไม่เออ
 ตัวสระกดการันต์ของคำเดิม เช่น อากาศ ประเทศ เมฆ เขมร
 ก็เขียน อากาด ประเทศ เมก เขเมน เป็นต้น

อักษรไทยน้อยน มอชเขียนย่อเหมือนอักษรไทยย่อ
คือเขียนหางอักษรให้เป็นหยักคล้ายอักษรขอมบรรจง เช่น
เดียวกับอักษรจารึก อักษรฝักขามย่อ (หลักที่ ๒๗) ที่จังหวัด
เชียงราย พ.ศ. ๒๑๕๘ เป็นต้น

(๕) อักษรไทยกลาง

ไทยที่อพยพมาอยู่ในแหลมทองนี้ ก็เป็นไทยน้อยพวก
หนึ่ง เช่นเดียวกับไทยน้อยที่มอญอยู่ในญวนเหนือและประเทศลาว
แม่ไทยพวกนี้คงใช้อักษรไทยเดิม ซึ่งสืบเนื่องมาจากอักษร
ไทยน่านเจ้า เช่นเดียวกับไทยพวกอื่น

พวกไทยน้อยที่อพยพลงมาอยู่ในแหลมทองนั้น คง
ทะยอยกันลงมาหลายรุ่นหลายศตวรรษ ไม่ได้อพยพลงมา
เพียงครั้งหนึ่งคราวเดียว ในเบื้องต้นไทยลงมาอาศัยอยู่ใน
ดินแดนของคนอื่น ยังไม่ได้เป็นใหญ่หรือยังอยู่ในระหว่าง
ก่อร่างสร้างตัว จึงยังไม่ได้จารึกเรื่องราวของตน ถ้าเขียน
จดหมายเหตุไว้ในสมุดข่อยหรือสมุดดำ ก็คงสูญหายไปนาน
แล้ว ส่วนการจารึกอักษรที่เส้าหินหรือแผ่นหินนั้น ต้องทำด้วย
พระเดชหรือพระคุณ ฉะนั้นจึงมักเป็นงานของกษัตริย์และ
ตั้งพระราช

ในหนังสือพงศาวดารเขมรฉบับหนึ่งกล่าวไว้ ไทย
สร้างกรุงสุโขทัยเป็นราชธานีใน พ.ศ. ๑๒๒๓ และในศิลาจารึก
(หลักที่ ๒) สมัยสุโขทัย มีข้อความกล่าวถึงหัวหน้าไทย
คนหนึ่ง ชื่อ “พระยาศรีนาถนาถม” ดูเหมือนเป็นชื่อของเจ้า
ประเทศราช ผู้ครองกรุงสุโขทัย ในศิลาจารึกนั้นกล่าวต่อไปว่า
เมื่อพระยาศรีนาถนาถมตาย ลูกชายคนหนึ่งชื่อ “ขุนผาเมือง”
เป็นเจ้าเมืองราด ได้รับพระราชทานพระราชธิดาของกษัตริย์
เขมร (ชยวรมันที่ ๗ หรืออินทรวรมัน?) ชื่อ “ดีชรมหาเทว”
และได้รับพระราชทานชื่อว่า “ศรีอินทราปตินทราทิตย์” พร้อม
ด้วยพระขรรค์ชัยศรี (พระแสงอาญาสิทธิ์) ประจำตำแหน่ง
เจ้าประเทศราชแทนบิดา

ในราว พ.ศ. ๑๗๒๒ ขุนบางกลางหาญ เจ้าเมือง
บางยาง (ในพงศาวดารเหนือว่าเป็นญาติกับกษัตริย์นครชุม
และเจ้านครศรีธรรมราช) ได้รับพระหัตถ์หมายโปรดเกล้าฯ
ข้าหลวงตรวจการของเขมร ดูเหมือนยกเมืองรอบนอกไว้ได้
หมด เว้นแต่กรุงสุโขทัยของขุนศรีอินทราปตินทราทิตย์ เมื่อ
ขุนศรีอินทราปตินทราทิตย์ (ขุนผาเมือง) ได้ทราบเรื่องโดย
ตลอดแล้ว จึงมอบกรุงสุโขทัยแก่ขุนบางกลางหาญผู้เป็นสหาย

พร้อมทั้งชื่อของตนทกษตรยเขมรตั้งให้ ขนบางกลางหา
 ยอมรับ แต่คงรังเกียจคำว่า "อินทรัต" ที่อยู่ในชื่อ
 เพราะคำว่า "อินทรัต" เป็นชื่อเมืองหลวงของเขมร จึงใช้
 เพียงคำว่า "ศรีอินทราทิตย์" แทน

ในศิลาจารึก (หลักที่ ๑) ของพ่อขุนรามคำแหงว่า
 "พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ แม่ขุนนางเดื่อง พกขุนบานเมือง
 ตูพนองทองเคียวห้าคน ผู้ชายสามผู้หญิงโสด" ดังนี้ เมื่อ
 พ่อขุนศรีอินทราทิตย์สวรรคตแล้ว พ่อขุนบานเมืองจึงเสวยราช
 ย์ต่อมา

ในล่องรัชกาลนี้ เป็นสมัยสร้างบ้านแปลงเมือง และ
 เป็นสมัยที่สถาปนาเอกราชของประเทศชาติ น่าจะมีอักษร
 จารึกหรือจดหมายเหตุด้วยอักษรอย่างใดอย่างหนึ่งบ้าง แต่
 ไม่ปรากฏหลักฐานในล่องรัชกาลนี้เลย

ในรัชกาลของพ่อขุนรามคำแหง ปรากฏว่ามีศิลาจารึก
 (หลักที่ ๑) ภาษาไทยด้วยอักษรไทยชนเป็นครั้งแรก ตอนต้น
 บอกพระราชประวัติ ตอนปลายเป็นสำนวนของผู้อื่นจารึกว่า
 "เมื่อก่อน ลายดีไทนบมมี สักกราช ๑๒๐๕ สักบมแม่ พ่ขุน
 รามคำแหงหาใคร่ใจในใจแต่ไค่ลายดีไทน ลายดีไทนจึงมีเพื่อ

พ่อขุนผมุนได้ไว้” ดังน หมายความว่า ก่อนมหาศักราช ๑๒๐๕
 (พ.ศ. ๑๘๒๒) ดายต่อไทยอย่างนี้ (อย่างทเขียนสระพยัญชนะ
 อยู่ในบรรทัดเดียวกัน) ไม่มี พ่อขุนรามคำแหงจึงหาใครใจ
 ในใจแล้วแก้รูปสระให้เขียนไว้ในบรรทัดเดียวกับพยัญชนะ
 ไม่มีคำใดคำหนึ่งทบอกว่พ่อขุนรามคำแหงเป็นผู้ประดิษฐ์
 อักษรไทย

คิตาจารึกภาษาไทยด้วยอักษรไทยของพ่อขุนรามคำแหง
 ยังมีอีก ๓ หลัก ตามคิตาจารึก (หลักที่ ๑) นั้น มีข้อความ
 บอกว่ “จารึกอันหนึ่ง มีในเมืองเซตยง สถาบกไว้ด้วย
 พระศรีรัตนชาต จารึกอันหนึ่ง มีในถาพระราม อยู่ฝั่งนา
 ตามพาย จารึกอันหนึ่ง มีในถารตนาถาร” เวदानยังไม่มีพบ
 คิตาจารึกทง ๓ หลักดังกล่าวน

รูปสระและวชเขียนสระของอักษรไทยที่ ไซกันอยู่ก่อนน
 คือ สระ มีรูปกลมใหญ่ เขียนข้างบนพยัญชนะ
 สระ มีรูปสั้น เขียนข้างใต้พยัญชนะ สระ ไ ใ โ มีรูป
 สูงเท่าพยัญชนะ เขียนข้างหน้าพยัญชนะ และสระ ะ ำ มีรูป
 เท่าตัว เขียนข้างหลังพยัญชนะ ดังที่ปรากฏในคิตาจารึก
 (หลักที่ ๒) ในรุ่นเดียวกัน และต่อมา

พ่อขุนรามคำแหงทรงแก้ไขรูปสระและวิธีเขียนสระใหม่

ดังนี้

๑. แก้รูปสระใหม่ขนาดเท่ากับพยัญชนะ และ
ตั้งลงมาเขียนไว้ข้างหน้า

๒. แก้รูปสระใหม่ขนาดเท่าพยัญชนะ และยก
ขึ้นไปเขียนไว้ข้างหน้า

๓. แก้รูป โ ไ โ ให้สั้นลงมาเสมอพยัญชนะ และคง
เขียนไว้ข้างหน้าตามเดิม

รูปสระและการเขียนสระแบบนี้ มีปรากฏอยู่ในศิลา
จารึก (หลัก ๓) ของพ่อขุนรามคำแหง พ.ศ. ๑๘๓๕

ในศิลาจารึก (หลักที่ ๒) ที่วัดศรีชุม และศิลาจารึก
(หลักที่ ๗) ที่นครชุม ของพระยาภาณุไทย พ.ศ. ๑๘๐๐ ยัง
เขียนสระ อ ตามแบบของพ่อขุนรามคำแหง ในศิลาจารึก

(หลัก ๑) ปนอยู่ ๓ ตัว คือ " อก " " อน " " อง " นอก
จากนี้ ไม่น่ามี

การที่พ่อขุนรามคำแหงทรงแก้ไขรูปสระและวิธีเขียนสระ
ของอักษรไทยชนใหม่ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า
เจ้าอยู่หัว ได้ประทานคำอธิบายไว้ในวิธีใหม่สำหรับใช้สระ

และเขียนหนังสือไทย เมื่อวันที่ ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๐ มี
ความตอนหนึ่งว่า ดังนี้

“ถ้าพิจารณาตุณแล้ว ก็คงจะเห็นได้โดยชัดเจนว่า
ความฉงนและความยุ่งยากทางปวงเกิดขึ้นเพราะการวางตัวของ
เราไม่เป็นระเบียบอันหนึ่งอันเดียวกัน

ความลำบากอันนี้ พ่อขุนรามคำแหงผู้เป็นมหाराช
ครองกรุงสุโขทัย คริสต์ชนาลัย (ซึ่งเรามักเรียกกันว่า “พระ
ร่วง” นั้น) ได้ทรงรู้ตัวอยู่แล้ว และได้ทรงพยายามที่จะแก้ไข
โดยกำหนดให้วางตัวไว้บรรทัดเดียวกับพยัญชนะทั้งต้น ตั้ง
ปรากฏอยู่ในศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหง มหาคักราช
๑๒๑๕ (พ.ศ. ๑๘๓๕) นั้นแล้ว”

“แต่อาศัยเหตุที่ผู้รู้หนังสือไทยในพระนครสุโขทัย โดย
มากเป็นนักบวช และได้เคยใช้หนังสือขอมมาเดียนานแล้ว และ
ไม่ยอมใช้หนังสือไทยเขียนคัมภีร์และหนังสือเทศน์ต่าง ๆ หนังสือ
สือแบบขุนรามคำแหงจึงมิได้ต่อกันเป็นแบบแผนสำหรับเขียน
ภาษาไทย ต่อจากรัชสมัยขุนรามคำแหงมาไม่กี่ปี ในรัชสมัย
พระยาภาไทย สระต่าง ๆ ที่ขุนรามคำแหงได้ถอนเอาชนหรือ
ลงมาไว้บรรทัดเดียวกับพยัญชนะนั้น ก็ได้กดบดลงหรือชน

อย่างเดิม ตามแบบเขียนสระของอักษรขอม ดังปรากฏอยู่ใน
ในศิลาจารึกของพระยาภาไทย มหาจักราช ๑๒๗๕ (พ.ศ.
๑๙๐๐) นั้นแล้ว และได้คงอยู่เช่นต่อมาจนทุกวันนี้”

การใช้ไม้หันอากาศ (๐) แทนอักษรคู้ ครั้งแรกเขียน
ไว้ข้างหลังตัวสระกต เช่น รก ชง สดบ กน ฯลฯ เริ่มใช้
ภายหลังศิลาจารึก (หลักที่ ๘) พ.ศ. ๑๙๐๕ ต่อมาจึงใช้ไม้
หันอากาศแทนอักษรคู้ทั้งหมด ดังปรากฏในศิลาจารึก (หลัก
ที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๐๗๕ และเลื่อนมาอยู่หน้าตัวสระกตอย่างทุกวันนี้
เว้นแต่ รร (ร- หัน) คงใช้ต่อมาจนทุกวันนี้ เพราะเป็น
อักษร เวณะ ตามแนวภาษานี้สังกัด

อักษรไทยที่ใช้ต่อมาถึงสมัยอยุธยา ระหว่าง พ.ศ. ๒๑๐๐
ถึง พ.ศ. ๒๓๐๐ ได้เปลี่ยนแปลงไปจากอักษรที่ใช้ในสมัย
สุโขทัยเป็นอย่างมาก ดังนี้

๑. พยัญชนะ เปลี่ยนแปลงไป ๒๐ ตัว คือ ก ข ซ ช
ง ช ฌ ฉ ฐ ฎ ณ ฅ ฝ ผ ภ ม ร ฅ
๒. สระ เปลี่ยนแปลงไป ๖ ตัว คือ อ ะ ิ ี ึ ุ ู
๓. จรรณยกต์ เดิมมี ๒ ตัว คือ ไม้เอก (') และ
ไม้โท (⁺) ต่อมาใช้ไม้โท (๐) แทน (⁺) และเพิ่มไม้ตรี (๐)
แก่ไม้โทเดิม (⁺) เป็นไม้จัตวา

๔. นึกคิด เดิมเขียนเป็นรูปโค้งคว่ำ แก้เป็นรูปกลม
(๐) อย่างทุกฉนั้น

๕. สระ ะ เดิมเขียนคว่ำตรง เปลี่ยนเป็นรูปหงาย (ะ)
อย่างทุกฉนั้น

๖. เลข เปลี่ยนแปลงทุกตัว เว้นแต่ ๐ เท่านั้น

๗. สระ เอีย ไช้ทั้งในทศมัตว์สะกดและไม่มัตว์สะกด
(แทน ย)

การเขียนอักษรไทย มี ๓ แบบ คือ ตัวหวัด ๓ ตัว
บรรจง ๓ ตัวย่อหรือไทยย่อ ๓ ฉนั้น

๑. ตัวหวัด คืออักษรที่เขียนหวัด ให้เด่นตคกันบ้าง
ห่างกันบ้าง สำหรับเขียนจดหมายและเรื่องราวต่าง ๆ ด้วย
ปากกา ปากไก่อ และดินสอ บนแผ่นกระดาษ บดินเรยกได้
ออกอย่างหนึ่งว่า "ตัวเขียน"

๒. ตัวบรรจง คืออักษรที่เขียนอย่างปรมาณตบรรจง
สำหรับเขียนหนังสือสำคัญบนแผ่นเงิน แผ่นทอง ส้มตไทย
และแผ่นหิน ภายหลังใช้ตัวบรรจงเป็นแบบพิมพ์ และพิมพ์
ชนในกรุงเพพ ฯ เป็นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. ๒๓๗๗ บดินเรยกได้
ออกอย่างหนึ่งว่า "ตัวพิมพ์"

๓. ตัวย่อหรือไทยย่อ คืออักษรทเขียนอย่างวิจิตร
บรรจง มีเส้นหนาบาง เขียนทางให้คล้ายกับอักษรขอมบรรจง
หรือขอมย่อ สำหรับใช้เขียนชื่อบาย ชื่อหนังสือ หนังสือดัด
และหนังสือสำคัญ บัดนี้เรียกกันว่า “ไทยย่อ”

แบบเรียนอักษรไทยครั้งโบราณ มีอยู่ ๒ อย่าง คือ
ก-ช ใหญ่ มีสระพยัญชนะบริบูรณ์ตามทเรียนกันอยู่ในบดิน
อย่าง ๑ ก-ช เล็ก มีสระแท้ (นอกจากสระผสม) ๒ ตัว
พยัญชนะ ๓๓-๓๔ ตัว

การเรียน ก-ช เล็กนั้น เริ่มต้นด้วยการอ่านคำไหว้ครูก่อน
แล้วจึงอ่านสระพยัญชนะว่า “ นโม พุทธาย สิทธิ (อ่านว่า
นอโม พุทอชಾಯอ สิทธิอรัม) อ อ้า อี อี้ อึ อู เอ แอ
ไอ่ ไอ้ ไอ้ เอ้า อ้า อะ (และอ่านพยัญชนะต่อไป) ก ช ค
ฆะ ง จ ฉ ช ฉะ ญ ด ต ถ ท เชาะ น บ ป ผ
ฝ พ ฟ เภาะ ม ย ร ล ว ส ห (พ) อ เฮาะ ”

การผสมสระกับพยัญชนะตลอดทั้งใช้ตัวสะกด เรียกว่า
“ แจกตุก ” แบ่งเป็น ๕ พวก เรียกว่า “ แม่ ” คือ แม่ก-กา
แม่กง แม่กน แม่กม แม่กก แม่กต แม่กบ แม่เกย และแม่เกอด
ถ้าใช้วรรณยุกต์ เรียกว่า “ ผัน ” ตามอักษรสูง-กลาง-ต่ำ

การแจกดูกณน นิยมบอกศัพท์กากับด้วย ต่างกันตาม
 ด้านกอาจารย์ เช่น กณ-จุด-กณ-ผัดไม้ กณ-ลากข้าง กณ-
 พันท์ เปลา กณ-ไม้เดี่ยวหนอนหน่ง กณ-จุด กณ-ไม้เดี่ยว
 หนูดองอัน กณ-ตบซอ กณ-ตบงอ เกน-เฮ้ แกน-แอ
 โกน-ไฮ้ กอน-อ กอน-จ เกยน-ย เกอน-อ เกน-เกอน
 ดงน แต่บางสำนักให้อ่านว่า "กณ-ตบเหยียด กณ-ตบทบ"
 เกน-ไม้หน้าอันหน่ง แกน-ไม้หน้าดองอัน" ดงนคม ไม้ถอ
 เป็นแบบแผนอันหน่งอันเดียวกัน

อนึ่ง การเวียนหนังสือในสมัยโบราณนั้น โดยมาก
 เวียนกันพออ่านออกเขียนได้ สำหรับใช้เขียนอ่านและใช้เป็น
 กุญแจไขความรู้อยู่ในหนังสือต่าง ๆ ถ้าจะให้มีความรู้
 กว้างขวางถึงกับชำนาญ ไต่กตของเวียนหนังสือขอม ที่เรียก
 ว่า "หนังสือใหญ่" ด้วย เพราะคัมภีร์บาลีสันสกฤตและคัมภีร์
 เทคันเบนต์น เขียนไว้ด้วยอักษรขอม

การพิมพ์ภาษาบาลีด้วยอักษรไทยนั้น เริ่มขึ้นใน
 รัชกาลที่ ๓ เมื่อพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ยัง
 ทรงผนวชอยู่ที่วัดบวรนิเวศวิหาร โปรดให้พิมพ์ภาษาบาลีด้วย

อักษรไทยเป็นครั้งแรก ที่โรงพิมพ์อริยกิจของพระองค์ทรงตั้งอยู่
ในวัดถนน ราว พ.ศ. ๒๓๕๐

ในรัชกาลที่ ๕ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้า
อยู่หัว โปรดให้พระเถรานุเถระและราชบัณฑิตคัดพระไตร-
ปิฎกอักษรขอมเป็นอักษรไทย ตพิมพ์เพิ่มเติมสมุดด้วยอักษร
ไทย ๓๕ เล่ม เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๑

อักษรไทยที่พิมพ์ภาษาบาลีนั้น มีบัญญัติเป็นพิเศษ
คือตัดต้น ญ รุ ออก คงใช้แต่ตัวเปล่า ใช้ไม้ยามักการที่หัว
ตัวกล่า เช่น ล้วก้าชาโต พยาปาโต เป็นต้น และใช้ไม้
ทนต์ฆมาตทตอสะกด เช่น พทโธ อินโท เป็นต้น เว้นแต่
ที่ใช่ไม้หันอากาศ เช่น จันโท เป็นต้น

ต่อมา เมื่อจะพิมพ์บาลีและอรรถกถาชั้นใหม่ สมเด็จพระ
พระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ได้ทรงแก้ไข
วิธีเขียนภาษาบาลีสั้นกฤตด้วยอักษรไทยใหม่ คือเลิกใช้ไม้
ยามักการ ไม้ทนต์ฆมาต และไม้หันอากาศทั้งสิ้น ให้ใช้จุด
บอดได้อักษรทมิฬยงกล่าและที่เบ็ดตัวสะกดแทน เช่น ล้วก้า-
ชาโต พยาปาโต จันโท สัพพณญู ทิปทุตโตโม เป็นต้น ตั้งแต่
วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๒ เป็นต้นมา

นบแต่บทพจนานุกรมคำแห่งทรงแก้รูปสระ และวิธีเขียน
 สระแห่งอักษรไทย เมื่อ พ.ศ. ๑๘๒๖ และไม่มีผู้นิยมใช้ตาม
 ต่อมาอีก ๖๓๕ ปี พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีรัตนทรมหา
 จักรวราช พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงแก้รูปสระและวิธี
 เขียนสระแห่งอักษรไทยออกครึ่งหนึ่ง เมื่อวันที่ ๖ เมษายน
 พ.ศ. ๒๔๖๐ (ลงพิมพ์ในหนังสือวิทยาสารย เดิมที ๑๗ ตอน
 ๑๑ วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๖๐) มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. แก้รูปสระ ะ ให้มีรูปขีดลงมาตรง ๆ เหมือนสระโอะ

(1) อักษรฝรั่ง แก้รูปสระ ำ ให้มีหยักข้างบน แก้รูปสระ
 โห้เป็นรูปวงกลมเหมือนสระเหตฐานของพจนานุกรม-
 คำแห่ง และแก้รูป โห้ใหม่หัวโตคล้ายสระ ุ ลอยแห่ง
 อักษรขอม

๒. แก่วิธีผสมสระให้เป็นไปตามหลักการออกเสียง คือ

อำ เป็น เอย อ้า เป็น เออ อัว เป็น อัว และให้ใช้สระ ะ
 ข้างหลังสระทมิเถียงยาวให้สั้น เช่น ะ แะ โะ อะ (เอาะ)
 าะ (เอยะ) าะ (เอือะ) ัวะ (อัวะ) กตสระ ใ ใ ใ
 ให้ต่ำลงเสมอพยัญชนะ

๓. ให้เขียนสระทุกตัวตามหลังพยัญชนะในบรรทัดเดียวกัน ถ้าเป็นเสียงสระตอแยกให้ใช้โดยลำพัง ไม่ต้องใช้อำนำ

๔. สระโหม่น มีทั้งแบบเขียนและแบบพิมพ์ คล้ายกับอักษรหวัดและบรรจง เมื่อเขียนหรือพิมพ์ให้เว้นเป็นคำ ๆ เหมือนวิธีเขียนภาษาบาลีสันสกฤต หรือภาษาอังกฤษ เป็นต้น แม้อักษรแบบนกไม้มนิยมใช้ เหมือนอักษรแบบของพ่อขุนรามคำแหง จึงไม่แพร่หลายต่อมา

๑๐. อักษรอริยกะ

เมื่อราว พ.ศ. ๒๓๕๐ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ยังทรงผนวชอยู่ที่วัดบวรนิเวศวิหาร ได้ทรงประดิษฐ์อักษรสำหรับใช้เขียนและพิมพ์ภาษาบาลีแบบหนึ่ง เรียกว่า "อักษรอริยกะ"

อักษรอริยกะนั้น มีรูปร่างคล้ายอักษรโรมัน (ฝรั่ง) มีทั้งตัวพิมพ์และตัวเขียนเช่นเดียวกัน มีจำนวน ๔๑ ตัว คือ สระ ๘ ตัว พยัญชนะ ๓๓ ตัว ได้ทรงพระราชนิพนธ์ขแจ้งไว้เบื้องต้นแห่งหนังสือเล่มแรก มีใจความว่า ตัวอักษรอริยกะ

นั้นได้ดัดแปลงมาจากอักษรขอมขุขมา ยึดเส้นให้ตรงเพื่อให้
 ช่างทำแม่พิมพ์ได้สะดวก ไม่ใช่หนังสือฝรั่งมังค่าอะไรดอก
 ถ้าไม่เชื่อ ลองให้ฝรั่งอ่านดูเถิด คงอ่านไม่ได้

อักษรอริยักษะมีลักษณะพิเศษออกอย่างหนึ่ง คือสระ อ
 อี อู ซึ่งเป็นสระมีเสียงสั้นกทา รูปให้สั้นเต็มอพยัญชนะ สระ
 อา อี อู ซึ่งเป็นสระมีเสียงยาว กทา รูปให้ยาวต่ำกว่าพยัญ-
 ชนะ ส่วนสระ เอ โอ มีเสียงผสมตามไวยากรณ์ภาษาบาลี
 สั้นสั้นกฤต กทาใหม่รูปพิเศษเพื่อเบบไม่ต้องเกิด ถ้าจะใช้อักษร
 อริยักษะเขียนภาษาไทย ก็สมควรผสมสระเหล่านี้เป็นสระ โอ เอ
 เป็นต้น ตามเสียงในภาษาไทย และเพิ่มวรรณยุกต์ได้ด้วย

วิธีเขียนอักษรอริยักษะนั้น เขียนสระพยัญชนะในบรรทัด
 เดียวกัน เขียนสระตามหลังพยัญชนะ จากซ้ายไปขวาเหมือน
 การเขียนอักษรโรมันทุกประการ

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงอ้าง
 ถึงอักษรอริยักษะไว้ในพระราชนิพนธ์อธิบายวิธีใหม่สำหรับใช้
 สระและวิธีเขียนสระแห่งอักษรไทย ตอนหนึ่งว่า “ครั้นเมื่อ
 ราวปี พ.ศ. ๒๓๕๐ พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทร-

มหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงประดิษฐ์อักษร-
อริยกระษัตราสำหรับใช้ในหมู่พระสงฆ์สมณมยตักนิกา

ตามระเบียบหนังสืออริยกระษัตรา ได้ทรงกำหนดไว้ให้
เขียนสระวิธ ในบรรทัดเดียวกับพยัญชนะและตามหลังพยัญชนะ
ตามแบบอักษรยุโรปที่เดียว ซึ่งในชนบท ก็โตมมรลัทธิกว่าเป็น
ของลำบากเสียจริง ๆ แต่พอใช้เคย ๆ เสียแล้ว ไม่ช้าก็รู้สึก
ความสะดวก แต่ขอททาให้หนังสืออริยกระษัตราไม่แพร่หลายไต่มน
เพราะมีความจำเป็นจะต้องเรียนตัวพยัญชนะใหม่ทั้งหมด ซึ่ง
เป็นดวท ไม่น่ายากเกินตัวอักษรที่เรารุ่นตาเคย

ส่วนพระราชดำริในข้อที่ให้เขียนสระไว้ ในบรรทัดเดียวกับ
กับพยัญชนะ และให้ตามพยัญชนะนั้นเป็นของดีมาก ควรที่จะ
ใช้สำหรับเป็นแบบในการเขียนหนังสือไทยต่อไปทีเดียว "

อักษรอริยกระษัตรา เคยพิมพ์เป็นเล่มสมุดที่ โรงพิมพ์
อริยกระษัตราในวัดบวรนิเวศวิหาร ราว พ.ศ. ๒๓๙๐ ครองพระบาท
สมเด็จพระจอมเกล้าฯ ยังทรงผนวชอยู่ทอดคน

๑๑. อักษรจีน

พวกจีนเป็นเชื้อชาติมิ่ง โทดมีหลายเผ่าหลายภาษา เป็น
พวกเรื้อนอยู่ในดินแดนทางตะวันตกของประเทศจีนมาช้านาน

เอยงชพดวยการเอยงตักแตะจับปลา คล้ายพวกตองกุดแถบ
 แม่น้ำอามูร์และแคแวงของแม่น้ำ มีหัวหน้าปกครองอยู่กันเป็น
 ก๊กเป็นเหล่า ต่อมามีชนพดคนหนึ่งชื่อฟย ได้ยกพวกเข้ามาสู่
 เมืองเซนต์ ตามเส้นทางตะวันตกเฉียงใต้ เมื่อก่อนพุทธ
 ศักราช ๒๓๐๐ ปี ครอบปราบคนพนเมืองทุกเผ่าอยู่ในอำนาจ
 ได้เด็ด จึงรวบรวมตงชนเป็นอาณาจักร

ในสมัยนั้นมีของใหม่เกิดขึ้นในเมืองจีน ๒ อย่าง คือ
 พินทุไม้ใหม่ ซึ่งเป็นพินทุพนเมืองของเมได้ไปเตเมีย อย่าง ๑
 อักษรรูปภาพคล้ายกับอักษรทไซอยู่ในเมได้ไปเตเมีย หรือ
 อยปต์ อย่าง ๑ จึงทำให้สันนิษฐานว่าชนพดฟยกับพวกพน
 ยกมาจากแถบเมได้ไปเตเมีย และนำเอาตัวอักษรเมได้ไปเต
 เมียเข้ามาใช้และตั้งชื่อคนพนเมืองด้วย แต่จนกว่า

ต่าง—เขียนเป็นผู้ประดิษฐ์ขึ้นใช้เอง

ตัวอักษรจีนโบราณนั้น เป็นอักษรรูปภาพคล้ายอักษร
 อียิปต์โบราณ เช่นพระอาทิตย์เขียนเป็นรูปวงกลมมีจุดกลาง
 พระจันทร์เขียนเป็นรูปเสี้ยวของวงกลม (จันทร์แรม) ภูเขา
 เขียนเป็นรูปภูเขาตามยอดบนพรวาบ คนเขียนเป็นรูปคนมีหัว
 แขน ขา เป็นต้น ภายหลังจึงได้แก้ไขเพิ่มเติมใหม่จำนวนมาก

ซึ่งจัดเป็นหมวดแม่อักษร เรียกว่า “ยไปย” และผลัดมือ
ให้เกิดความหมายต่างออกไปอีก เช่นเขียนพระอาทิตย์กับ
พระจันทร์รวมกัน หมายความว่า ดวง เขียนภูเขาซ้อนกัน
หมายความว่า ออก เขียนต้นไม้ ๓ ต้นรวมกัน หมายความว่า
บาด ดงนบนตน แต่หนังสือจีนเขียนจากข้างบนลงมาข้าง
ล่างและเขียนจากข้างขวาไปข้างซ้าย

อักษรจีนได้เจริญแพร่หลายไปยังประเทศใกล้เคียง
เช่นแมนจูเรีย เกาหลี ญี่ปุ่นและเวียดนาม พวกจีนนิยมเขียน
อักษรบนกระดาษด้วยพู่กัน จึงทำให้ตัวอักษรโบราณกลายเป็น
มาเป็นอักษรปัจจุบัน ส่วนประเทศต่าง ๆ ที่รับไปใช้ ก็ได้
แก้ไขต่างออกไปบ้างแต่ไม่มากนัก เว้นแต่เวียดนามได้เลิกใช้
อักษรจีนแล้วใช้อักษรฝรั่งแทน เมื่อพุทธศัตวรรษที่ ๒๔

โดยเฉพาะที่นานเจ้า (ยูนนาน) ซึ่งเข้าใจกันว่าเป็น
ถิ่นไทยเดิม แต่ความจริงชนหลายเชื้อชาติอยู่ปะปนกัน
เช่น ไทย มอญ-เขมร แม้ว ไตไต ไมไต ฯลฯ อักษรจารึก
ที่พบในนานเจ้านั้น ปรากฏว่าเป็นของพระเจ้าผลอโก๊ะ ทำ
ให้เข้าใจว่าไทยนานเจ้าใช้อักษรจีน แต่พระเจ้าผลอโก๊ะ

โกะต๋อฝง ฝงอาอิ ไซคาทายซอซอของบิดาเป็นคำต้นซอซอของตน
ตามธรรมเนียมของพวกไตไต ชวนให้ตั้งดีว่ากษัตริย์นานเจ้า
๓ องค์นี้ไม่ใช่ไทยกระมัง

ภายหลังการปฏิวัติการปกครองจากลัทธิมบูรณาญาสิทธิ-
ราชในประเทศจีนแล้ว จีนได้ประดิษฐ์อักษรขึ้นใหม่ คล้าย
ซอเลข มี ๕๑ ตัว เรียกว่า “อักษรกกหงอ” เรียงฐานกรณ์
จากปากไปหาคอ คือ ป พ ม ฟ ง ต ท น ล ก ค ง ฮ
(ออกเสียงเออะ) ผสมพยัญชนะกับสระว่า ป-า ปา ป-ึ
ป-ู ปู เป็นต้น แต่ผู้เรียนอักษรใหม่นี้ จะต้องเรียนภาษา
กลาง (มันดาริน) ด้วย ฉะนั้นจึงไม่แพร่หลายทั่วไป ยังคง
ใช้อักษรเก่ากันอยู่

การพิมพ์หนังสือไทย

ในเบื้องต้น ไม่ปรากฏว่าไทยจดจารึกเรื่องราวไว้
อย่างไรบ้างหรือหาไม่ เพราะไทยต้องโยกย้ายบ้านเมืองตลอด
มา จึงหาหลักฐานยังไม่ได้ ภายหลังเมื่อได้เข้ามาอยู่เป็นหลัก
แหล่งในประเทศไทยแล้ว จึงปรากฏว่าได้จดจารึกอักษรลง

บนแผ่นหนังหรือทหลกหนบาง ขัดเขียนลงบนแผ่นเงินแผ่นทอง
บ้าง เขียนบนกระดาษดำและสมุดข่อยหรือสมุดตาบ้าง เขียน
บนดินเหนียวแดงเผาเป็นอิฐหรือกระเบื้องบ้าง แม่จะเรียกว่า
“หนังสือ” แต่ก็ไม่ปรากฏว่าเขียนบนแผ่นหนังสัตว์เหมือน
พวกกรีกเป็นต้น ส่วนเครื่องเขียนก็ใช้เหล็กจาร ดินสอและ
ปากกาหรือปากไค้ ไม่ปรากฏว่าใช้พู่กันเหมือนจีนหรือพวก
ไทยในดั่งเกีย

การพิมพ์หนังสือไทยนั้น ครั้งแรกได้พิมพ์ชนในต่าง
ประเทศ คือชาวอังกฤษผู้มาสอนคริสต์ศาสนาอยู่ที่ประเทศพม่า
ได้พยายามเรียนภาษาไทยและหนังสือไทยจากคนไทยที่นั่นแล้ว
ริเริ่มพิมพ์หนังสือไทยชนก่อน แต่ไม่แพร่หลายเข้ามาใน
ประเทศไทย ต่อมาชาวอังกฤษชื่อร้อยเอก เซมส์โต ถูกส่ง
มาอยู่ที่เกาะบง ได้เรียนหนังสือไทยแล้วให้ทำแบบพิมพ์
อักษรไทยส่งไปพิมพ์หนังสือไวยากวณสำหรับฝรั่งเรียนภาษา
ไทยที่เมืองเบงกอล ประเทศอินเดีย เมื่อ พ.ศ. ๒๓๗๓

พวกมิชชันนารีอเมริกันที่เข้ามาสอนคริสต์ศาสนาอยู่ใน
กรุงเทพ ฯ ได้ทราบเรื่องและเห็นตัวอย่าง จึงได้ขอขอตว์พิมพ์

มาจ้างพิมพ์หนังสือสอนคริสต์ศาสนาชนที่ดงคไปร้แต่นำเข้า
มาแจกในกรุงเทพฯ ภายหลังกงชอเครองพิมพ์เขามาตงพิมพ์
หนังสือสอนศาสนาชนในกรุงเทพฯ ๑ เมื่อ พ.ศ. ๒๓๗๐ และ
ปรับปรุงดงพิมพ์ให้ดงงามยงชนพอดมควร

ในราว พ.ศ. ๒๓๗๐ เมื่อพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว ยังทรงผนวชอยู่ทวคบวรณเวคณหาร ได้ทรงตง
โรงพิมพ์อักษรไทยและอักษรอริยกะชนทวคณน เพื่อพิมพ์
ภาษาไทยและภาษาบาดชน นับเป็นโรงพิมพ์แรกของคนไทย
ภายหลังกงมอทรงตามผนวชมาเดวราชดมบคดแลว จึงทรงตง
โรงพิมพ์หลวงชนพิมพ์หนังสือทางราชการ

ต่อมาชาวอเมริกัน ได้ประดิษฐ์เครื่องพิมพ์ดคชนใช้ได้
เมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๔ นายเฮดวิน เอช. แมคฟาแดนต ผู้เข้ามา
รับราชการเป็นเลขาณการพิเศษของดมเดจพระเจ้าบรมวงคเชอ
กรมพระยาดารงราชานุภาพ เล่นาบคกกระทวงคศึกษาธิการ
ในเวตานั้น ได้รับอนมตให้เดินทางไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา
เพอคคคอรวมมอกบบรชทลตมทพรเมयरทาพิมพ์คคอกษรไทย
ชน นายเฮดวิน แมคฟาแดนตกับบรชทลตมทพรเมयर รวมมอ

กันประดิษฐ์พิมพ์ตอกอักษรไทยชนิดสำเร็จเป็นครั้งแรก คือเครื่อง
พิมพ์ตอกพิมพ์แม่พิมพ์อักษรไทย นัมเบอร์ ๒

เมื่อนาย เอตวิน เอช. แมคฟาแลนดักกลับมา ก็ได้นำ
เครื่องพิมพ์ตอกอักษรไทยติดตัวมาเป็นตัวอย่างด้วยเครื่องหนัง
และได้นำถวายพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อ
ทอดพระเนตร ปรากฏว่าทรงพอพระทัยเป็นอย่างยิ่ง
จึงสั่งให้ขอเข้ามาใช้ในราชการเป็นครั้งแรก ๕๐ เครื่อง เมื่อ
พ.ศ. ๒๔๓๕

ในการนี้ ได้พระราชทานนาฬิกาเรือนทองมีพระปรมา
ภิไธยเป็นรางวัลแก่นายเอตวิน เอช. แมคฟาแลนดัก และพระ
ราชทานบรรดาศักดิ์เป็นพระอาจิวทยาคุณตอมา

๒ ข้อความเบื้องต้น

ได้กล่าวมาแล้วว่า ไทยคงรับอักษรอินเดียเหนือโบราณ
มาใช้เขียนภาษาไทย อักษรอินเดียแบบที่เขียนภาษา
สันสกฤตมี ๔๗ ตัว คือ พยัญชนะ ๓๕ ตัว สระ ๑๒ ตัว (เว้น
สระ ะ) แต่ไทยออกเสียงพยัญชนะเหล่านั้นไม่ตรงตามเสียง

เดิม จึงทำให้เกิดมเสียงซ้ำกัน ซาดเสียงที่มีอยู่ในภาษาไทย
 ไปหลายตัว จำเป็นต้องคิดเพิ่มขึ้นด้วยแปลงจากตัวเดิมบ้าง
 คิดขึ้นใหม่บ้าง สระทมิฬเสียง อ เดิมมีอยู่เพียง ๑๐ ตัว (เว้น
 ฤ ฦ ฤ ฦ) ซาดเสียงสระ (รวมทั้ง ไ - ๑) ถึง ๑๖ ตัว
 จึงต้องคิดเพิ่มเติมขึ้นในทานองเดียวกัน ฉะนั้นอักษรไทยจึงมี
 ถึง ๗๖ ตัว (เว้นหนักคหิต) คือพยัญชนะ ๔๔ ตัว สระ ๓๒ ตัว
 ว่าด้วยหลักการใช้อักษรตามแม่เสียงทั่วไปนั้น อักษร
 ตัว ๓ ใช้แทนเสียง ๑ จึงถูกต้องตามวิธยาการ ไม่ใช่ใช้
 อักษรตัวเดียวแทนหลายเสียง หรือใช้อักษรหลายตัวแทน
 เสียงเดียว ก็เสียงในภาษาไทยนั้น เมื่อประมวลจากไทยทุก
 พวกทุกเผ่าแล้ว จะได้แม่เสียงพยัญชนะ ๒๓ เสียง แม่เสียง
 สระ ๑๘ เสียง และเสียงผสมจาก ๑๘ เสียงนั้นอีก ๖ เสียง
 ถ้านับ ไ - ๑ เข้าด้วย ก็เป็น ๘ เสียง แต่มแม่เสียงที่เป็น
 อักษรกลางเพียง ๓๘ เสียง ดังนี้

๑. แม่เสียงพยัญชนะ ๒๓ คือ ก กข กง จ ช ญ ด ต ท
 น บ ป พ ม ย ร ล ว ฟ ซ ฮ (ไม่นับ ข ฉ ถ ผ ฝ ส ห
 ซึ่งเป็นลูกเสียงของพยัญชนะเหล่านี้)

๒. แม่เดี่ยวสระ ๑๘ คือ อะ อา อี อี อี อี อู อู เอ
 เอ แอ โอะ โอ เอา อ ออ ออ

๓. เดี่ยวสระผสม ๒ คือ อัว (อ+ัว) อัว (อ+ัว)
 เอีย (อี+ยะ) เอีย (อี+ยะ) เอือ (อี+ือ) เอือ (อี+ือ)
 และ ไอ (อ+ไ) เอา (อ+ไ)

แม่เดี่ยวพยัญชนะ ๒๑ ตัว ที่ไทยต่างพวกต่างเผ่าพูด
 กัดบกันหรือแทนกันนั้น มี ๘ กลุ่ม คือ

๑. ก กิง ๒. จ ช ฌ ๓. ด น ต ๔. ต ท
 ๕. บ ม ๖. ป ฟ พ ๗. ย อ ๘. ร ฎ (ง)

ฉะนั้น อักษรไทยจึงควรมีแม่พยัญชนะเพียง ๒๑ ตัว
 และแม่สระเพียง ๑๘ ตัว รวมเป็น ๓๙ ตัวเท่านั้น ถ้าต้องการ
 จะให้พอใช้สำหรับเขียนภาษาบาลีสันสกฤตตลอดถึงชาวเขา
 ชาวทะเลด้วย ก็เพิ่มอักษร ค = เดียง ย ในภาษาอังกฤษ
 และ ฌ = เดียง ฌ ในภาษาอังกฤษหรือฝรั่งเศส และเพิ่ม
 เกรของหมายกำกับเดียง (อักษรงัด) อีก ๕ - ๕ อัน ก็สามารถ
 จะใช้เขียนภาษาทั้งปวงได้

แม่เดี่ยวสระทไรยูนน เป็นอักษรตัวเดียวบ้าง ประกอบ
 ด้วยอักษร ๒ ตัวบ้าง ส่วนสระผสมก็ประกอบด้วยอักษร ๒

ตัวบาง ๓ ตัวบาง & ตัวบาง แต่ตามหลักการใช้สระตาม
แม่เสียงหน สระแถมอักษรเดี่ยว สระผสมประกอบด้วยอักษร
๒ ตัว

การเขียนสระในอักษรไทยปัจจุบัน วางไว้รอบตัว คือ
ข้างบน ข้างล่าง ข้างหน้า ข้างหลัง แหงเคียงบาง ข้างหน้ากับ
ข้างหลังบาง ข้างหน้าข้างหลังและข้างบนบาง แต่ทฎกทควร
แล้ว น่าจะเขียนตามหลังพยัญชนะในบรรทัดเดียวกันทั้งหมด

การผันเสียงอักษรด้วยวรรณยุกต์ทั้ง ๕ เป็น ๕ เสียงหน
เป็นไปตามอักษรสูง-อักษรกลาง-อักษรต่ำ แต่เสียงสูง-ต่ำ
ในภาษาไทยนั้นมี ๒ เสียง หากแต่เสียงที่ ๒ เช่น เคา ไม
เป็นต้นนมท ไชนอย ถ้าว่าตามการผันเสียงตามแม่เสียงที่บน
อักษรกลางแล้ว ก็ผันได้ตวละ ๕-๒ เสียงเต็มอกัน และได้
วรรณยุกต์สระ เพราะสระเป็นต้นว่าเสียงพยัญชนะเช่น ก-อ
=กอ, ค-อ=ชอ, ง-อ=หงอ ฯลฯ

ถึงแม้อักษรไทยจะระเบียบเรียบร้อยยิ่งกว่าอักษร
อื่นในทวีปเอเชีย แต่กยงมชอบกพร่อง ไม่เป็นไปตามหลัก
วิทยาการ ฉะนั้นตั้งแต่ พ.ศ. ๑๙๒๖ เป็นต้นมา จึงมีผู้คิด
ปรับปรุงแก้ไขออกหลายครั้ง ดังนี้

๑. สัมยัตโตทัย พ.ศ. ๑๘๒๖ พ่อขุนรามคำแหงทรง
 แก่สระ ^{๒ ๓ ๔ ๕} แดงให้เขียนไว้หน้าพยัญชนะเหมือน ^{๖ ๗ ๘ ๙} แ
 ไ ใ โ เว้นแต่ ^{๑ ๒ ๓ ๔} ะ ๑ คงเขียนไว้หลังพยัญชนะตามเดิม แต่
 ไม่ดำรงค์ตามทักกล่าวแล้วข้างต้น คือกลับไปใช้ตามเดิม

๒. สัมยัตตยชยา ระหว่าง พ.ศ. ๒๑๐๐-๒๓๐๐ รูป
 อักษรจารึกเปลี่ยนแปลงไปจากอักษรในสัมยัตโตทัยเป็นอัน
 มาก ใช้ไม้ขีด (หันอากาศ) แทนอักษรคู่ และเพิ่มไม้ตรี-
 จัตวา เป็นต้น ไม่ปรากฏตัวผู้แก้ไข ดูเหมือนจะเปลี่ยนแปลง
 มาเองตามลำดับ

๓. สัมยัตตนโกลินทร์ โดยมากไม่นิยมใช้ตัว ช ค
 กน้อยแแดง ^{๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙} ฉะนั้นการร่างพิมพ์ดอักษรไทย เมื่อ พ.ศ.
 ๒๔๓๕ เป็นต้นมาจึงไม่มีอักษร ๒ ตัวนี้ แม้ในพจนานุกรม
 ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ก็ไม่มีอักษร ๒ ตัวนี้ ส่วนสระ ฤ ฦ
 ฤ ๓ ตัว ก็ไม่ได้ใช้เขียนคำสามัญทั่วไป นอกจากใช้เขียน
 คำโบราณบางคำเท่านั้น

พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธ
 พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงแก้รูปสระชนใหม่คล้ายแบบ

ของพ่อขุนรามคำแหง เมอฉันท ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๐ แต่
ให้เขียนสระตามหลังพยัญชนะไม่เป็นผลสำเร็จเช่นเดียวกัน

๔. เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๗ รัฐบาลในเวลานั้นตั้งกรม
การปรับปรุงอักษรไทยขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อแก้ปัญหาทางการ
เมืองระหว่างประเทศ คณะกรรมการเสนอให้ตัดพยัญชนะที่ม
เสียงซ้ำกันออก เช่น ก ข ฃ ค ฅ ฉ ง เหลือเพียง ก ข ค ง
เป็นต้น ใช้กันอยู่ในระหว่างสงครามคราวหนึ่ง เมื่อเลิก
สงครามก็เลิกใช้ไปตามกัน

อย่างไรก็ดี ถ้าคำนึงถึงความก้าวหน้าทางการศึกษา
ทางการเมือง ทางการค้าสนา ทางเศรษฐกิจ และทางธุรกิจ
การพิมพ์แล้ว จะประมวลอักษรไทยทุกพวกทุกเผ่ามาประดิษฐ์
ขึ้นใหม่เป็นแบบอักษรไทยประยุกต์ ให้เป็นแบบมาตรฐาน
มีรูปงามเรียนง่าย ประกอบด้วยหลักวิชา สามารถใช้เขียน
ภาษาทงปวงได้ ก็จะเป็นประโยชน์อย่างมหาศาล

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ธนาคารออมสิน
ถนนบุญศิริ นครหลวงกรุงเทพธนบุรี

นายอาร์กซ์ พิทักษ์กุล

ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๑๕

โทร. ๒๒๓๘๘๐